

CATALUNYA+ CRISTIANA

SETMANARI D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSA

Any XXV • Núm. 1.258 • 1,60 €

30 • octubre • 2003

«La sort no és més que la intel·ligència i l'habilitat per aprofitar les ocasions favorables»
Orison Swet Marden

La beatificació de la mare Teresa de Calcuta i la creació de nous cardenals tanquen els actes celebratius

Roma vibra amb les noces de plata del Papa

El 16 d'octubre, justament a la mateixa hora on 25 anys enrere havia estat proclamat cap visible de l'Església, Joan Pau II celebrava una missa en acció de gràcies pel seu pontificat. El Bisbe de Roma va parlar sobre el bon pastor que ofereix la vida per les seves ovelles i va demanar als fidels que l'ajudessin a «servir Crist, l'home i la humanitat sencera». També insistia el Papa en el paper del bon pastor en la nova exhortació *Pastores gregis*.

El diumenge 19 va tenir lloc un dels moments que Joan Pau II va viure amb més emoció: la beatificació de la mare Teresa de Calcuta. Unes 300.000 persones, entre elles 2.000 pobres a primera fila, van vibrar quan es va llegir la fórmula de la beatificació. Joan Pau II sent una estimació molt especial per la mare Teresa i no va escatimar paraules per referir-se a la nova beata com a «intrèpida missatgera de l'amor» o «humil missatgera de l'Evangeli».

El dia 22 Joan Pau II va presidir una

Joves pelegrins de Sabadell van viure intensament aquesta setmana a Roma.

concelebració eucarística per commemorar el 25è aniversari de l'inici del seu ministeri petri, en la qual van participar 30 dels 31 nous cardenals creats el dia abans. En un consistori en el qual el Papa va crear un cardenal *in pectore*, Joan Pau II va

demanar als nous purpurats ser «servents de tots per complir la vostra missió». Dels nous cardenals cal destacar dos espanyols: Carlos Amigo i Julián Herranz.

Pàg. 7, 8, 9 i 20

en primer pla

Diàleg entre catòlics i anglicans

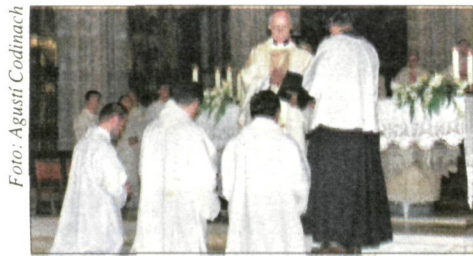
El primat de la Comunió anglicana visita Joan Pau II

L'ecumenisme té una de les seves manifestacions més exitoses en la relació entre l'Església catòlica i la Comunió anglicana. Des del Concili Vaticà II els contactes entre la cattedra de Pere i Canterbury —la seu de l'anglicanisme— han sovintejat, i sempre han estat marcades per l'afabilitat i el compromís d'acostar posicions per assolir algun dia la comunió. Hi ha plena consciència, doncs, de formar part d'una mateixa família, la cristiana.

Malgrat les antigues discrepàncies en temes doctrinals i els entrebancs més nous, com ara l'ordenació femenina, el diàleg anglicanocatòlic és un dels més actius i hi ha organismes mixtos dedicats exclusivament a analitzar els aspectes que totes dues Esglésies haurien de millorar. Per la seva banda, l'anglicanisme viu moments de reflexió interna sobre certs temes més o menys problemàtics, com ara l'ordenació de bisbes homosexuals o la relació que s'estableix amb la monarquia britànica; cal no oblidar que la reina és la cap de l'Església anglicana al Regne Unit. La Comunió anglicana es troba, doncs, en aquesta cruïlla, i ha de poder tirar endavant sense crear escissions internes i alhora conservant la bona relació amb els catòlics.

Pàg. 2, 3, 4 i 5

Tres nous diaques per a la diòcesi de Barcelona

L'ordenació és sempre un motiu de joia.

El diumenge 12 d'octubre, quan tot just feia una setmana de l'ordenació de quatre nous preveres per a la diòcesi, la catedral de Barcelona s'engalanava un cop més per viure una festa de compromís cristià amb Déu i amb la seva Església. Mn. Carles Cosculluela i Lloret, Mn. Rafael Sánchez i Núñez, i Mn. Miquel Tuneu i Lloveras rebien l'ordenació de diaques permanents de

mans del cardenal Ricard M. Carles. Tal com ell mateix va destacar en l'homilia, aquesta podria tractar-se de la darrera ordenació de diaques permanents que presidia com a arquebisbe de Barcelona. «Us demano, com a bisbe vostre, que sigueu educadors de la fe del nostre poble», els va dir.

Pàg. 17

Sumari

Pàg. 19 Trobada general de catequistes a Solsona

Pàg. 22 La Universitat de Lleida acull la inauguració de curs de l'Irel

Pàg. 24 Girona: una visita a l'exposició «Germinabit»

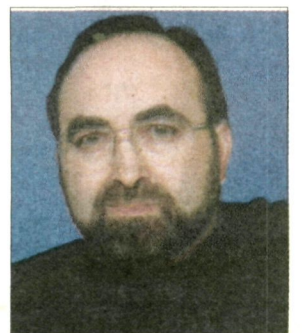
Pàg. 25 Menorca: tasca sociocultural de Càritas amb la gent gran

Pàg. 32 Programació del centenari de l'Observatori de l'Ebre

Un franciscà, nou bisbe d'Osca i Jaca

El franciscà Jesús Sanz ha estat nomenat pel Papa bisbe de les diòcesis d'Osca i Jaca, vacants des de l'any 2001 amb la mort del seus pastors respectius Mons. Javier Osés i Mons. José M. Conget. Fins ara Jesús Sanz era director del Secretariat de la Comissió Episcopal per a la Vida Consagrada de la Conferència Episcopal Espanyola i professor de Teologia.

Pàg. 10

Editorial

Anglicans

La divisió de l'Església és un dels grans escàndols amb què hem de viure els que ens anomenem seguidors de Crist. Els que hauríem de ser exemple d'unitat i d'entesa, ens trobem separats i dividits entre nosaltres, de vegades per simples i desgraciats esdeveniments històrics.

D'aquesta manera els que tenim un sol Senyor, una sola fe i un sol baptisme ens trobem fraccionats entre catòlics, protestants, anglicans, ortodoxos... Cada cas és diferent i no podem englobar tots els nostres germans separats en un mateix apartat; les diferències doctrinals entre ells són notables i les causes històriques de la seva separació també són molt diferents.

Entre els nostres germans separats ens aturarem en aquesta ocasió en l'Església anglicana, originària d'Anglaterra però avui present arreu del món. Fins fa ben poc temps es comentava en cercles catòlics que eren els germans amb qui teníem menys diferències doctrinals bàsiques; i amb qui probablement era més fàcil entaular un camí ecumènic cap a la unitat. De fet, es deia que la principal diferència era l'acceptació de la figura del Papa com a responsable màxim de l'Església, una diferència causada per l'actitud del rei Enric VIII, que pels seus interessos personals va deslligar l'Església del seu país de la de Roma i la va sotmetre a la monarquia anglesa.

Avui no podem dir el mateix, les distàncies entre catòlics i anglicans han augmentat, com a conseqüència de la pressió que la societat exerceix perquè l'Església canviï les seves normes en qüestions morals. L'Església catòlica s'ha mantingut ferma en els seus principis, mentre que l'anglicana ha començat a cedir en molts temes tan delicats com el divorci, l'ordenació de dones, o la postura cap a l'homosexualitat i la transsexualitat. No és estrany que això passi, ja que la monarquia anglesa, que encara en el nostre

temps és al capdavant de l'Església anglicana, no és precisament exemple de moralitat. La relació turbulenta entre el príncep Carles i la ja traspassada princesa Diana, no és un bon model per a qui aspira a ser el cap visible d'una Església que es fonamenta en Crist. La relació de l'hereu de la corona amb la seva amant Camila Parker i altres situacions semblants que es produeixen entre diversos membres de la família reial, fan inviable el manteniment d'unes normes morals rígides quan els primers que han de donar exemple no ho fan.

L'argument conegut que la flexibilitat en les normes morals evitarà la distància entre el poble i l'Església no s'ha produït al si de l'Església anglicana. Més aviat al contrari, molts devots anglicans se senten força desorientats, i l'Església catòlica anglesa lluny de veure's perjudicada per aquests canvis anglicans tan «populistes», ha vist créixer els seus membres, amb la incorporació de persones que provenen precisament de les files anglicanes.

Els canvis vertiginosos que realitza l'Església anglicana, lluny d'aconseguir noves «conversions» per a ella mateixa, provoca moltes «conversions» però a favor de l'Església catòlica, que té ja en la seva història casos realment extraordinaris com el del servent de Déu John Henry Newman, que fa aproximadament un segle i mig va passar de considerar el Papa com l'Anticrist a convertir-se en cardenal de l'Església catòlica després de molts anys d'intensa reflexió intel·lectual i teològica.

Malgrat aquestes distàncies, els catòlics hem de continuar treballant i resant per la unitat dels cristians. Hi ha moltes coses que ens uneixen, i l'esforç ecumènic no es pot aturar. Els humans provoquem divisions i desencontres amb massa facilitat, però sabem que Déu ens vol units formant un sol cos, una sola Església.

CATALUNYA CRISTIANA

Director: Mn. R. Octavi Sánchez

Sotsdirectora: Gna. Gemma Morató

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Merche Ginés, GIRONA; Guillem Ferrer, ILLES BALEARS; Jordi Curcó, LLEIDA; Conchi García, MADRID; Lluís Serra i Miriam Díez, ROMA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Ramon Estany, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Joaquim Blanc, Víctor M. Cardona i Tomás Mor, TORTOSA

Col·laboradors externs: Gmà. Adrià, Pilarín Bayés, Joan Carrera, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Joan Antoni Mateo, Francesc Nicolau, Cristòbal Sàrrias, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, P-J Ynaraja, Joan Manuel Gutiérrez

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 820

E-mail: catcris@ibernet.com

Pàgina web: www.catalunyacristiana.com

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Director executiu: Marc Murtra

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Josep Harris

Promoció: Alfons Miralles

Secretaria i subscripcions: Antònia Canals

Administració i comptabilitat: Isabel Giralt

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intermarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra,

Gibraltar i Portugal: 80,60 €

Resta d'Europa: 146,74 €

Amèrica i Àfrica: 178,30 €

Àsia i Oceania: 243,82 €

La Frase / Rogelio Garrido Montañana

«La sort no és més que la intel·ligència i l'habilitat per aprofitar les ocasions favorables»

(Orison Swett Marden. Escriptor nord-americà. 1853-1930)

Tant a les grans urbs com a les petites, en dies laborables i més en festius, en aglomeracions i viatges, ens surten al pas «aquells i aquelles» que amb les seves coses i a canvi d'alguna altra ens volen portar sort, la «bona ventura». I sempre troben devots i devotes per a aquests populars ritus d'urgència. És com si ens oferissin la clau per obrir la porta per la qual s'esquitlla, sense més ni més, la bona ratxa, la bona sort. Sí, hi ha una clau, però no procedeix del «pren-te això, aplica-t'ho així, fes això altre», etc., per més uncioses que sonin les paraules i per més carismàtic que ens sembli. Perquè la tal clau «es troba al nostre interior i es tracta d'un mateix». Perquè un do flueixi de nosaltres hem de ser nosaltres mateixos aquest do. Amb una barreja de capricis, ignoràncies i concupiscències per norma pràctica, si que ens

arribarà la sort, però serà la dolenta. Per atraure la bona, és a dir, «les ocasions i circumstàncies favorables», les eines adequades són la voluntat i la intel·ligència. Si això últim un mateix no s'ho treballa, ho educa i afina, per més que li ofereixin el millor gresol de Diògenes o la llàntia d'Aladí, no topirà amb l'habilitat per aprofitar el que és bo i òptim que ens arriba, encara que ens passi lliscant i ens circumdi. No espereu que la bona sort us plogui dels astres perquè ells, en els seus cursos intel·ligents, us afavoriran o no segons el curs que vosaltres us traceu. I igualment faran les altres coses de la natura. Tot concorre per al bé d'un mateix si labora a favor del bé. I viceversa: es confabulen moltes coses per al mal d'un mateix, si un s'alia amb el mal. Perquè, com diu un aforisme escolàstic, «allò que s'assembla busca el semblant».

LA TIRA DEL PRIMER PLA

Per Pilarín

en primer pla

L'anglicanisme es troba de nou en una cruïlla

■ Una comissió anglicanocatòlica vetlla per esmussar les diferències

L'anglicanisme, o més pròpiament dit la Comunió anglicana, torna a estar d'actualitat arran de la possibilitat que permeti ordenar bisbes homosexuals que no estan en castedat. En cas

d'aprovar-se seria un element de tensió amb l'Església catòlica, com ja ho va ser l'ordenació de dones ara fa deu anys. Tot i això, el diàleg ecumènic entre Roma i Canterbury ha estat molt fluid i

fraternal en els darrers decennis, i n'és una prova la visita que l'arquebisbe de Canterbury i primat de l'Església anglicana, Rowan Williams, va fer al papa Joan Pau II el 4 d'octubre passat.

Política i religió

A començament del segle XVI Anglaterra semblava aliena a tot el moviment de reforma religiosa que sacsejava bona part d'Europa. Les idees de Luter no tindrien mai a les illes Britàniques el pes decisiu d'altres regions del centre i nord del continent, i només la influència calvinista s'hi deixaria sentir, però tan sols a Escòcia. La reforma esdevingué al Regne Unit a partir de l'any 1530, contràriament al luteranisme i al calvinisme; no es va iniciar per qüestions d'arrel doctrinal profunda, sinó per la conjuntura política del moment.

El rei Enric VIII, que havia accedit al tron l'any 1509, tenia la intenció de divorciar-se de Caterina d'Aragó per casar-se amb Anna Bolena. Per fer-ho, li calia l'autorització papal, però al Vaticà no li va semblar que hi hagués faons de pes per concedir el divorci. La negativa de Roma va fer decidir el monarca anglès a no reconèixer l'autoritat del Sant Pare i a proclamar-se ell mateix cap de l'Església d'Anglaterra. La decisió arribava en un moment en què la monarquia britànica s'anava consolidant i de mica en mica prenien un paper determinant en la política europea. L'escissió decretada pel rei va ser força seguida, però no tothom la va acceptar. Dues de les persones que més

El desig d'Enric VIII de casar-se amb Anna Bolena va provocar la separació de l'Església anglicana.

glicanisme demanaven alguns canvis. És el cas del corrent metodista iniciat per John Wesley l'any 1738, que va acabar formant una Església fora de la Comunió anglicana, i del moviment d'Oxford, que preconitzava un acostament al catolicisme. El màxim impulsor d'aquest últim moviment, John Henry Newman (1801-1890), va acabar convertint-se al catolicisme, i va arribar al càrrec de cardenal. Les conversions d'anglicans destacats cap al catolicisme és un fet que trobem de tant en tant als segles XIX i XX, i podríem citar escriptors com ara Gilbert K. Chesterton (1874-1936) o Graham Greene (1904-1991), i

més recentment fins i tot un membre de la família reial britànica, la duquesa de Kent.

Els primers contactes

Fins al segle XX la relació entre Roma i Canterbury va ser distant i plena de recels mutus. El primer intent per posar-se a parlar sobre les seves diferències i concomitancies va tenir lloc entre el 1921 i el 1926, quan representants de l'Església catòlica i de la Comunió anglicana es van reunir a Malines (Bèlgica). L'intent al final va resultar infructuós, però va expressar una voluntat de diàleg profund.

No va ser fins al Concili Vaticà II que va començar el diàleg ecumènic pròpiament dit amb totes les esglésies cristianes, i conseqüentment també amb l'anglicana. El 1966 l'arquebisbe Ramsey de Canterbury va visitar a Roma el papa Pau VI i tots dos van expressar el desig d'establir un diàleg que «fonamentat en

glicans i catòlics es diferenciaven molt poc, dogmàticament parlant. Va ser posteriorment, amb el regnat d'Eduard VI (1547-1553), que es van començar a introduir modificacions de caire doctrinal, en gran part influïdes per idees luteranes.

Així, l'arquebisbe de Canterbury, Thomas Cranmer, va elaborar una reforma de la litúrgia important a través de diverses obres, sobretot el *Llibre de la pregària en comú*. La reforma més profunda, doncs, ja estava en marxa, i malgrat el regnat de Maria I (1553-1558) —que va perseguir a mort els reformats—, l'Església anglicana ja era clarament hegemònica. I va ser amb el llarg regnat d'Elisabet I (1558-1603) que l'anglicanisme es va consolidar amb documents com

l'Acta de Supremacia i els 39 articles. És en aquesta època que queda definida la jerarquia de l'anglicanisme, amb el monarca anglès com a cap polític, i l'arquebisbe de Canterbury com a màxima autoritat religiosa. També data del regnat d'Elisabet I la voluntat de la Comunió anglicana de prendre una posi-

ció equidistant entre la reforma de Luter i Calví, d'una banda i l'Església catòlica de l'altra, una mena d'equilibri anomenat *via media*.

L'anglicanisme es va començar a escampar fora d'Anglaterra gràcies a les colònies que la monarquia anava adquirint. Primer els Estats Units, el Canadà i Austràlia, i ja al segle XIX països com Sud-àfrica i Nigèria van veure augmentar el nombre d'anglicans, ja fos per emigració o per evangelització. Avui el nombre d'anglicans supera els 50 milions a tot el món i, curiosament, la majoria de fidels es troba a l'Àfrica (només a Nigèria són 18 milions). Actualment les comunitats existents fora del Regne Unit, si bé depenen en darrera instància de Canterbury, tenen el seu propi bisbe i no tenen com a cap polític la reina d'Anglaterra. És per això que són considerades com a Esglésies amb una certa autonomia i es prefereix, doncs, anomenar tot aquest conjunt Comunió anglicana.

Malgrat l'expansió aconseguida en els segles XVIII i XIX, algunes veus dins l'an-

L'arquebisbe de Canterbury Arthur M. Ramsey visitant Pau VI el 1966.

ferment s'hi van oposar per fidelitat a l'Església catòlica van ser sant Tomàs More i sant Joan Fisher que van ser processats i executats per la seva postura.

Però l'escissió protagonitzada per Enric VIII amb prou feines havia alterat cap punt de la doctrina, per la qual cosa es pot afirmar que en aquell moment an-

«La reforma anglicana no es va iniciar per raons doctrinals, sinó polítiques»

l'Evangeli i les tradicions comunes, pogués conduir a la unitat per la qual Crist havia pregat». Les dues autoritats van signar una declaració conjunta en què es comprometien a cercar solucions per a l'enteniment comú. En aquella ocasió, el Pontífex va expressar que «fa més de qua-

La recent visita de l'arquebisbe Rowan Williams a Joan Pau II.

tre segles que l'Església romana té el dolor d'estar separada de l'Església d'Anglaterra; una Església que Roma ha estimat tant i que ha, si es pot dir, generat». També va manifestar «la singular importància d'aquesta trobada (...): els creients en Crist ens assisteixen espiritualment, el món observa, la història recordarà».

Fruit d'aquest acostament fraternal l'any 1970 es va crear la Comissió Internacional Anglicano-Catòlica Romana (ARCIC), integrada per alts representants de totes dues Esglésies i que es va anar reunint fins al 1981. Durant aquest període es van anar tractant diversos temes i se'n van publicar diversos documents i unes conclusions finals. Alguns dels punts estudiats van ser la doctrina eucarística, el ministeri i l'ordenació i l'autoritat en l'Església. El treball de l'ARCIC va ser considerable i malgrat que no es van poder evitar desavinences, el diàleg va avançar per bon camí. Això va propiciar que en la visita de Joan Pau II al Regne Unit l'any 1982, ell i l'arquebisbe Runcie signessin l'anomenada *Declaració comuna* a la catedral de Canterbury. Després d'aquest esdeveniment es va iniciar una segona tanda de reunions de l'ARCIC, que ha publicat documents comuns sobre la salvació i l'Església o el do de l'autoritat. Aquests treballs no expressen un acord unànimе entre anglicans i catòlics sinó que s'indiquen els punts en què hi ha un acord evident i aquells en què encara s'ha de treballar més.

Al mateix temps que l'ARCIC ha anat treballant intensament, durant el pontificat de Joan Pau II la relació entre el bisbe Roma i l'arquebisbe de Canterbury s'ha fet més estreta. Un dels exemples més clars va tenir lloc durant el Jubileu del 2000, quan l'arquebisbe George Carey va ser present a l'obertura de la Porta Santa a Sant Pau Extramurs. L'any passat, durant l'última visita al Vaticà de Carey com a primat de l'Església anglicana, Joan Pau II va afirmar que «la vostra visita és un signe viu de les relacions estretes que s'han anat desenvolupant al llarg dels anys entre la Comunió anglicana i l'Església catòlica».

El febrer d'enguany Rowan Williams va ser entronitzat com a nou arquebisbe de Canterbury. En ocasió d'aquest esde-

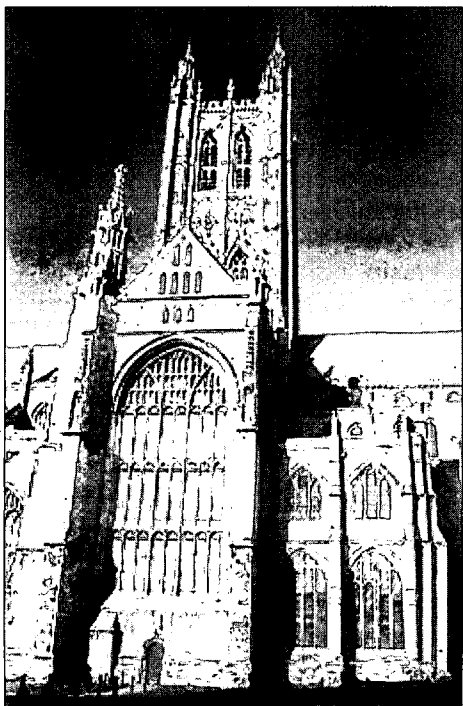
veniment el Pontífex li va enviar un missatge de felicitació on, entre altres coses, deia: «Ens podem alegrar sincerament que, en els últims decennis, els nostres predecessors han desenvolupat una relació cada cop més estreta, lligams d'afecte i tot, mitjançant el diàleg constructiu i una comunicació intensa. Han posat l'Església catòlica i la Comunió anglicana en un camí que esperaven que conduiria a la comunió plena. Malgrat els desacords i els entrebancs, encara ens trobem en aquest camí, i hi estem compromesos irrevocablement.»

Un altre signe que evidencia la necessitat de progressar en el procés d'acostament entre anglicans i catòlics és la creació fa poc més d'un any de la Comissió internacional anglicanocatòlica per a la unitat i la missió, que donarà suport a la feina permanent de l'ARCIC.

Punts de discordança

Però el diàleg fructífer no ens ha de fer perdre de vista els desacords que hi ha entre totes dues Esglésies. A les diferències tradicionals sobre el paper de la Mare de Déu, la transsubstanciació, el sacerdoci o la primacia de l'Església, en els darrers anys s'hi han afegit nous temes conflictius. Ara fa deu anys Canterbury va aprovar l'ordenació sacerdotal de dones, cosa que va aixecar molta polseguera, fins i tot dins mateix de la mateixa Comunió Anglicana, perquè una part dels sacerdots i fidels s'hi oposaven. El Vaticà en el seu moment va lamentar la decisió, i va afirmar que l'Església catòlica continuarà amb la tradició mil·lenària d'ordenar tan sols homes. Tot i que aquesta nova situació va fer témer una reculada en les converses entre totes dues Esglésies, la veritat és que el diàleg no se n'ha vist especialment afectat.

Fa pocs mesos una altra polèmica plana de nou sobre l'Església anglicana, i promet ser tan o més difícil de tractar que

La catedral de Canterbury, seu del primat anglicà.

el tema de l'ordenació femenina: l'ordenació de sacerdots i bisbes homosexuals. La possibilitat que un homosexual practicant arribi a la seu de la diòcesi de New Hampshire, de l'Església episcopaliana dels Estats Units, ha provocat tota mena de reaccions dins mateix de l'anglicanisme. S'han aixecat veus totalment favorables a aquesta possibilitat, i d'altres en canvi que s'hi oposen rotundament. Les comunitats més crítiques amb la possible ordenació de bisbes homosexuals són les dels països pobres, sobretot la de Nigèria. Fins i tot s'ha sentit a parlar d'escissions. En el fons hi ha la qüestió de si es considera que l'activitat homosexual és pecaminosa o no.

Aquí cal aclarir que la Comunió anglicana no té una única opinió en temes de fe i moral, sinó que hi trobem un ventall força ampli de sensibilitats. Això es deu al fet que l'anglicanisme no posseeix cap organisme encarregat de vetllar per la doctrina i fer-la aplicar —com sí que passa a l'Església catòlica amb la Congregació per a la Doctrina de la Fe. A això s'hi ha de sumar la relativa autonomia de les Esglésies locals. En l'Església d'Anglaterra només hi ha la conferència de Lambeth, un organisme que reuneix cada deu anys els 38 bisbes de la Comunió

«La relació entre el bisbe de Roma i l'arquebisbe de Canterbury s'ha fet més estreta»

anglicana, però sense poder legislatiu.

Tornant al tema de l'homosexualitat, el Vaticà ja ha deixat clar que seria un error per part de Canterbury permetre que persones homosexuals que no guardessin la castedat ocupessin seus episcopals. Roma també ha tornat a recordar la seva posició contrària a veure les relacions sexuals entre persones del mateix sexe com a actes moralment neutres o bons. Enmig d'aquesta polèmica, el nou primat de l'Església anglicana, l'arquebisbe Rowan Williams, ha visitat aquest mateix octubre el papa Joan Pau II. Durant l'entrevista es va parlar d'aquesta matèria, en la qual hi pot haver desavinences en el futur, però la trobada entre tots dos va estar marcada per la bona entesa fraternal, tal com totes dues Esglésies han fet saber.

Actualment l'anglicanisme també es comença a plantejar fins a quin punt és convenient mantenir com a cap la reina d'Anglaterra, encara que a efectes pràctics l'arquebisbe de Canterbury sigui l'autoritat efectiva. Aquesta relació directa amb la política, heretada del temps d'Enric VIII, és obertament qüestionada per uns quants sectors de la Comunió anglicana. El mateix Rowan Williams va esmentar la possibilitat d'un replantejament d'aquestes característiques, però no queda clar del tot quin camí s'agafarà en el futur. De totes maneres, una cosa sembla segura; el diàleg entre Roma i Canterbury va superant tots els obstacles que van apareixent i ja són molts els que somien en una comunió veritable. (E.B.)

Anglicans destacats

GEORGE CAREY

Va ser ordenat prevere l'any 1963 i es va doctorar en teologia i filosofia. L'any 1982

va ser nomenat director del seminari teològic de Bristol i el 1988 va ocupar la seu episcopal de Bath i Wells. El 1991 va ser nomenat arquebisbe de Canterbury i va promoure l'ordenació sacerdotal de dones. Aquest va ser el principal punt de fricció amb Joan Pau II, però no va ser impediment perquè tots dos mantinguessin el diàleg començat pels seus predecessors. Enguany ha deixat el càrrec de primat de l'Església anglicana, que ha estat ocupat per Rowan Williams.

ROWAN WILLIAMS

Arquebisbe de Canterbury des del mes de febrer d'enguany és un dels grans teòlegs actuals

de l'anglicanisme, amb nombroses obres publicades. Va exercir de professor a les prestigioses universitats d'Oxford i Cambridge, i va ser escollit bisbe de Monmouth l'any 1991 i arquebisbe de Gal·les l'any 2000. La seva visió poc condemnatòria de la naturalesa de l'homosexualitat ha aixecat controvèrsia dins i fora de la Comunió anglicana. Tot i això, la seva relació amb l'Església catòlica és positiva.

DESMOND TUTU

Un dels anglicans més carismàtics i conegut mundialment. És capellà des del 1960 i el

1977 va ser nomenat bisbe de Lesotho. Més tard va ser el secretari general del Consell Sud-africà de les Esglésies i bisbe de Johannesburg. Des del 1986 és arquebisbe de Ciutat del Cap i per tant cap de l'Església anglicana de Sud-àfrica. Des de sempre ha estat un defensor dels drets de la població negra i va ser un ferm opositor al règim racista d'apartheid. Per la seva tasca a favor dels drets humans i la justícia va rebre el premi Nobel de la Pau el 1984.

Ja fa deu anys que Mn. Lluís Bonet Armengol és el rector del temple expiatori de la Sagrada Família de Barcelona. En aquest temps ha vist passar diàriament turistes i fidels de totes les confessions cristianes i de totes les religions i cultures. Però el seu contacte amb els altres germans cristians ve de molt abans, de començament dels anys seixanta, quan va estar molt en contacte amb l'Església episcopaliana que hi ha a Sabadell, i que forma part de la Comunió anglicana. Llavors tot just es començava a parlar de diàleg amb els altres germans cristians. El coneixement pràctic que Mn. Bonet té de l'ecumenisme està més que garantit i com no podia ser d'altra manera és membre del consell assessor de la Delegació d'Ecumenisme de l'arquebisbat de Barcelona.

MN. LLUÍS BONET CREU QUE L'AMISTAT FRATERNA ENTRE ELS DIRIGENTS RELIGIOSOS AJUDA EN LA TASCA ECUMÈNICA

«Entre el primat dels anglicans i el Papa hi ha una relació cordial»

—Com definiria les relacions actuals entre Roma i Canterbury?

—Les relacions han progressat, i crec que des de ja fa molts anys hi ha hagut una bona entesa. A vegades, però, hi ha fets, com ara l'ordenació de les dones, que han entorpit la relació, no només amb l'Església catòlica, sinó també amb

l'ortodoxa. Però en general se n'ha de fer una valoració positiva. En realitat l'actitud de l'Església catòlica sempre ha estat encoratjadora. Fa poc ja es va veure, amb la visita del primat de l'Església anglicana al Vaticà, que entre ell i Joan Pau II hi ha una relació cordial. Crec que el més important és que entre ells hi hagi una bona entesa personal, una bona amistat. Això evitarà enfrontaments innecessaris.

—Resulta més fàcil el diàleg amb els anglicans que amb altres confessions cristianes?

—Els anglicans tenen punts molt propers a nosaltres, per exemple la litúrgia, en l'aspecte més exterior, perquè no hi ha hagut tantes ruptures. Hi ha un seguit d'elements, com la mateixa celebració

dels sacraments, també la jerarquia com a tal, la presència de bisbes, que ens són força propers. A part, és clar, de coincidències en temes més de contingut. Amb les Esglésies protestants pròpiament dites sí que hi ha més diferències. Tot i que dins d'aquestes potser la luterana també ens seria relativament més propera que les Esglésies baptistes i evangèliques.

—Com podria afectar a aquest diàleg la designació de bisbes obertament homosexuals?

—El respecte per les persones sempre ha estat present en l'Església catòlica, i cal estimar-les totes, siguin com siguin. Si algun ordenat és homosexual no el podem pas foragitar pel sol fet de ser-ho, sinó que l'hem d'estimar com a tots els altres. Això no vol dir, és clar, que la conducta homosexual sigui bona.

—El nou arquebisbe de Canterbury, Rowan Williams, continua la línia conciliadora del seu predecessor Carey?

—Certament que sí. Aquesta és una actitud adquirida i molt difícilment es tirarà enrere. Joan Pau II hi ha mantingut sempre una bona relació perquè el Papa sempre ha estat un pioner de l'ecumenisme. Fins i tot en un moment determinat va demanar a les Esglésies no catòliques que li diguessin com volien que exercís el primat. Aquesta manera de fer és molt bona i l'actitud dels mateixos anglicans és també d'aproximació. Hem de tenir en compte que si en el marc actual, el del diàleg interreligiós, hi ha una bona actitud per part de creients no cristians, molt més n'hi ha d'haver entre els que som cristians. En els representants de la Comunió anglicana no hi ha una actitud bel·ligerant, ben al contrari. Com he dit abans, allò més important és la relació planera de la gent, el tracte d'amistat.

—Com es treballa des de la Delegació d'Ecumenisme per al diàleg amb els fidels anglicans?

—Ens dediquem més aviat a fer tasques puntuals. Així, per exemple, durant la Setmana de la Unitat dels Cristians, s'organitzen diferents actes, ens veiem, intercanviem opinions i ens relacionem. L'activitat de les relacions ecumèniques varia força segons les diferents comunitats i parròquies, però podem dir que en general hi ha una bona entesa.

El reverend Peter Jordan és el capellà anglicà de Saint George Church, al barri de la Bonanova de Barcelona, i vetlla per les comunitats anglicanes de Catalunya i d'Andorra. La seva dona, Barbara, és *reader*, o sigui lectora, ministeri reconegut per l'Església anglicana. El reverend Jordan només fa deu mesos que és a Barcelona, però s'hi troba molt a gust. Abans havia estat rector durant trenta anys a Londres, Nottingham i Liverpool, on va conèixer la dura realitat dels suburbis. Aquí, des de la seva nova casa que s'enfila per la falda de Collserola, viu un ambient molt més assossegat, i agraeix amb humilitat aquest ambient més apaivagat.

PETER JORDAN VEU POSSIBLE UNA FUTURA COMUNIÓ D'ANGLICANS I DE CATÒLICS

«Amb les polèmiques ens oblidem de parlar de Crist»

—Tot i les diferències entre la Comunió anglicana i el Vaticà, creu que la relació mútua va per bon camí?

—En general, crec que la relació és bona i que ha millorat amb els anys. Tenim moltíssim en comú, però, òbviament, hi ha dificultats i la història ens ha dividit. Hi ha sobretot tres punts de segona importància però que ens separen: la doctrina de l'Eucaristia, el tema de la primacia de l'Església i la significació de la Mare de Déu.

Però cal saber que en la Comunió anglica-

na hi ha moltes sensibilitats diferents, i que hi ha sectors minoritaris molt més propers a la doctrina catòlica. Però l'important és que tots els cristians som una família, cosa que ha de prevaler per damunt de les diferències. Per això tinc fidelitat al meu bisbe i també respecte al Papa, perquè tots dos tenen enormes responsabilitats que no són fàcils de portar. Crec sincerament que un dia hi haurà plena comunió entre uns i altres.

—Com valora la recent trobada entre l'arquebisbe Rowan Williams i el papa Joan Pau II?

—Crec que ha estat una trobada molt positiva, i és evident que hi ha un gran respecte mutu perquè són germans en Crist. Hi ha una bona entesa tot i alguns temes difícils, com l'ordenació de dones i la possibilitat d'ordenar bisbes homosexuals en l'anglicanisme. Crec que en el tema de l'homosexualitat també hem d'aplicar un cop més la imatge de la família; si una persona homosexual vol ser cristiana, és germana meua i és benvinguda a la comunitat de Crist. Déu l'estima perquè estima tothom sense diferències. La família cristiana és crucial, per això hi ha un refrany anglès que diu: «La sang és més espessa que l'aigua.» Però tot i que Déu estima els homosexuals no està d'acord amb l'activitat homosexual. I afirmar això no és ser homofòbic, perquè no tinc res contra les persones homosexuals.

Vull remarcar que les nostres discòrdies entre els cristians no són bones, ens fan mal. I crec que hem de parlar més de Crist, que l'oblidem massa parlant de temes polèmics. El més important és el missatge de salvació de Jesucrist, i no el podem perdre de vista. Això seria un error molt greu de tots els cristians.

—Com veuen els fidels anglicans la bona entesa entre Canterbury i Roma?

—Em sembla que la majoria d'anglicans volen una relació més estreta, i que siguem amics. Però a Anglaterra, i també a Espanya, tenim el greu problema de la dessacralització, de l'abandonament de la religió. Hem de ser conscients que realment els cristians som una minoria a Europa occidental. I en canvi als països pobres, el cristianisme creix cada dia més. Hem d'aprendre d'ells, perquè, si no, l'Església europea podria morir. Tots hem de redescobrir el cristianisme. Hem de lloar Déu i servir els altres, ser deixebles cada dia, i

evangelitzar. El Senyor vol que la seva Església creixi, i no el podem defraudar. Però hem de fer-ho a la seva manera, no a la nostra.

—Deu anys després de l'ordenació de les primeres dones com a sacerdots, ja s'han superat les tensions internes?

—Encara hi ha tensions sobre aquest tema, tot i que no tan evidents com fa anys. He treballat amb dones amb càrrecs dins de la Comunió anglicana, una d'elles ordenada, i personalment no hi he tingut

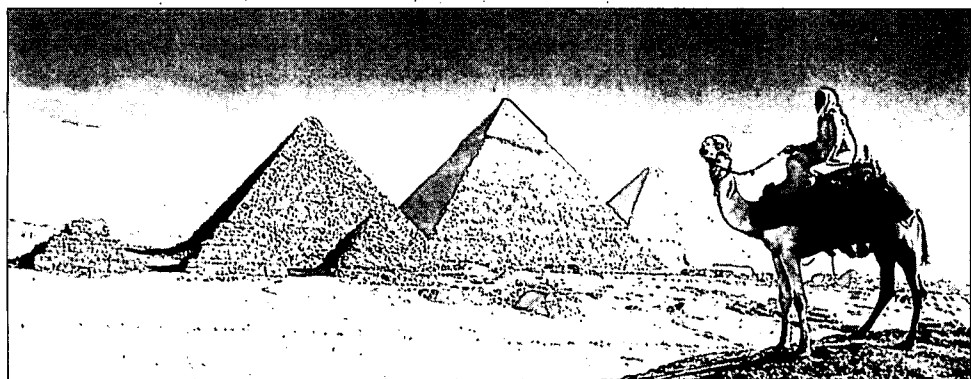
problemes. Però en l'anglicanisme encara no hi ha uniformitat d'opinió sobre el ministeri de la dona. És possible que en el futur algunes d'aquestes dones arribin a càrrecs superiors i fins i tot a ocupar seus episcopals. Quan això passi probablement hi haurà capellans anglicans que es passaran al catolicisme. Tot i que jo no estigui d'acord amb els que puguin anar-se'n, l'important és que ho facin d'acord amb la seva consciència. Cadascú se sent més còmode en una Església o en una altra, i això no impedeix que puguem ser una família.

—Pensant en el futur, la Comunió anglicana com planteja la seva relació amb la monarquia britànica?

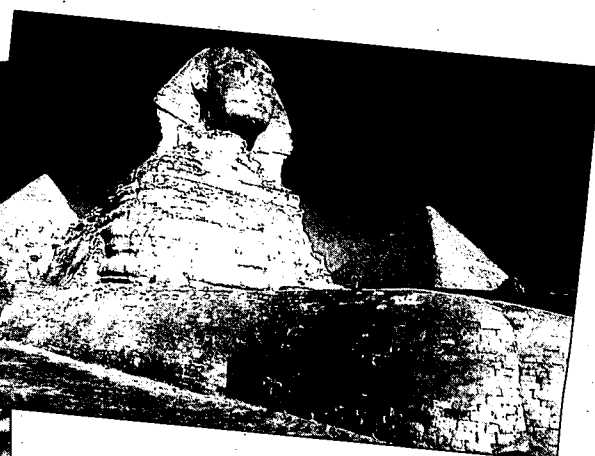
—Aquesta relació és el resultat de la història, és clar. Hi ha opinions divergents: uns prefereixen separar monarquia i Església perquè és un lligam massa fort amb el poder polític, i d'altres volen seguir amb la tradició, per tenir influència en la vida social del país. No et sabria dir quin és el corrent majoritari. Jo entenc totes dues posicions i no m'he format una idea clara sobre aquest tema. Però ja dic, el més important és el missatge de Salvació de Jesucrist. Sobretot, no el perdem de vista!

Reportatge: **Eduard Brufau**

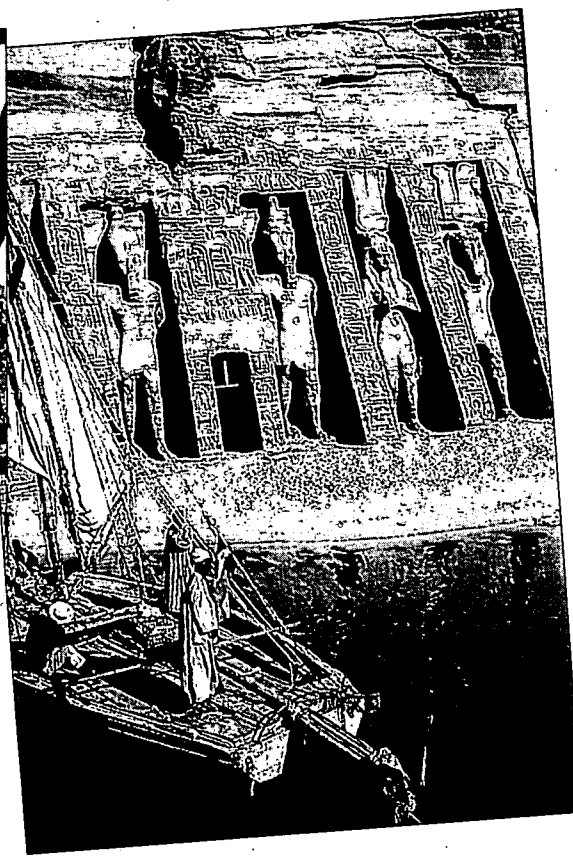
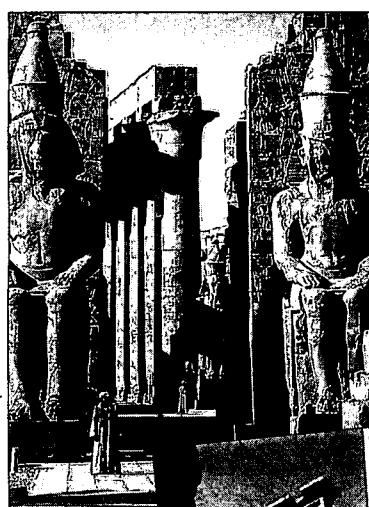
De l'1 a l'11 de desembre

Egipte i creuer pel Nil

Del passat faraònic al cristianisme primitiu

AMB L'ASSISTÈNCIA TÈCNICA DE

MERCATRAVEL S.A.

G.C. 612

Pelegriatges i viatges 2003

DEMANEU INFORMACIÓ A: AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA

c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona, Tel. 934 092 700 - Fax 934 092 701

Vaticà

església en el món

La mare Teresa de Calcuta ja és beata

■ 2.000 pobres a primera fila i 300.000 persones a la beatificació

ROMA.— «Petita dona enamorada de Déu» que ha estat una «infatigable benefactora de la humanitat». Amb aquestes paraules de l'homilia, que el Papa no va poder llegir pel cansament, Joan Pau II defineix l'admiració que sent per la ja beata Teresa de Calcuta, la beata número 1.315 d'aquest pontificat. La fundadora de les Missioneres i dels Missioners de la Caritat serà recordada per l'Església cada 5 de setembre, el dia de la seva mort, i, per tant, del seu naixement al cel.

A la beatificació, que coincidia no per casualitat amb el Dia del Domund, hi van assistir, a primera fila, dos mil pobres que després de l'acte van ser convidats a un dinar. Nombroses delegacions oficials i també musulmanes d'Albània es van unir a la festa, que va ser una de les beatificacions més multitudinàries de la història.

El Papa ha aconseguit beatificar la mare Teresa de Calcuta, la dona que encarna com ningú els ideals del papa Wojtyła: «Intrèpida missatgera de l'amor», «humil

hi havia a la plaça de Sant Pere perquè no es trobaven bé, la majoria eren polonesos i albanesos que havien fet un llarg viatge per ser a la beatificació. Entre els delegats d'Albània, terra natal de la beata Teresa de Calcuta, hi havia una delegació ecumènica i interreligiosa oficial, encapçalada per l'arquebisbe de Tirana i de tot Albània, sa

cuta» com a beata. El Papa, que no va poder llegir en llatí la fórmula de beatificació, va cedir la paraula al seu ajudant en la lectura que va dir: «La venerable serventa de Déu Teresa de Calcuta a partir d'ara s'anomenarà beata.» Quan el tapís a l'oli amb el rostre somrient de la mare dels pobres va ser descobert, tota la plaça va irrompre en aplaudiments i no era difícil copsar emoció i llàgrimes entre els presents.

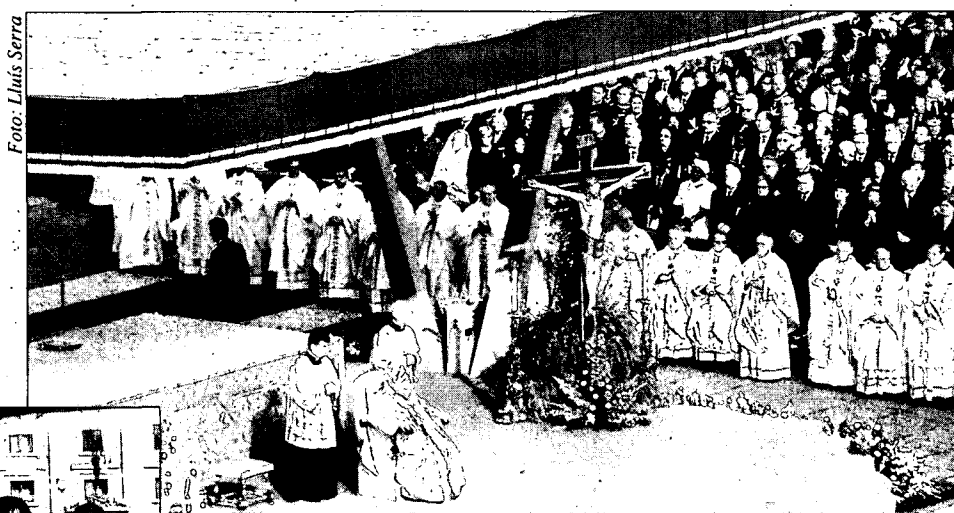
Un dels moments més impactants de la cerimònia va ser quan algunes germanes de la congregació fundada per la mare Teresa van disposar algunes relíquies al costat de l'altar, i també quan després de les pregàries i de l'amén corresponent, es van començar a sentir tambors i música típica de l'Índia. Era el ritu litúrgic *Arati*, acompanyat de cants en la llengua tàmil. Espelmes, encens i flors van completar aquest moment de dansa i cant.

Més de 600 ministres de la comunió i centenars de voluntaris van contribuir perquè la majoria d'assistents poguessin rebre la comunió, encara que estiguessin molt allunyats de la plaça de Sant Pere.

Si existís un llibre de «rècords» vaticans, amb aquesta beatificació, el Papa hi tornaria a figurar, a causa de l'extrema rapidesa amb què ha procedit aquesta causa de beatificació. La mare Teresa va morir el 5 de setembre del 1997, i el mes següent l'arquebisbe Henry d'Souza ja va demanar a la Congregació per la Causa dels Sants una dispensa per poder obrir la causa de beatificació. Normalment no es pot fer fins que han passat cinc anys almenys de la mort del candidat.

El 19 de juny del 2002, experts en medicina van certificar que la noia índia Monika Besra s'havia guarit miraculosament i de manera permanent. Com a data curiosa, és interessant recordar que la mare Teresa va ser batejada el dia de Santa Mònica (27 d'agost), i que la dona que ha guarit gràcies a la seva intercessió es diu també Mònica.

Miriam Díez Bosch

El Papa, durant un moment de la cerimònia.

Joves de Sabadell que no van voler perdre's la beatificació de la mare Teresa.

gran dona «va viure les més nobles qualitats de la seva feminitat» i va voler ser «signe de l'amor de Déu, de la presència de Déu i de la seva compassió». El Sant Pare va dir durant l'Àngelus posterior a la missa que «sempre m'he sentit molt a prop d'aquesta dona».

Saris, flors i música tàmil

El sol radiant que va presidir tota la celebració rebatia els pronòstics més pessimistes, que temien un dia de pluja com la nit anterior. La celebració es va desenvolupar amb tranquil·litat, i tot i la gentada no hi va haver massa indisposicions. Amb tot, 70 persones van acudir a les ambulàncies que

beatitud Anastas, i representants de la comunitat musulmana sunnita i de la comunitat musulmana *bectascian*.

De les 4.500 Missioneres de la Caritat del món, un miler van ser a la plaça de Sant Pere, amb la superiora general, sor Nirmala. Les altres eren als seus països respectius o a Calcuta, i les que eren a Roma però no a la plaça de Sant Pere estaven als albergs i centres d'acollida que tenen per tota la capital. Just al costat del Vaticà, en un edifici que pertany a la Santa Seu i que aquest Papa va voler destinar a les Missioneres de la Caritat, tenen un menjador que diàriament acull centenars d'indigents.

El primer moment emocionant de la jornada de beatificació es va donar just un quart d'hora després d'iniciar-se la cerimònia, quan l'arquebisbe de Calcuta, Lucas Sirkar, va demanar al Papa que inscrivís la «venerable serventa de Déu Teresa de Cal-

missatgera de l'Evangeli», «un dels personatges més rellevants de la nostra època» i moltes altres definicions per l'estil van ser pronunciades durant l'homilia que Mons. Leonardo Sandri va llegir en lloc del Papa. De fet, la mare Teresa combina aspectes molt apreciats pel Papa: un compromís radical amb l'Evangeli, una defensa aferrissada de la vida i una barreja de pregària i acció molt a l'estil d'aquest Pontífex. La passió per la Mare de Déu també és comuna en el Papa i la mare Teresa. Aquesta va voler que el sari, el vestit que caracteritza les religioses, fos blanc per la puresa i amb el ribet blau com a color de la Mare de Déu.

Al sermó, el Papa va recordar que la mare Teresa, quan li van concedir el premi Nobel de la Pau, el 1979, a Oslo, va dir que «si sabem que alguna dona no vol tenir el seu fill i vol avortar, intenteu convèncer-la i dur-me aquell infant. Jo l'estimaré i veuré en ell el signe de l'amor de Déu».

Segons el Papa, la nova beata és «icona del bon samarità» que anava on fos per servir Jesucrist entre els més pobres d'entre els pobres.

«Contemplació i acció, evangelització i promoció humana: la mare Teresa proclama l'Evangeli amb la seva vida donada als pobres, però al mateix temps envoltada per la pregària», deia l'homilia.

Joan Pau II considera que aquesta petita

Evangelitzar fins a l'últim alè

ROMA.— Amb llàgrimes als ulls, el Papa va agrair l'afecte que el Col·legi Cardenalici li va expressar després de concloure la cita que va aplegar més de 300 purpurats d'arreu del món al Vaticà. Joan Pau II els va demanar que continuessin «pregant per mi perquè pugui complir fidelment el meu servei a l'Església fins que Déu ho vulgui».

El Pontífex va demanar als seus col·laboradors i amics que sempre tinguin cura de la unitat, «perquè el Senyor ens ha enviat al món com un Col·legi únic i indivís, que ha de mirar de donar testimoni de la seva Persona, la seva paraula i el seu ministeri amb veu concorde. Ens hi va la nostra credibilitat!».

«Com podem ser autèntics mestres per a la humanitat i apòstols creïbles de la nova evangelització, si deixem entrar en els nostres cors la discòrdia de la divisió?», es preguntava Joan Pau II. També va exhortar els cardenals a «fer resplendir el rostre d'una Església que estima els pobres, que és senzilla i que es posa de part dels més febles. Un exemple emblemàtic

d'aquesta actitud evangèlica ens l'ha ofert la mare Teresa de Calcuta. La santedat és el secret de l'evangelització i de tota renovació espiritual autèntica».

D'aquesta forma es posava punt final al congrés de cardenals, patriarques catòlics orientals, i presidents de conferències episcopals, convocat pel Col·legi Cardenalici amb motiu del 25è aniversari de pontificat de Joan Pau II. Després de l'audiència, els cardenals van participar en un dinar fraternal a la casa Santa Marta, on el Papa els va agrair la col·lecta feta amb motiu d'aquest aniversari i va anunciar que els 750 mil euros donats pels catòlics «es destinaran a comunitats cristianes de Terra Santa, sotmeses a una prova molt dura».

Visiblement emocionat, el Papa va dir «gràcies, gràcies, per la vostra presència i amor a l'Església. Quan torneu a les vostres seus, assegureu als fidels que el Papa els estima. Agraïu-los, sobretot, les pregàries i la proximitat espiritual que m'han demostrat aquests dies». (ACI)

Vaticà

El Papa confessa que Jesucrist el sosté

■ 50.000 persones s'uneixen a la missa d'acció de gràcies pel pontificat

ROMA.— Un Papa fràgil i vell, imatge que contrasta amb el Papa vigorós que fa 25 anys va sortir al balcó de Sant Pere per dir al món «no tingueu por, obriu les portes a Jesucrist», va ser el centre de l'atenció en la missa d'acció de gràcies pels 25 anys de pontificat celebrada dijous 16

d'octubre a la plaça de Sant Pere del Vaticà. El Pontífex va poder llegir alguns fragments de l'homilia, centrada en la imatge del bon pastor que ofereix la vida per les ovelles, i va demanar un altre cop a la gent que l'ajudi a «servir Crist, l'home i la humanitat sencera».

Emoció i recolliment, més que exaltació o alegria, van ser les característiques de la missa d'acció de gràcies per les noces d'argent com a pontífex de Joan Pau II, celebrades a la plaça de Sant Pere, just a la mateixa hora on 25 anys enrere havia estat proclamat cap visible de l'Església catòlica romana.

La cerimònia va comptar amb la presència de 28 dels 30 nous cardenals i per 149 dels purpurats existents, la majoria d'ells creats per Joan Pau II en algun dels consistoris d'aquest pontificat. Els seminaristes romans, així com la majoria d'estudiants de les facultats pontificies i milers de religioses, van acompanyar el Papa en aquesta festa. Potser, per l'hora, les sis de la tarda, o pel fet que la celebració era entre setmana no hi va haver tanta gent com s'esperava. Amb tot, van ser 50.000 les persones que es van congregar a la plaça de Sant Pere, sota un sol que en aquella hora encara enlluernava i que mentre transcorria la cerimònia va anar deixant pas a una llum vespertina opaca i animada pel vent, que aixecava túniques i movia les mantellines i mocadors de les persones que seguien la cerimònia.

Holanda va participar en la festa donant 25.000 tulipes de tots colors, una flor que neix a la primavera però que per a aquesta ocasió s'ha fet florir amb mètodes artificials.

El Papa va entrar a l'altar puntualment a les sis de la tarda, assegut al sofà amb rodes

que li permet moure's. El Papa va estructurar la seva homilia en quatre parts, la darrera de les quals va ser una pregària molt emotiva en què deia: «A vós, Nostre Senyor Jesucrist, únic pastor de l'Església, ofereixo els fruits d'aquests vint-i-cinc anys de ministeri al servei del poble que m'heu confiat.» El Pontífex afegeix: «Perdoneu el mal comès i multipliqueu el bé: tot és obra vostra i només a Vós sol cal donar glòria.»

En la primera part del sermó, llegit entre el Papa i l'argentin Mons. Leonardo Sandri, substitut de la Secretaria d'Estat per als Afers Generals, el Papa recordava el moment en què va ser escollit i exclamava: «Com podia jo, humanament parlant, no trepidar? Com podia no pesar-me una responsabilitat tan gran? Ha calgut recórrer a la divina misericòrdia perquè a la pregunta "acceptes?" pogués respondre amb confiança: "En l'obediència de la fe, davant de Jesucrist Senyor meu, confiant en la Mare de Jesucrist i de l'Església, conscient de les grans dificultats, accepto"».

L'homilia va estar centrada en la imatge del bon pastor que ofereix la vida per les

ovelles (Jn 10,11): «Des dels inicis del meu pontificat, els meus pensaments, les meves pregàries i les meves accions han estat animades per un sol desig: testimoniar que Jesucrist, el Bon Pastor, és present i opera

El Papa va poder llegir alguns fragments de l'homilia.

en la seva Església.» El Papa va subratllar que «mentre dono gràcies a Déu per aquests vint-i-cinc anys, assenyalats totalment per la seva misericòrdia, sento una necessitat particular d'expressar-vos el meu agraïment, germans i germanes de Roma i d'arreu del món, que heu respost i continueu responnent de diferents maneres a la meua crida d'ajut». En aquest sentit, Joan Pau II va dir que

«només Déu sap quants sacrificis, pregàries i patiments han estat oferts per sostenir-me en el meu servei a l'Església».

Ratzinger el saluda

El cardenal Joseph Ratzinger, en qualitat de degà del Col·legi Cardenalici, va saludar el Papa: «En aquests 25 anys, vós, en qualitat de Vicari de Jesucrist en la successió apostòlica, heu voltat incansablement pel món, no només per dur als homes l'Evangeli de l'amor de Déu que s'ha fet carn en Jesucrist, més enllà de tota frontera geogràfica, sinó que heu travessat també els continents de l'esperit, sovint allunyats l'un de l'altre i contraposats, per fer propers els estranys i amics els allunyats.»

El cardenal alemany va cloure les seves paraules dirigides al Papa i va subratllar que «heu anunciat la voluntat de Déu sense temor, també allí on aquesta està en contrast amb el que pensen o volen els homes» i va recordar que «en la seva vida la paraula creu no és només una paraula, vós us heu deixat ferir per ella en l'ànima i en el cos».

En la cerimònia van participar-hi delegacions oficials d'Itàlia, Polònia, Liechtenstein, Guatemala, Sierra Leone, Eslovàquia, Hongria, Uruguai, Andorra, Irlanda, Eslovènia, Alemanya, Brasil, Estats Units, Kazakhstan, Paraguai, Perú i Canadà. Entre les diverses personalitats, destacava Lech Walesa, expresident de la república de Polònia i, a nivell eclesial, Chiara Lubich, fundadora dels Focolars; Andrea Riccardi, fundador de la Comunitat de Sant Egidi, i el germà Roger, fundador de la Comunitat de Taizé.

Miriam Díez Bosch

«Pastor del ramat», nova exhortació apostòlica de Joan Pau II

ROMA.— *Pastores gregis* («Pastor del ramat») és la nova exhortació apostòlica postsinodal del Sant Pare sobre el bisbe com a servidor de l'Evangeli de Jesucrist per a l'esperança del món. El document, de 194 pàgines en l'original en castellà, fa una crida als bisbes perquè entenguin la dimensió col·legial de l'episcopat, és a dir, que no entenguin el seu ministeri com un servei individual sinó estretament vinculat als altres bisbes i sobretot al Papa: «En el cor del Col·legi dels Bisbes hi ha el suport i la solidaritat del successor de l'apòstol Pere, la potestat suprema i universal del qual no anul·la, sinó que afirma, reforça i protegeix la potestat dels bisbes, successors dels apòstols.»

Potenciar els instruments de comunió, alimentar la pròpia vida espiritual, viure les benaurances i ser pares, mestres, germans, sants i testimonis són algunes de les línies fonamentals de l'exhortació *Pastores gregis*, signada pel Papa a la sala de les audiències en el dia del seu vint-i-cinquè aniversari com a successor a la càtedra de Pere. El document és el recull de les conclusions del Sínodo dels Bisbes que es va celebrar a Roma l'octubre del 2001 i està dedicat als 4.695 bisbes catòlics.

Pastores gregis insisteix de manera persistent en la «dimensió col·legial de l'episcopat» i elogia «la importància i utilitat de les conferències episcopals», a més d'es-

mentar les Esglésies patriarcal i els seus sínodes. També es demana una «revitalització de les províncies eclesiàstiques i del rol del metropolità per a una tasca pastoral comuna entre les diòcesis». En relació amb les conferències episcopals, s'explica que existeixen «per ajudar els bisbes i no per substituir-los», i nega que les conferències episcopals siguin estructures intermèdies entre la Seu apostòlica i cadascun dels bisbes. En aquesta línia, es proposa que s'afavoreixi la relació de solidaritat entre les Esglésies joves i les d'antiga tradició, a través, per exemple, d'agermanaments, comunicacions d'experiències, agents pastorals i també ajuts econòmics.

En l'àmbit personal, es demana que «el seu ensenyament [del bisbe] ha de prosseguir amb el testimoni i amb l'exemple d'una autèntica vida de fe». «Com a model d'escolta, el bisbe ha d'estar atent a comprendre, mitjançant la pregària i el discerniment, la voluntat de Déu a través del que l'Esperit diu a l'Església. Exercint evangèlicament la seva autoritat, ha de saber dialogar amb els seus col·laboradors i amb els fidels per fer créixer eficaçment l'entesa recíproca.» Així, escriu el Papa, «podrà

valorar pastoralment la dignitat i responsabilitat de cada membre del Poble de Déu, i afavorir amb equilibri i serenor l'esperit d'iniciativa de cadascú».

Quant a l'obediència, el text afirma que «com a mestre de santedat i ministre de la santificació del seu poble, el bisbe està cridat a complir fidelment la voluntat del Pare». «El bisbe anunciador d'esperança no s'haurà de cansar mai de construir vies de salvació i de reconciliació, de transformar els conflictes en ocasions per al creixement i el diàleg, de nodrir sempre la confiança que l'ovella perduda pugui ser retrobada. Ell haurà d'actuar sempre com a pare, fill, amic de cada persona, com a viva imatge de Jesucrist que ha donat esperança a l'home.»

Tant en aquesta exhortació com en l'homilia de la celebració del seu 25è pontificat el Papa ha insistit en el paper del bon pastor, deixant, doncs, com a consigna inequívoca quina és la seva manera d'entendre el servei episcopal. Pel que fa als reptes actuals que té un bisbe, el Papa assenyalava en el document la justícia i la pau, el diàleg interreligiós, el medi ambient, la salut i l'atenció als immigrants. (M.D.B.)

L'opció intel·ligent per a la gent sana

Si realment vols una dieta sana per a la teva família, nosaltres conreem l'horta i et portem cada setmana a casa les fruites i les hortalisses fresques, lliures de químics, plaguicides i hormones i amb tota la força del seu gust.

A partir de 96,3€, 4 caixes (1 per setmana)
A partir de 1.087€, 52 caixes (any)
(transport inclòs)

Demaneu informació al Tel. 973 791 391

ELS CARDENALS ESPANYOLS

FRANCISCO ÁLVAREZ MARTÍNEZ (Llaner, Oviedo, 1925). Arquebisbe emèrit de Toledo. Va ser creat cardenal el 2001. Per designació del Papa va participar en la II Assemblea del Sinode de Bisbes per a Europa. És membre del Consell Pontifici per als Laics i del Pontifici Consell per a la Promoció de la Unitats dels Cristians.

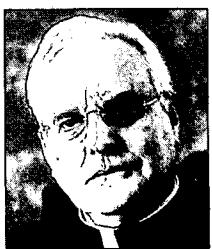

El Papa imposa la birreta als cardenals espanyols Julián Herranz (dreta) i Carlos Amigo.

EDUARDO MARTÍNEZ SOMALO (Baños de Rioja, La Rioja, 1927). Des del 1993 és el camarlenc del Sacre Col·legi Cardenalici. Ha treballat a la Secretaria d'Estat del Vaticà i ha estat prefecte de la Congregació del Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments. Va ser creat cardenal el 1988.

CARLOS AMIGO VALLEJO (Medina de Rioseco, Valladolid, 1934). Franciscà. És arquebisbe de Sevilla des del 1982; anteriorment ho havia estat de Tànger (1974-1982). Presideix la Comissió Episcopal de Missions i Cooperació entre les Esglésies.

Els cardenals, «servents de tothom»

Aquest és el missatge del Papa en crear 31 nous purpurats

ROMA.— Joan Pau II va crear el 21 d'octubre 31 nous cardenals de 23 països en una cerimònia celebrada a la plaça de Sant Pere. El missatge del Papa als nous purpurats va ser clar: «Sigueu servents de tothom per complir la vostra missió.» A l'inici de la cerimònia, el Papa va llegir la fórmula de creació dels cardenals. Llavors, el nou purpurat Jean Louis Tauran va adreçar unes paraules d'agraïment al Papa.

El text de l'homilia del Papa va ser llegit per l'arquebisbe Leonardo Sandri, substituït per als Afers Generals de la Secretaria d'Estat. Joan Pau II va recordar que en aquest consistori s'imposava la birreta a 30 «eclesiàstics benemèrits, i es reserva *in pectore* el nom d'un altre», que no es farà públic fins que el Papa ho decideixi.

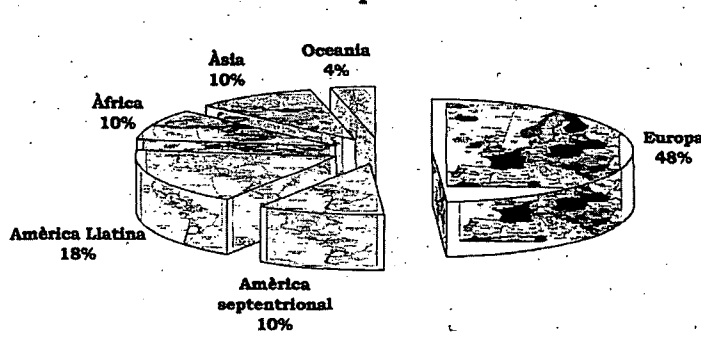
L'homilia destacava que el col·legi cardenalici, de la mateixa manera que el poble cristià, reflecteix la multiplicitat de races i cultures i «ressalta la unitat de tot el ramat de Crist amb la càtedra del Bisbe de Roma». El Papa va subratllar la col·laboració dels cardenals amb el seu ministeri petri i va demanar que l'acompanyessin «amb la pregària (...) perquè no s'afebleixi mai la comunió». «El vermell porpra del vestit cardenalici», deien les paraules de Joan Pau II, «evoca el color de la sang i l'heroisme dels màrtirs. És el símbol d'un amor per Jesús i per la seva Església, que no coneix límits: amor fins al sacrifici de la vida».

Així, el text recordava als nous purpurats que el do rebut «és gran, i el mateix es pot dir de la responsabilitat que comporta». Referint-se a l'exemple de Jesucrist, que es va fer servent de tothom, el Papa posava en relleu que aquesta «lògica» del servei es troba en «clar contrast amb la del món: morir en ells mateixos per fer-se servents humils i desinteressats dels germans, fugint de tota temptació de fer carrera i de beneficiar-se'n personalment». «Tan sols si us feu servents de tothom portareu a terme la vostra missió i ajudareu el Successor de Pere a ser, al seu torn, el «servent dels servents de Déu».

Després de l'homilia, Joan Pau II va convidar els nous purpurats a fer la seva professió de fe i a jurar fidelitat i obediència al Papa i als seus successors. Després,

cada cardenal es va acostar al Pontífex, que li va imposar la birreta i li va lliurar la butlla de creació cardenalícia i d'assignació del títol o diaconia de Roma com a signe de participació en la sol·licitud pastoral del Papa a la ciutat. Després d'intercanviar una abraçada de pau amb el Papa, cada nou cardenal va intercanviar una altra abraçada amb els altres.

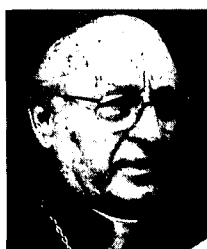
Cardenals electors per continents

En aquest gràfic s'inclouen els 135 cardenals electors, llevat del purpurat «in pectore».

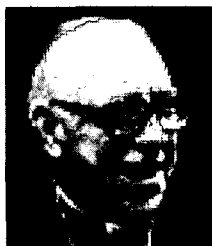
El 22 d'octubre Joan Pau II va commemorar el 25è aniversari de l'inici del seu pontificat i va presidir una concelebració

eucarística amb 30 dels 31 nous cardenals creats en el consistori. Durant la missa, va lliurar a cadascú l'anell cardenalici, signe de dignitat, de sol·licitud pastoral i de comunió més sòlida amb la Seu de Pere. L'homilia, llegida per Leonardo Sandri, assenyalava que «unitat i obertura, comunió i missió són les característiques de l'Església. Aquesta és en particular la doble dimensió del ministeri petri: servei d'unitat i servei missioner. El Bisbe de Roma s'alegra de compartir aquest servei amb els altres successors dels apòstols. (VIS)

RICARD M. CARLES GORDÓ (València, 1926). Arquebisbe de Barcelona des del 1990. Va ser creat cardenal el 1994. Pertany al Consell Cardenalici per a l'Estudi dels Problemes Organitzatius i Econòmics de la Santa Seu, a la Congregació per a l'Educació Catòlica, al Pontifici Consell de Justícia i Pau i a la Prefectura d'Afers Econòmics de la Santa Seu.

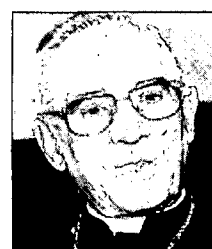
MARCELO GONZÁLEZ MARTÍN (Villanueva, Valladolid, 1918). Arquebisbe emèrit de Toledo. Va ser creat cardenal el 1973 per Pau VI.

JULIÁN HERRANZ CASADO (Baena, Còrdova, 1930). President del Consell Pontifici per als Textos Legislatius i arquebisbe titular de Vertara. És el primer cardenal espanyol

de l'Opus Dei. És doctor en Dret Canònic, doctor en Medicina i jutge suprem del Tribunal de la Signatura Apostòlica des del 1992.

ANTONIO M. JAVIERRE ORTAS (Siétamo, Osca, 1921). Va entrar a la Societat Salesiana de Sant Joan Bosco el 1940. Va ser creat cardenal el 1988 i el 1992 va ser nomenat prefecte de Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments. Ha participat en nombrosos congressos internacionals de teologia i ha dirigit exercicis espirituals per a la Cúria vaticana.

Acol·lim i ajudem les futures mares amb problemes

Fundació Pro Vida de Catalunya

Nom: _____

Cognoms: _____

Adreça: _____

Núm.: _____ Pis: _____ Porta: _____

Codi Postal: _____

Població: _____

Província: _____

E-mail: _____

Fundació Pro Vida de Catalunya
Bonaventura 42, 1r 08035 Barcelona
Telèfon: 992 047 111

La informació que ens faciliteu serà recollida en el nostre fitxer automatitzat i confidencial. Tens el dret d'accedir-hi i rectificar-la o cancel·lar-la si ho desitges.

Espanya

El franciscà Jesús Sanz, nou bisbe d'Osca i Jaca

■ Amb ell ja són sis els religiosos bisbes a Espanya

MADRID.— Dos dies després que un franciscà, Mons. Carlos Amigo, fos creat cardenal per Joan Pau II, un altre franciscà es convertia en notícia: Jesús Sanz, de 48 anys, era nomenat pel Papa bisbe de les diòcesis d'Osca i Jaca. El 23 d'octubre la Santa Seu anunciava el nomenament d'aquest frare franciscà, fins ara director del Secretariat de la Comissió Episcopal per a la Vida Consagrada de la Conferència Episcopal Espanyola i professor de Teologia.

La diòcesi d'Osca estava vacant des del 24 d'agost del 2001, quan Mons. Javier Osés va renunciar per raons d'edat i de salut. Dos mesos després moria Mons. Osés. D'altra banda, la diòcesi de Jaca no tenia bisbe des del 18 d'octubre del 2001 quan va morir el seu titular Mons. José M. Conget. Des d'aleshores el bisbe de Barbastro-Montsó, Mons. Juan José Omella, ha actuat com a administrador apostòlic de totes dues diòcesis. Així, el 23 d'octubre la nunciatura apostòlica a Espanya anunciava que «el Sant Pare, amb la finalitat de proveir el govern pastoral de les diòcesis d'Osca i de Jaca (...) s'ha dignat nomenar bisbe d'aquestes seus (...), unint *in persona Episcopi*

totes dues diòcesis en el pare Jesús Sanz Montes, *o.f.m.*».

En fer-se públic aquest nomenament, també es donava a conèixer la salutació de fra Jesús als seus nous diocesans, que comença amb l'expressió franciscana «pau i bé». Sobretot, el nou bisbe encoratja els fidels de Jaca i d'Osca a donar gràcies a Déu i a pregar per ell, perquè sigui un bon pastor.

En el seu missatge, el religiós franciscà té un record per als seus predecessors Javier Osés i José M. Conget: «Ells ens han llegat una empremta de bondat i de lliurament pastoral per les quals dono gràcies a Déu i de les quals em considero un humil aprenent.»

Fr. Jesús Sanz.

es pot viure d'una manera parcial o exclouent».

En parlar de les seves impressions en conèixer la notícia del seu nomenament, Sanz posa l'exemple de Joan Pau II quan recordava els inicis del seu pontificat, fa 25 anys: «Amb les degudes i evidents diferències he experimentat aquest mateix estremiment que no ve de la por o d'una humilitat fingida, sinó de la desproporció. Hauria tingut raons humanes per dir no, però no he tingut cap raó evangèlica ni com a fill de l'Església ni com a fill de sant Francesc, per negar-me a aquesta crida immerescuda i desproporcionada que el Senyor em proposa.»

Nous diocesans

En la salutació de Jesús Sanz als seus nous diocesans destaquen en primer lloc els sacerdots, per als quals desitja ser «pare, germà i amic, encertant en la comprensió i en l'encoratjament, tant quan toqui compartir en alegria la il·lusió sacerdotal i l'empenta evangelitzadora, com quan ar-

ribi la dificultat de qual-sevol índole». Així, assenyalava que mira «amb esperança les vocacions sacerdotals, precioses tot i que escasses, dels nostres reduïts seminaris». Als consagrats i consagrades els brinda, igualment, «el meu oferiment de disponibilitat, la meua paraula d'encoratjament i de gratitud perquè continueu en la vostra fidelitat el que Déu va començar a regalar-nos amb els vostres fundadors». Dels laics diu que «la vostra vocació de compromís evangèlic enmig del món és preciosa per a l'Església».

Per això, destaca que entre tots, preveres, consagrats i laics, «haurem de continuar construint l'Església del Senyor que camina a casa nostra, des d'una comunió madura que neix de la gràcia de Déu, s'alimenta de les fonts de la tradició cristiana, i es posa al servei de tots els homes anunciant-los la Salvació de Jesucrist».

Amb fra Jesús Sanz ja són sis els religiosos bisbes a Espanya. En

Perfil biogràfic

El bisbe electe d'Osca i Jaca, fra Jesús Sanz Montes, va néixer a Madrid el 18 de gener del 1955. És frare franciscà des del 1985 i prevere des del 1986. És doctor en Teologia, amb llicenciatures prèvies en Teologia Espiritual i Teologia de la Vida Consagrada. Ha estat rector del Seminari Franciscà d'Àvila, entre el 1986 i el 1991; guardià de la comunitat franciscana de Sant Joan dels Reis de Toledo, entre el 1997 i el 2000, i durant aquests tres anys també president de la Conferència diocesana de Toledo i conseller provincial dels franciscans. Ha estat guardià de la comunitat franciscana de la cúria provincial a Madrid entre el 2000 i el 2003. Des de l'any 2000 era director del Secretariat de la Comissió Episcopal per a la Vida Consagrada de la CEE i, des del 1998, professor de la Facultat de Teologia Sant Damas de Madrid. Des d'aquest mateix any dirigeix la revista *Verdad y Vida*, i des del 1992 és membre del consell de redacció de la revista catòlica internacional *Comunio*. Des de l'any 2000 és un dels responsables dels «Comentaris matinals de la Cadena COPE». (SIC)

Un dels punts que recull la salutació de Jesús Sanz fa un recorregut per la seva biografia vocacional: «Com a franciscà, la meua vida ha transcorregut sobretot entre tasques acadèmiques i formatives, dedicat a l'ensenyament de la teologia i a la predicació, a la Paraula que Déu posava als meus llavis per proclamar-la, a la Gràcia seva que posava a les meves mans mendicants per repartir-la.» Ara comença una etapa nova per a Jesús Sanz i és per això que es mostra confiat en el suport que rebrà en totes dues diòcesis: «Estic segur que amb paciència i afecte sabreu ajudar-me en aquesta missió paradoxal que Jesucrist em confia avui en la seva Església: la d'ensenyar-vos sabent-me deixeble de qui només és la Veritat, de santificar-vos sabent-me pobre davant de qui únicament és el Donador de totes les gràcies, la de pasturar-nos sabent-me sempre per un Altre pasturat.»

El nomenament de Jesús Sanz tenia lloc poc després de la publicació de la nova exhortació apostòlica pastoral *Pastores gregis*, en la qual el Papa parla del ministeri dels bisbes. També valora fra Jesús molt positivament aquest document, on Joan Pau II recorda que «aquesta triple missió del bisbe d'ensenyar, santificar i governar no

aquests moments hi ha tres franciscans: el cardenal Mons. Carlos Amigo (arquebisbe de Sevilla), José Higinio (bisbe de Lugo) i el mateix Jesús Sanz; dos claretians: Fernando Sebastián (arquebisbe de Pamplona i bisbe de Tudela) i Luis Gutiérrez (bisbe de Segòvia), i un salesià, Miguel José Asurmendi, bisbe de Vitòria. (C.C.)

Saps què sent un missioner quan rep notícies de casa?

APADRINA UN MISSIONER

Amb la teua aportació, ells o elles i encara més persones llegiran CATALUNYA CRISTIANA cada setmana

Marqueu amb una "x" les vostres preferències:

Preu d'una subscripció missionera: **Amèrica i Àfrica: 178,30 €** ☐
Àsia i Oceania: 243,82 € ☐
Missioner ☐ **Missionera** ☐
 (Es pot mantenir correspondència)

Nom i cognoms

Adreça

Població Província C.P.

FORMA DE PAGAMENT:

Adjunto xec nominatiu ☐ Domiciliació bancària ☐

Titular Data

Entitat Oficina DC Compte

Envieu aquesta butlleta a: CATALUNYA CRISTIANA

Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona - Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

Carta Dominical

Ricard M. Carles
Cardenal, arquebisbe de Barcelona

El que em suggereix el record d'una roca

Cap al final de l'estiu baixàvem tres amics, després d'una ascensió que només un havia fet ja feia alguns anys. En un moment determinat jo vaig dubtar de si baixàvem pel lloc adequat, perquè, baixant a l'atzar, era fàcil en aquell terreny veure's interromputs per una paret vertical. Va ser llavors quan, a la paret frontal, vaig veure una roca com de mig metre però que destacava, com una forta taca d'ocre brillant, enmig de tota una paret de calcària grisa. Vaig veure que érem en el descens adequat perquè aquella roca m'havia cridat l'atenció en l'ascens. I vaig recordar, un cop més, com el meu pare ens aconsellava, en qualsevol marxa que fos nova, mirar endarrere de tant en tant, per tenir clara la imatge del camí de tornada.

Aquesta va ser una de tantes imatges petites que no representen res en la pròpia vida, comparades amb altres imatges i records, la memòria dels quals representa molt

per a la realització de la nostra existència.

Pot parlar-se, potser, de la santedat del record? D'aquesta potència de l'ànima per mitjà de la qual es reté i recorda el que passa? Massa vegades, també els creients considerem la memòria com quelcom que ens pertany molt íntimament i molt exclusivament. Però, no obstant això, Déu ha vist tot el meu passat, ha inspirat tot el que pugui haver-hi de bo en ell, i ha suportat i perdonat tot el que la meua perversitat o la meua flaqueza hi han introduït de culpable. Per tant, el record no em concierneix només a mi.

El que recordo de la meua vida no ho puc desprendre de la visió que Déu ha tingut de tot això. Ell ha estat el testimoni fidel que, per haver-ho vist i conegut tot, ha estat contemporani de la meua ànima a través de tots els meus defalliments i de tots els meus esforços de regeneració. Penso que és bo que no oblidem que, siguin grats o ingrats els nostres records, són tots un autèntic camí pel

qual he d'anar a Déu i Ell baixa —ha baixat abans— cap a mi.

Alguna tarda d'exercicis he dedicat el temps a recordar, per agrair, les coses que m'han ocorregut en la vida. He de dir que la primera vegada que vaig fer aquesta meditació, durant moltes hores d'una tarda, no vaig poder passar del record dels primers deu anys de la meua vida. Tan plena estava d'accions que, amb la perspectiva del temps, havia d'atribuir a Déu. Un cop més, com en l'Antic Testament en la nit cèlebre de Jacob, «Déu era aquí i jo no ho sabia».

No és bo sentir-se en un present fugaç, efímer, curt i sense una perspectiva suficient, sense horitzons d'eternitat. No està abolit el passat, no és una ruïna irreparable, és un tresor que guarda un Amic fidel. Que Déu ens ajudi a comprendre que, darrere nostre —en l'ahir—, Ell també hi era, i que totes les claus —realitats i possibilitats— de la nostra vida són en les seves mans.

Paraula i vida

Lluís Martínez Sistach
Arquebisbe de Tarragona i Primat

Novembre: Sants i difunts

A vui vivim exageradament al dia. Tenim poc temps per mirar enrere de tant en tant i recordar. Els dos primers dies de novembre ens ajuden a tenir un moment de record per als nostres avantpassats. A l'inici d'aquest mes celebrem la doble festa de Tots Sants i de la commemoració dels difunts.

Aquestes dues festes expressen la solidaritat esperançada amb aquells germans nostres que han travessat el llindar obscur de la mort i han entrat en la condició definitiva de la seva història. Aquesta solidaritat amb els nostres avantpassats esdevé un desafiament crític a la mentalitat del nostre temps, que intenta oblidar els morts i apartar-nos de la comunió amb ells.

L'Església és la «comunió dels sants», segons l'expressió tradicional del Símbol de la fe catòlica. Així ho diem en la professió de fe. Aquesta comunió, en els seus elements invisibles, existeix no sols entre els membres de l'Església peregrina a la terra —que som nosaltres—, sinó també entre aquests i tots aquells que formen part de

l'Església celestial o que seran incorporats a ella després de la seva purificació. Existeix una relació espiritual mútua entre tots, i d'aquí la importància de la intercessió dels sants i de la pregària pels difunts.

La festa de Tots Sants posa en relleu la vocació universal dels cristians a la santedat. L'apòstol Joan, en un gènere literari apocalíptic, ens fa veure aquella «multitud tan gran que ningú no l'hauria poguda comptar [...], gent de tota nacionalitat, de totes les races, i de tots els pobles i llengües [...] drets davant el tron i davant l'Anyell, vestits de blanc i amb palmes a les mans, cridant amb totes les forces: "Hosanna al nostre Déu, que seu al tron, i a l'Anyell"».

En aquesta multitud hi ha tots els sants, no solament els qui han estat canonitzats, sinó també els justos que moren en gràcia de Déu i arriben a la benaurança eterna del cel. Tots els cristians estan cridats a aquesta santedat, com ho afirma l'apòstol Pau: «La voluntat de Déu és aquesta: la vostra santificació.» Per això el Concili Vaticà II ens ha

recordat que «tots els cristians són invitats —i hi estan obligats— a buscar la santedat i la perfecció del seu estat».

Els sants ocupen un lloc preeminent en l'Església, ja que han estat sempre font i origen de renovació en les circumstàncies més difícils de la història de l'Església. Alhora posen en relleu els mèrits infinits de la redempció de Jesucrist com a únic salvador.

La festa de Tots Sants dona el sentit autèntic a la mort, realitat profundament humana que la nostra cultura actual intenta ocultar. Sant Francesc d'Assís la denomina la «germana mort» al costat de totes les meravelles de la creació. És ben evident el que diu el Concili Vaticà II quan afirma que la mort «és l'enigma més gran de la vida humana». Tanmateix Jesús il·lumina aquest enigma amb les seves paraules: «Jo sóc la resurrecció i la vida; qui creu en mi, encara que mori, viurà.» La mort per a un creient en Crist és certament el punt final de la vida terrenal, però és també l'albada d'una vida nova i feliç en la possessió de Déu per a tota l'eternitat.

La pàgina

del nostre setmanari

www.catalunyacristiana.com

opinió

Punt de vista

Mn. Pedro Larrad
Diacon permanent

Per guanyar cal pensar

Qualsevol ésser humà pot aconseguir el veritable tresor si pensa. El que n'acompanya l'esperit quan deixa el cos material en la matèria per absentar-se'n. El pensament lliure t'allibera, t'enriqueix, t'enalteix i et fa humà, tot a l'abast de la teva mà.

El pensament obre els silencis, enlluerna les foscores, la comunicació, la devoció a la ignorància, el recorregut de la falsedat, de la crueltat, de la demencialitat. Dóna llicència a la intel·ligència, a la diligència, al dret i l'obligació de pensar lliure. Si no penses alguna cosa, en el recorregut curt de vida, en sortiràs derrotat.

Ningú per tu no efectuarà el teu pensament. Ni en desensostrat la foscor, el patiment, el crit de l'ànima que et mortifica. Que anhela entendre i no la promou. Identificar la claredat individualment et correspon a tu. Cal viure per guanyar, la ignorància no té cap excusa, ni per vagància ni per adulteració.

Tot ésser nascut té les portes del coneixement obertes de bat a bat, com les obertures del cel. Davant no hi ha cap muralla. Els cànecs al descobert amb els seus negocis. Quina alegria veure el cel que es movia, que es mou i que no s'atura cap instant. L'ésser humà té capacitat de ser honrat, sincer, lliure i pensador.

Les deus de la llum vessen per tot arreu, s'hi veu amb el pensament, amb l'anhel de conèixer, davant del desafiament que repta qui ha nascut. Cada dia, a cada hora, cada moment ha d'estar idealitzant, i aconseguir saviesa. L'eina que té el seu pensament. No hi ha cap altra opció que l'exercici d'exercir-la.

Guanyes amb amor infinit, amor immortal, amb amor universal. L'ésser humà que estima no mata, no remata, no es

remata inconscientment, pensa per no ser derrotat. No s'esfuma, ni cerca la mina sagnant, la que contamina, la que destrueix la fisiologia humana que li esclatarà a les mans.

La deu del coneixement és la filosofia, la que no refreda ni se'n va a la riu, la que empeny i es compromet, la que arriba, alerta i et desperta. La que no es ven ni està en venda i, repel·leix les immundícies, les que indecorosament amb les seves ànsies d'or, com totes van al fossar. On les seves partícules es difuminen en l'èter.

Si no penses no guanyes, hi perds, no tens cap accés a la informació universal, a la llum clarivident, la que escasseja en la gent, la que els responsables informadors amb els rajos destructibles aporten generositat, fraternitat, humanitat sincera. L'humà que té fam de coneixement, en sadolla la mancança.

Davant d'ell la història interminable dels que abans que ell van aportar la llavor del bladar immens. El pa on abastar dignament la fam, donar-los en la nit llum amb la lluna, per haver extret de les entranyes de la falsedat, tot allò que van tenir quan van néixer. Qui pensa no s'atura en cap moment, per la qual cosa es trenca endavant. Res no queda enfosquit en la vida, si el pensament penetra fins a les constel·lacions, fins més enllà de les aglomeracions, dels dogmàtics irresponsables, de les espases i dels esquadrans. El goig de la llum dóna seguretat al cos, n'acredita la sensibilitat de l'ànima i afavoreix que el pensament no s'aturi.

En la matèria res no es crea ni es destrueix, tot es transforma. En el coneixement gairebé no queda res en la foscor, en la irregularitat, o ets autèntic o un farsant. Si cerques, trobes, si t'esforces en la baralla, al final seràs un derrotat victoriós. Aquesta realitat l'has tingut davant dels teus ulls en tot moment. No hi ha cap més camí, per guanyar l'ésser humà ha de pensar.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

No saber escoltar

El títol de l'article d'aquesta setmana és el contrari del que té assignat el meu espai de *Catalunya Cristiana* «Saber escoltar». No vull pas canviar el nom d'aquesta secció, perquè els meus escrits, moltes vegades, procedeixen d'esdeveniments presenciats i de paraules oïdes. Resulta que, en la meua experiència i la dels lectors hi ha imatges de persones que no saben escoltar. I això és ja fruit de «saber escoltar».

Els educadors reclamem silenci als alumnes. Si no escolten, no sabran comprendre l'explicació. Quan se'ls ensinistra per al treball en equip, ens les solem tenir amb els nois i noies perquè parlen tots alhora. Les aules, així que el professor escriu a la pissarra o afluixa un xic la marxa de Calaf. Per això, els alumnes han de demanar la paraula, tot aixecant la mà, i se'ls concedeix la paraula per torn.

El problema de parlar tots alhora no és únicament escolar. Només cal fixar-se en els debats televisius, on persones grans no saben escoltar-se i, de vegades, parlen tots alhora. Això passa en programes escombraria i també en temes de més gran entitat. En reunions d'amistats i familiars passen coses semblants. Escoltar els altres és un art ben difícil! Per exemple, és un bon exercici per als qui solem dedicar-nos a ensenyar i predicar. Un exercici molt útil. No s'obté aquest do en un moment. Requereix una purificació interior i el convenciment que encara puc aprendre moltes coses. Qui pot dir que realment és savi?

Ja fa uns quants dies que, al metro, presencio alguns diàlegs entre adolescents i mares. Sembla, en un primer moment, una conversa entre amiguets i estic segur que ho és. No obstant, la noia sol fer cara molesta i contesta amb

paraules més aviat brusques. La mare sembla que, almenys al metro, té sentit de comprensió amb una aureola de certa ironia. La mare pregunta i procura fer reflexionar la seva interlocutora. Quan aquesta no té res a dir, posa mala cara o rebufo o fa el sord.

Em crida l'atenció una cosa molt més especial que es dóna entre persones teòricament madures i assenyades. Imaginem la discussió d'un tema a la televisió. Sóc conscient que la tele és teatre, es vulgui o no. Tanmateix, les escenificacions —encara que siguin un xic exagerades— reflecteixen trets de la vida. Bé, imaginem, doncs, la discussió d'un tema que tingui actualitat. Hi ha dos bàndols. Uns estan a favor i altres en contra. El presentador sol estar a favor dels que, tenint una opinió contestatària, són tinguts per més progress.

Trobó xocant que quan els interlocutors introdueixen opinions de contrari amb la teoria més de moda, els altres no tenen una resposta directa. Solen contestar atropellant el qui parla, no deixen que exposi tot el raonament i, fins i tot, gesticulen amb el rostre i desaproven amb gestos de menyspreu. Això, al meu entendre, no és purament ingenu, sinó que tendeix a mostrar l'adversari com algú tancat, passat de moda o del morro fort. La comèdia obté d'alguna manera la desqualificació de persones sensates i que saben argumentar bé. És llàstima que hi hagi persones que no sàpiguin escoltar. I que, per tant, es neguin a tot element que pugui enriquir, millorar o refermar llurs opinions. De totes maneres que ningú no dubti que els televidents no són ingenus. Gràcies a Déu moltíssima gent té sensatesa per adonar-se que hi ha arguments no verificats, no aprofundits i de poc pes, defensats per sofistes, és a dir, per persones que argumenten capciosament i proud!

Els qui no escolten solen ser víctimes d'uns tòpics que, sense tardar massa, traspuen poca força i passen al club de les idees mortes.

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capella del Montanyà (ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net)

De viatge - El Gran Sant Bernat

A Etroubles havíem de trobar l'alberg. Era de nit, en aquest lloc regnava el silenci i la soledat. Pregunto. L'alberg no el coneix ningú, és a dir, no hi ha res semblant. Em diuen que anem a la casa dels sacerdots, que hi serem acollits. Manifesto la meua condició sacerdotal i l'amabilitat s'incrementa. L'església del poble està oberta i un interruptor permet, sense haver d'introduir-hi monedes, il·luminar-la prou com per entrar-hi a pregar. M'imagino que el rector la tancarà. Em tornen a dir que anem a la casa dels sacerdots, que la tanca un feligrès. Penso en com m'haurien rebut a les cases parroquials de molts llocs que conec. Confiant en Déu i conscient que no hi ha cap alberg, ni cap hotel, ni la possibilitat de plantar la tenda, anem cap allà on ens indiquen. Ens saluda amablement una treballadora, encara que som a Itàlia aquí la gent entén el francès, a causa del veïnatge amb Suïssa. Ens diu que no ens pot assegurar que puguem quedar-nos a passar-hi la nit, però que creu que serà possible, ens convida a seure, el sacerdot no trigarà a arribar. Hi pul·lulen nois i noies alegres. Un senyal de la manera de ser d'una persona és com es dirigeix a un desconegut i com reacciona, en comprovar que és tan foraster com ell. Donant les gràcies i somrient, ha estat el procedir d'aquesta joventut. Bon senyal. Arriba el sacerdot, sense prevencions ens saluda amablement. Quan li diem que volem dormir ens ensenya la casa complagut (ens sembla un palau) i l'habitació que podem ocupar.

Els tres monjos que viuen en aquesta «casa d'acollida» pertanyen als Canonges del Gran Sant Bernat, fundació del que fou de Menton, per protegir els viatgers i els caminants que en altres temps s'atrevien a creuar aquestes muntanyes. La seva divisa és: *Hic Christus adoratur et pascitur* («aquí Crist és lloiat i alimentat») i dic per experiència, que la compleixen bé. En ells hi ha l'origen dels famosos gossos amb el barrilet, avui només són una anècdota. La carretera gairebé és una autovia, i quan està tancada a causa de la neu, es pot travessar la muntanya per un túnel molt modern. Els monjos acullen els excursionistes, les persones amb desig de reflexió, de pregària, d'ajuda espiritual, etc. La comunitat atén pastoralment les parròquies de l'entorn i una escola agrícola d'Aosta, d'aquí la presència aquests dies dels joves que havia vist.

Prego amb els canonges i altres residents la Litúrgia de les Hores en una capella molt bonica. Després de la pregària, anem cap a un edifici del costat. Allà hi viuen deu monges benedictines. Al seu monestir d'origen eren 140 i van considerar que era millor formar comunitats més petites. Elles en són una porció. El sacerdot em presenta la comunitat i als fidels que vénen a missa, els diu que no parlo italià però que concelebraré amb ells, en la meua llengua. Canten gregorià i melodies de Gelinea. Una delícia espiritual. Per aquestes muntanyes va venir el Papa alpinista Pius XI, que va proclamar sant Bernat, el 1923, patró d'aquestes muntanyes i de tots els excursionistes. Recordo ara que el 1950 per primera vegada a Catalunya: els escoltes, els falangistes i els excursionistes vam ser capaços de trobar-nos junts i cantar, pregar i ballar sardanes, va passar amb motiu de l'entronització de la imatge de sant Bernat de Menton a l'església parroquial de Valldeneu. Enyor la pietat d'aquell dia, que torno a trobar aquí. Em sento en un altre món, però pensant que arreu hauria de ser així. Esmorzem. Amb nosaltres s'asseuen un italià, dos suïssos i un australià. Quant ens costa l'estada? Tu resa un parenostre, i tu una avemària, ens respon el prior. El Cel deu ser una cosa semblant. *Hic Christus adoratur et pascitur*. Per què en molts altres llocs no?

Notes insignificants

Germà Adrià

Saló de la nit al carrer

Fa uns quants dies a la Fira de Mostres de Barcelona es va presentar el *Saló de la Caravana* i el programa de TV3 *En directe*, que vaig veure per casualitat, ens va convidar a recórrer durant cinc minuts el saló.

La presentadora, alegre i simpàtica, ens va mostrar diferents caravanes, totes molt ben preparades, per proporcionar-nos estius de somni en racons de somni.

Una caravana de 30 milions de pessetes (donava la xifra en pessetes per entendre'ns més bé), de 12 milions... i, la millor, una caravana de 45 milions. I la noia es va entretenir mostrant-la acuradament: el seu llit de matrimoni, la sala de televisió, el seu garatge per al cotxe... I vam veure també persones que s'interessaven per aquesta caravana.

Caram!, el dia que jo tingui un pis de 200 milions, i una casa a la platja, i una casa a la muntanya, i dos cotxes, també m'interessaré per la caravana de 45 milions.

Però abans muntaré pel meu compte i risc, el *Saló de la nit al carrer*.

I amb uns quants amics que passen la nit al carrer, mostrarem totes les possibilitats d'aquest saló:

«Un lloçà dormir en algun pòrtic de la plaça Reial, del Liceu, etc. I ens en mostrarà els avantatges i els inconvenients.

Un altre presentarà unes mostres de portals de casa: des dels que tenen dos graons, fins als que s'obren a ran de terra, des d'aquells on és possible esquitllar-se a l'entrada, fins a aquells que estan ben tancats i barrats.

Un altre mostrarà tres models de caixers automàtics. El millor, aquell de quatre màquines, i on va cada nit una velleta per portar una sopa i un entrepà petit als que hi ha ajaguts.

Un altre ensenyarà com i on es poden recollir cartrons per no jaure sobre el terra fred. I dirà quins cartrons són els més aïllants, quins cartrons es poden portar sense perill que ningú no t'acusés de robatori. I ell mateix podrà també informar de quins diaris et pots posar entre la camisa i el pit.

També hi haurà un especialista en bancs. En bancs d'aquests que s'ofereixen al carrer. Et dirà en quins et deixaran tranquil i quins tenen el perill que alguna banda de joves falsament classistes es diverteixin donant-te una pallissa.

Un, amb cert rubor, et mostrarà algunes entrades d'esglésies, molt aptes per a aixoplugar-se del fred.

Fins i tot, pot ser que t'ensenyi la manera de quedar-te tancat a l'església tota la nit perquè puguis dormir i pregar de gust.

També hi haurà un especialista que et mostrarà com és una cel·la de la presó, amb les lliteres i la finestra enreixada i la porta ben tancada. Perquè si ets un home del carrer, sovint hauràs de dormir en una cel·la.

I així, en el nou i inèdit *Saló de la nit al carrer* tots podrem aprendre una possibilitat de sobreviure, quan hàgim estafat tant com per comprar la caravana de 45 milions, que ens descobreixin i ens tanquin uns quants dies.

Tots a visitar aquest saló, serà de franc.

Zoom

Eduard Brufau

L'ara beata Teresa de Calcuta va tenir l'ocasió fa uns anys de rebre a les seves mans una imatge de la Mare de Déu de Montserrat. La visita d'un grup de Germanes de la Caritat al nostre monestir benedictí va fer possible aquest esdeveniment. El llavors abat Sebastià M. Bardolet va beneir una talla de la Moreneta, que va ser enviada a l'Índia. Un cop allà la beata Teresa de Calcuta la va rebre molt il·lusionada, moment que recull la fotografia. Actualment la imatge es troba en una ermita de Delhi.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana (lluis.serra@fms.it)

Models d'intervenció

La canonització de Daniele Comboni i la beatificació de la mare Teresa de Calcuta, que van tenir lloc a Roma el 5 i el 19 d'aquest mes d'octubre que tanquem, ens proporcionen diferents models d'intervenció des de la fe cristiana en l'àmbit social.

Daniele Comboni, primer bisbe d'Àfrica Central, està considerat com un dels evangelitzadors més grans de la història del continent africà. El seu lema: *Salvar Àfrica mitjançant Àfrica*. Els combonians i les germanes combonianes fundats per ells van acudir joiosos a la plaça de Sant Pere del Vaticà per celebrar-ne la canonització. Normalment, després d'un esdeveniment d'aquesta importància, els participants a l'acte ho van festejar durant tot el dia amb un dinar o amb algun passeig per qualsevol dels llocs turístics esplèndids de la ciutat de Roma. No va ser exactament així per als combonians i les germanes combonianes. La tarda del diumenge, es van reunir davant del Parlament italià, al costat de 400 immigrants africans, per protestar contra la llei Bossi-Fini molt restrictiva pel que fa als drets dels immigrants. La manifestació pacífica, plena de pregàries i de cants, va constituir una denúncia clara de l'explotació i dels abusos que pateixen els immigrants. Que no resol la nova llei del govern de Berlusconi. El P. Zanotelli, missioner combonià, va explicar: «No n'hi ha prou de fer sants si després no en seguim les empremtes. I Daniel Comboni que avui el Papa ha proclamat sant, ens demana que ens ocupem dels africans que quan vénen a Itàlia no veuren respectats els seus drets ni la seva dignitat humana. Les lleis immigratòries dels països capitalistes consideren els immigrants com a instruments del capital i els valoritzen en aquesta perspectiva. Quan ja no serveixen poden ser acomiadats i rebutjats. I això no és cristià.»

La mare Teresa de Calcuta, una de les figures més rellevants del segle XX, ha entrat al cor de la gent pel seu servei i el seu amor a favor dels pobres més pobres. La seva revolució espiritual d'ajuda als més necessitats i oblidats ha sacsejat la consciència de moltes persones. Els pobres han estat protagonistes fins i tot en la cerimònia de la seva beatificació, que ha escurçat tots els temps reglamentaris per expressa voluntat del Papa. Més de tres-centes mil persones hi han assistit en directes, han fet petita la plaça de Sant Pere i han hagut de situar-se a la Via della Conciliazione. Un personatge històric que en vida va comptar amb un gran suport mediàtic a la seva causa i que va optar des de la seva fe per la persona concreta i singular.

Es poden establir nombrosos criteris, que convé aplicar amb mesura i seny, per a l'avaluació d'un model. Sovint, es considera un model adequat en l'àmbit de la pobresa intervenir en el nivell de les causes més que en els efectes o conseqüències. A primera vista sembla el més raonable, però queden molts caps per lligar. Què passa amb les persones que en pateixen les conseqüències mentre es treballa per eradicar les causes dels seus problemes? Al contrari, atendre la persona singular i desentendre's de les causes de les seves afliccions pot contribuir a perpetuar un sistema injust i que es continuï produint més damnificats. Contraposar aquests models només permet subratllar la prioritat metodològica del canvi estructural per cercar la solució, però no n'hi ha prou. Més que d'enfrontar models, crec que es tracta de complementar-los i de reflexionar-hi en profunditat. El llibre *Una teoria de tot* de Ken Wilber permetria veure els quatre models més significatius i combinar les variables interna i externa, personal i grupal. El model intern personal, representat d'alguna manera per la mare Teresa, en subratlla l'espiritualitat mística i l'opció per cada individu sofrent. El model extern grupal, representat per la manifestació dels combonians, subratlla la necessitat de canviar tots els ets i uts d'un sistema que aixafa els individus. El model extern personal subratllaria més els comportaments i les normes, així com el model intern grupal s'aturaria més en els aspectes comunitaris. Acostuma a ser normal optar per un model però no de forma radical ja que es perdrien altres dimensions bàsiques i fonamentals. Tot això té moltes aplicacions en l'expressió d'una vida cristiana que pot plantejar d'una manera integrada la seva resposta als desafiaments de la societat actual.

**Esqueles a
Catalunya Cristiana**

Tel. 934 092 810

Joan Pau II, gràcies

Amb 16 anys vaig visitar Roma amb el col·legi. Llavors tu, «el Papa», no eres ningú per a mi. Acabaves de patir un atemptat que gairebé et costa la vida. Poc després vas venir a Espanya. Vaig anar a veure't. Vas despertar en mi una inquietud. Des de llavors he llegit gairebé totes les teves encíclics, he assistit a unes quantes jornades de la joventut. Recordo la trobada al Monte do Gozo en el meu viatge de nocces. Al maig vaig anar a veure't a Madrid. Volia que els meus fills de 9, 11 i 12 anys visquessin aquesta inigualable experiència d'Església. Anava amb la consciència de «ser testimoni», de passar el relleu. L'espera a Cuatro Vientos va ser dura però va valer la pena. Cada vegada que cridaven: «Aquesta és la joventut del Papa», sentia que aquest títol em corresponia a mi. Tu has marcat la meua joventut, la meua família, la meua vida.

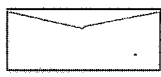
Resem en família per tu, per la teua salut, per la teua missió. Els meus fills m'han demanat d'anar a la propera jornada de la joventut. No sé si jo hi aniré, no sé si tu hi seràs. Però sé que n'hi ha d'altres que vénen darrere. Gràcies per haver preparat el camí. Gràcies per aquests 25 anys de lliurament. Gràcies per ser per a molts un exemple, un estimul en la tasca de fer present Crist i difondre l'Evangeli.

CARMEN HERNANDO
Barcelona

L'aniversari d'un Papa incansable

A les meves retines restaran gravades per sempre les imatges d'un Karol Wojtyła amb el poble. Un Wojtyła Papa i home, capaç de fer renéixer en els pitjors moments les millors i més autèntiques esperances. Un Papa i un home bo. Un ésser entregat a Déu i als homes

Cartes del lector

—que ve a ser el mateix— que enguany marca (de forma encomiable, diria jo) el 25è aniversari d'un pontificat ple d'esperança, il·lusió i d'amor al pròxim.

MARTÍ MANCILLA MUNTADA
Granollers

Famílies nombroses

Espanya és el país amb la natalitat més baixa de la Unió Europea. Potser perquè es discrimina la família, i més la nombrosa. Per 100 m² paga el mateix una persona sola que una família nombrosa i necessitada de més espai. Lògicament, aquesta família gastarà més aigua i els augments li compten exactament igual que a l'usuari únic d'un pis.

Els polítics no impedeixen aquest tracte discriminatori. I no pensem que la salut moral dels pobles està lligada al bon estat de les famílies i que el suport a la família no és una despesa, sinó una inversió.

MARIATERESA LLADÓ BADIA
Barcelona

La música de Mn. Josep Soler

Tenim una molt bona i cordial amistat musical. Les coses les veiem força igual.

Sempre vaig tenir una gran admiració per la seva música. Des dels anys setanta, amb la publicació del llibre *Pregàries*, vaig comprendre que aquella música era molt diferent de la que en aquella època sortia editada per altres camins d'edició.

Les meves corals han cantat i gaudit de la seva sensibilitat i del bon art musi-

cal d'aquelles melodies boniques i pietoses. El seu gran treball, *Una veu exultant*, va ser la recopilació de tota una vida dedicada a la música. Gràcies, Mn. Josep Soler, per haver-nos donat el millor de vostè, amb tanta alegria, esforç i dolor alhora. Ha estat un gaudi de felicitat poder cantar amb «veu exultant».

PELEGRÍ BERNIAL i CASTELLS
Mollet del Vallès

Antoni Gaudí, el pietós

Als molts testimonis que coneixem sobre la gran personalitat d'Antoni Gaudí, voldria avui, a través de *Catalunya Cristiana*, esmentar-ne un que dec al meu recordat i estimat pare.

El meu pare, Joan Carrera Dellunder, fill de Torroella de Montgrí, era escultor i director de Belles Arts de Girona. El recordo profundament pietós, adorador nocturn, catòlic cent per cent. Recordo que tenia, sempre, una autèntica veneració per Antoni Gaudí. Com a escultor, recordo que em feia notar la bellesa de la Sagrada Família, els detalls, la irradiació de la seva pietat. I em deia: «Saps per què l'obra de Gaudí irradia pietat? Perquè Gaudí és profundament pietós.»

«Pensa —continuava explicant el meu pare— que ell és adorador nocturn, terciari franciscà, catòlic de veritat. Sí, és un gran artista, fins i tot famós, que passarà a la història i passarà com un gran artista i com gran catòlic, pietós de veritat, enamorat de Jesucrist-Eucaristia, de Maria i de totes les virtuts cristianes.»

Per això mateix, em plau situar entre tots els aspectes de la seva gran personalitat, entre el procés que el portarà als altars, aquesta afirmació, que ja procedia del meu pare, contemporani d'ell: «El pietós Antoni Gaudí.»

Mn. JORDI CARRERA
Banyoles

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL,
pel Dr. Joan
Antoni Mateo

Educar

—Dr. Mateo, fa més de trenta anys que sóc mestra i li confesso que cada dia estic més decebuda i tinc ganes que arribi la jubilació. Quan vaig iniciar la meua feina, els mestres teníem encara certa autoritat i una gran cooperació dels pares. Recordo que, fins i tot, arribat el cas, podíem donar una saludable bufetada a un nen maleducat. Avui som els mestres els qui estem més aviat desemparats i atemorits. Tan dolent era propinar una bona surra de tant en tant?

—Aquest fragment de la llarga carta que m'escrivi una mestra posa en evidència un malestar profund en el món de l'educació. Jo mateix l'he viscut els anys que he estat professor de batxillerat i després d'educació secundària. Els nens i nenes d'avui i els adolescents no estan acostumats a la disciplina tot i que, segons el meu parer, la demanen a crits. Comprens el malestar de molts educadors que gairebé no tenen recursos disciplinaris i sovint també els manca la col·laboració dels pares. L'alarma pel vandalisme creixent de joves i adolescents està ben justificada. L'arrel de tot aquest mal la podem trobar en una manca de fonaments ètics i morals en l'educació. Els nens creixen consentits en excés i els seus progenitors en riuen les gràcies. Després quan arriben a l'adolescència arriben les lamentacions: experiències en el món de la droga, sexe prematur, violència...

Educar és una passió. Consisteix a introduir a la realitat i només pot fer-ho aquell que la viu amb sentit. No sóc partidari d'actes violents en el procés educatiu però reconec que en un moment excepcional una bona bufetada pot ser expressió d'un gran amor i evitar molts mals més grans. Es tracta d'educar en la virtut i en la convicció. És difícil, pot semblar impossible, però és l'únic camí digne de l'home. O la societat guanya la batalla en la seva missió educadora o es convertirà en una societat repressora.

Recordo una anècdota graciosa que explica Don Bosco (un educador apassionat): un inspector d'Estat va visitar un col·legi on més d'un centenar de nois estudiaven en silenci sota la supervisió d'un únic professor. L'inspector va comentar-li a Don Bosco que aquell espectacle era impossible a les escoles de l'Estat i li va preguntar com ho aconseguien. Don Bosco va contestar: «És senzill, o religió, o pal.» Evidentment o hi ha convicció moral o s'imposa la força. No es desanimi. No es desanimin els mestres i educadors. Fan una gran obra de misericòrdia. Ensenyar a qui no en sap és una gran obra de misericòrdia, com deia l'antic catecisme. Avui podríem dir que educar és una gran obra de misericòrdia i una necessitat urgent en la nostra societat.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a:
elconsultori@hotmail.com -
catcris@ibernet.com - www.balmesiana.org -
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).
Cal indicar sempre «Consultori».

Diàleg obert

Per tal d'augmentar la participació i el debat entre els nostres lectors, us oferim aquesta secció dins de «Cartes del lector», on els temes d'actualitat són els protagonistes. D'aquesta manera, esperem afavorir el diàleg obert en el nostre setmanari.

El Nobel per a una dona mahometana

Tot i saber que molts catòlics haurien desitjat que el premi Nobel de la Pau s'hagués atorgat al papa Joan Pau II, jo aplaudeixo que se li hagi concedit a una dona de religió mahometana.

Els lectors coneixen no només la meua adhesió sinó també la meua devoció al Sant Pare, però Joan Pau II no necessita aquest reconeixement, perquè ja és sobradament coneguda la seva tasca pastoral i en concret els seus esforços en favor de la pau i de la convivència.

En canvi, sí que crec necessari que el món conegui la situació en la qual es troba la dona en els països islàmics i la manca dels drets més elementals. En la meua opinió, el que ha volgut el jurat que concedeix el Nobel de la Pau no és tant premiar la tasca de l'advocada iraniana Shirin Ebasi per la seva lluita pels drets humans, i més concretament de la infància i de les dones a Iran, com acudir en la seva ajuda i encoratjar-la perquè continuï aquesta tasca tan necessària en el seu país i en els del seu entorn, així com reconèixer la tasca de les dones en aquella nació patriarcal.

Jo crec que, amb aquesta concessió, el que es vol és donar a conèixer *urbi et orbi* la idea que té aquesta dona, mahometana convençuda, que cal fer una nova interpretació de la religió que va predicar Mahoma, en harmonia amb els temps actuals i amb la igualtat d'homes i dones davant de la llei, així com en la defensa dels drets humans.

Aquesta advocada i jutge, en els seus discursos i aparicions públiques, acostuma a llegir capítols de l'Alcorà per demostrar que l'islam no discrimina les dones ni va contra la democràcia. Les seves conviccions i valentia li han suposat una condemna de dos anys de presó i cinc d'inhabilitació professional.

Estic convençut que especialment les dones i sobretot les catòliques no veuran tan malament que el papa Joan Pau II s'hagi quedat sense el Nobel de la Pau, perquè no ho necessita tant com Shirin Ebasi. El Papa ja té mundialment reconeguda la seva tasca, i sí que veuran bé que s'hagi posat de relleu la necessitat que tenen les dones, especialment les dels països islàmics, que es treballi per al reconeixement de la seva igualtat de drets.

FRANCISCO CAPDEVILA
Lleida

L'any litúrgic al novembre (1)

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

Cada any, quan arriben aquests dies de tardor, penso en un article publicat a la *Revista Litúrgica* l'any 1948 sobre el tema de la tardor i l'any litúrgic. Era un article que recorria les festes principals de les darreres setmanes de l'any litúrgic, i feia notar l'aire de «tardor» que tenien, és a dir, aire de plenitud, de consumació, de bellesa daurada, com la dels arbres que fan resplendir les seves fulles grogues a la llum del sol, abans de caure a terra empestes pel vent...

No és pas que la litúrgia estigui organitzada d'acord amb els mesos i les estacions. Aquestes divisions, sobretot la dels mesos, pertanyen més aviat a la pietat popular, que dedica «mesos» a devocions especials (mes de Maria, mes del Sagrat Cor, mes del Rosari...). La divisió per estacions es va fer durant segles per als volums del Breviari Romà (*pars verna, aestiva, autumnalis, hiemalis*), però la litúrgia mateixa no pot condicionar-se de manera que sigui vàlida només en un hemisferi... Per això, la comparació de les festes del mes de novembre amb la tardor és només per a nosaltres, i un recurs poètic, sobretot.

Tanmateix, a part de les comparacions, sí que és cert que les festes del mes de novembre, en qualsevol hemisferi que se celebren, tenen aquest to de plenitud i de consumació de la història de salvació al qual em referia.

L'Església dels sants

La solemnitat de Tots els Sants dona el to d'entrada a totes les altres festes. És la solemnitat de l'assemblea celestial, la part invisible però perfecta de l'assemblea litúrgica. És la festa que explica aquest «Amunt els cors» que diem cada dia en començar la pregària eucarística, i la invitació amb la qual acabem el prefaci: «Amb els àngels i amb tots els sants, us lloem..., cantem l'himne de la vostra glòria...»

El canonge Martimort, en una de les seves primeres intervencions en les sessions del Centre de Pastoral Litúrgica de París, deia que l'Església no té una edat d'or històrica, a la qual, com en les literatures per exemple, sigui normal referir-se com a «clàssica»; l'edat d'or de l'Església és celestial. En qualsevol època de la

història, l'Església terrena presenta la realitat dels homes pecadors que som nosaltres, encara que porta en ella —en el misteri— la presència del Regne de Déu (vegeu *Lumen gentium*, 4), per la seva condició d'ésser «en Crist com un sagrament, és a dir, com un signe i instrument de la salvació» (vegeu *Lumen gentium* 1).

La solemnitat de Tots els Sants és la solemnitat d'aquesta glòria de Déu que resplendeix, pel misteri de la Pasqua de Crist, en tots aquells que l'han rebuda, superada ja l'etapa de la seva existència terrenal. Seria un empobriment donar a aquesta festa el caràcter de celebració onomàstica universal, com algunes vegades es fa. Avui és la festa de tota l'Església perquè és la festa dels seus membres gloriosos.

L'Església que és purificada

Amb encert, des de fa molts segles, la solemnitat de Tots els Sants va acompanyada de la commemoració de tots els fidels difunts. El calendari litúrgic ha valorat aquesta commemoració, i l'ha con-

servada en el diumenge quan el dia 2 de novembre hi coincideix, com és el cas d'aquest any.

La pregària pels fidels difunts és una de les pràctiques cristianes que ens ve dels orígens mateixos, i d'alguna manera podem dir que és una pràctica amb arrels religioses profundes, encara que en la fe cristiana adquireix una nova dimensió totalment pròpia.

La pregària pels fidels difunts es fonamenta en el sentit de comunió amb els qui han mort, i amb l'experiència de la condició pecadora que ens correspon. L'Església, i cada fidel cristià, prega legítimament pels seus difunts i els encomana a la misericòrdia de Déu, tot donant-li gràcies pels dons que ell, Déu, ha concedit al germà durant la seva vida mortal. El dia 2 de novembre l'Església ho fa per tots els fidels difunts. El fonament d'aquesta pregària d'intercessió és la fe i la comunió cristianes en la força de la mort i de la resurrecció de Crist. Per això és perfectament lògic celebrar-ho en diumenge, «dia en què Crist ha vençut la mort, i ens ha fet participar de la seva vida immortal».

Per Eduard Brufau

El sant de la setmana

- ❑ Nascut a Arona, nord d'Itàlia, l'any 1538
- ❑ Arquebisbe de Milà i cardenal
- ❑ Gran entusiasta de la reforma derivada del Concili de Trento
- ❑ De gran zel apostòlic, va estar al costat dels més pobres
- ❑ Va morir a Milà el 1584
- ❑ Canonitzat per Pau V l'any 1610

F fill d'uns comtes i nebot del papa Pius IV Carles Borromeu tenia moltes probabilitats de fer una bona carrera eclesiàstica, però a diferència d'alguns contemporanis seus —àvids de poder— el nostre sant tenia una vocació veritable. Va estudiar a la ciutat de Pavia i amb només 22 anys va ser nomenat cardenal. Va participar activament en el Concili de Trento i, quan aquest va quedar interromput, va animar el Pontífex a reprendre'l. Als 25 anys va ser ordenat bisbe i es va traslladar a la seu episcopal de Milà. A la capital de la Llombardia sant Carles Borromeu va aplicar les resolucions tridentines, de les quals va ser un gran defensor. Es va preocupar per la formació del clergat i per posar ordre a les comunitats religioses, actitud que li va valdre algunes enemistats i fins i tot un intent d'agressió a la seva capella personal.

Sant Carles Borromeu

També va demostrar ser un home d'una pietat sincera, amb una gran capacitat evangelitzadora i d'una gran humilitat. D'ell és la frase que diu «les ànimes es conquereixen amb els genolls», és a dir, amb la pregària humil. Però el poble de Milà va veure en el seu arquebisbe sobretot un cristià que ajudava els pobres: va obrir hospicis i hospitals i no dubtava a reparar els propis béns entre les necessitats. L'episodi més recordat pels fidels, però, va tenir lloc durant la pesta del 1576. En aquella ocasió sant Carles Borromeu, que encara no havia fet els 40 anys, va anar personalment a socórrer els malalts de la ciutat, barrejat entre la multitud que omplia a vessar els hospitals de Milà. La

seva intensa activitat i el contacte amb els pacients afectats per la pesta el van debilitar i va morir als 46 anys. Tot i la seva curta vida és un dels arquebisbes històrics més estimats pels milanesos.

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa,
santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic B; ferial 1)

Temps de durant l'any

(Salteri: setmana 3)

OCTUBRE

2. Diumenge

Tots els fidels difunts, Morat. Lectures: Leccionari «de difunts». Per exemple: Isaïes 25,6a.7-9 / Salm 22 / Romans 6,3-9 / Lluc 12,35-40

Festa Major: a Torre-serona.

3. Dilluns

Fèria. Verd. Lectures: Romans 11,29-36 / Salm 68 / Lluc 14,12-14. Si es vol: *Sant Martí de Porres* (MLI), *Blanc*. URGELL (F) i SOLSONA (MO): *Sant Ermenegol, Blanc*. VIC: *Sant Pere Almató* (ML), *Vermell*.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, màrtirs de Saragossa; Malaquies, b.; Santes, Sílvia.

4. Dimarts

Sant Carles Borromeu (MO), *Blanc*. Lectures: Romans 12,5-16a / Salm 130 / Lluc 14,15-24

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Vidal i Agrícola, mrs.; Fèlix de Valois, prev. i cofund.; Santes, Modesta, vg.

5. Dimecres

Fèria. Verd. Lectures: Romans 13,8-10 / Salm 111 / Lluc 14,25-33

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Zacaries i Elisabet; Magne, b.; Santes, Bertil·la, ab.; beata Àngela de la Creu, vg. i fund.

6. Dijous

Fèria. Verd. Lectures: Romans 14,7-12 / Salm 26 / Lluc 15,1-10. BARCELONA: *Sant Sever* (MO), *Blanc*.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Lleonard, anac.; Santes, beata Beatriu, vg.; beata Josepa Naval i Girbés, vg.

7. Divendres

Fèria. Verd. Lectures: Romans 15,14-21 / Salm 97 / Lluc 16,1-8. LLEIDA: *Beat Francesc Palau Quer* (MLI), *Blanc*.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Ernest, mr.; Florenci, b.; Severí, mr.; beat Jacint-Maria Castañeda, prev. i mr.; Santes, Carina, vg. i mr.

8. Dissabte

Fèria. Verd. Lectures: 16,3-9.16.22-27 / Salm 144 / Lluc 16,9-15

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Sever, Severià, Carpòfor i Victorià; Deodat I, p.; Santes, beata Isabel de la Trinitat, rel.

Festa Major: a l'Aleixar i Sant Martí de Tous.

Lectures bíbliques

Commemoració de tots
els fidels difunts

Lectura primera

Jb. 19,1.23-27

Sé que el meu defensor viu

Lectura del llibre de Job:

Job respongué als seus amics: «Tant de bo les meves paraules quedessin inscrites, gravades amb un cisell d'acer i resseguides amb plom, entallades a la roca perquè em fessin de testimoni. Però jo sé que el meu defensor viu i que a la fi testificarà a favor meu: veuré que el meu testimoni em fa costat, contemplaré Déu, que em portarà una bona nova. Jo mateix el contemplaré, el veuran els meus ulls, i no els d'un altre.»

Que tota la vida us pugui beneir
i alçar les mans lloant el vostre nom.
Saciat del bo i millor,
us lloaré amb el goig als llavis. **R.**

Perquè vós m'heu ajudat,
i sóc feliç sota les vostres ales.
La meva ànima s'ha enamorat de vós,
em sosté la vostra mà. **R.**

Lectura segona

Rm 14,7-9.10c-12

Tant si vivim com si morim, som del Senyor

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma:

Germans, cap de nosaltres no viu ni mor per a ell mateix: mentre vivim, vivim per al Senyor; i quan morim, morim per al Senyor. Per això, tant si vivim com si morim, som del Senyor, ja que, si Crist va morir i va tornar a la vida, va ser justament perquè havia de ser sobirà de morts i de vius.

Tots hem de comparèixer davant el tribunal de Déu, tal com diu l'Escriptura: «Ho juro per la meua vida, diu el Senyor: Davant meu s'agenollarà tothom, i tota llengua confessarà a Déu les seves culpes.»

Per tant, cadascú haurà de donar compte a Déu de la seva pròpia vida.

Al·leluia

Jn 6,40

Tots els qui creuen en el Fill tenen vida eterna. I jo els ressuscitaré el darrer dia, diu el Senyor.

Evangeli

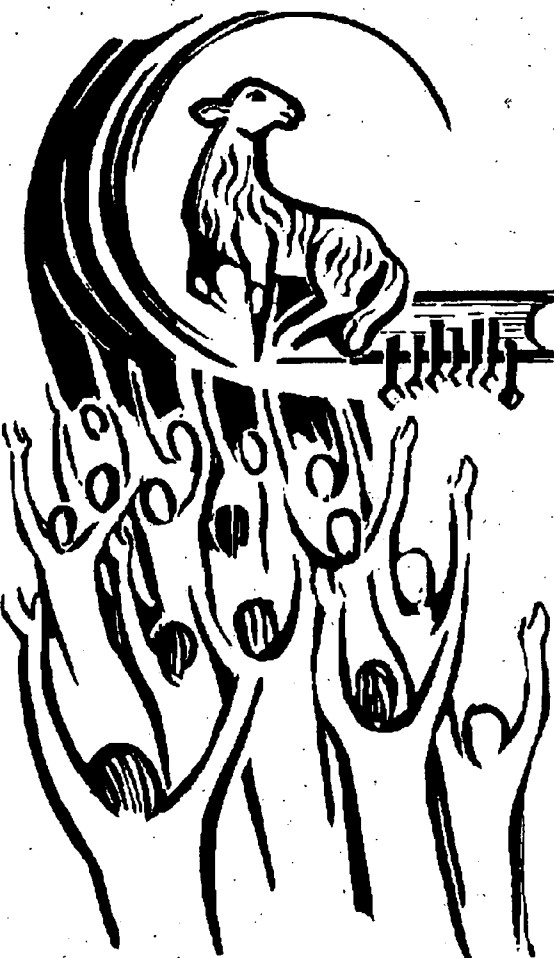
Jn 14,1-6

A casa del meu Pare hi ha lloc per a tots

Lectura de l'evangeli segons sant Joan:

En aquell temps Jesús digué als seus deixebles: «Que els vostres cors s'asserenin. Confieu en Déu, confieu també en mi. A casa el meu Pare hi ha lloc per a tots: si no n'hi hagués, us podria dir que vaig a preparar-vos estada? I quan hauré anat a preparar-vos-la, tornaré i us prendré a casa meua, perquè també vosaltres visqueu allà on jo estic. I ja sabeu quin camí hi porta, allà on jo vaig.»

Tomàs li diu: «Senyor, si ni tan sols sabem on aneu. Com podem saber quin camí hi porta?» Jesús li diu: «Jo sóc el camí, la veritat i la vida: ningú no arriba al Pare, si no hi va per mi.»

Salm responsorial

62

Vós, Senyor, sou el meu Déu; jo us cerco.
Tot jo tinc set de vós,
per vós es desviu el meu cor,
com terra eixuta sense una gota d'aigua.

R. *Tot jo tinc set de vós, Senyor, Déu meu.*

Jo us contemplava al vostre santuari
quan us veia gloriós i poderós.
L'amor que em teniu val més que la vida;
per això els meus llavis us lloaran. **R.**

Barcelona

«Hem d'aportar una presència propera de Déu i de l'Església»

CARLES COSCULLUELA LLORT

Nascut a Barcelona, el 18 de setembre del 1953
Solter / Administratiu d'assegurances

«Vaig viure el dia de la meva ordenació amb nervis com tota celebració, però amb molta joia, conscient del meu compromís amb Déu i amb l'Església, representada pel bisbe i la comunitat cristiana.

«El meu procés vocacional ja ve de lluny. Començà amb l'estudi de la Teologia i, més tard, amb les trobades vocacionals del Seminari de Barcelona. Més endavant i després d'algunes consultes i reflexions, vaig decidir seguir la meva vocació per aquest camí. Val a dir que el temps de formació ha estat molt intens i enriquidor.

«Ser diaca permanent representa per a mi una plena disposició a servir, i avui dia hem de ser capaços d'aportar una presència propera de Déu i de l'Església als homes i les dones del nostre temps, compartint alegries i sofriments, escoltant, evitant ostentacions personals, i un excessiu clericalisme.»

«Ser diaca no és una promoció social»

RAFAEL SÀNCHEZ NÚÑEZ

Nascut a Cassà de la Selva, Gironès, el 14 d'octubre del 1953
Casat i pare d'un fill / Advocat

«La vocació és un do de Déu que es manifesta en moments puntuals de la nostra vida. Fa uns sis anys un prevere amic meu em va suggerir el diaconat. Després de madurar-ho, vaig iniciar un procés de discerniment que després es va convertir en un procés de formació, fins a desembocar en l'ordenació.

«És una vocació personal però al mateix temps és una vocació de l'Església. Nosaltres no ens prediquem a nosaltres mateixos sinó que prediquem l'Evangeli de Jesucrist i, per tant, la vocació no pot ser enfocada només com una realització personal.

«Per a mi, ser diaca permanent representa ser cristià i ser coherent amb la vocació cristiana. Consisteix a mirar Jesús no com si fos un ideòleg, una gran persona o un gran mestre, sinó a mirar-lo com a fill de Déu. I a partir d'aquí, representa sobretot tenir clar que és un servei a la comunitat cristiana. És a dir, ser diaca no és una promoció social sinó que, en definitiva, consisteix a ser servidor, i això porta implícit estimar Jesús, la comunitat cristiana i fer una opció de servei.

«El diaca permanent ha d'aportar el seu propi carisma de servei, de disponibilitat, d'estimació.»

«Va ser una llum que a poc a poc s'anava fent més clara»

MIQUEL TUNEU LLOVERAS

Nascut a Llaveneres, Maresme, el 9 de gener del 1949
Casat i pare d'un fill

«Vaig viure el dia de la meva ordenació amb molt de goig, amb profunditat, amb alegria i compartint-lo amb tots els qui m'acompanyaven.

«El meu procés vocacional ha estat molt lent però també molt compartit amb la meva esposa. Va ser com una petita llum que vam començar a veure ja fa uns quants anys (més de quinze), que a poc a poc s'anava fent més clara i que, finalment, em va portar a oferir-me al bisbe de la nostra demarcació. Ell em va acollir i em va posar en contacte amb les persones que de mica en mica han fet que aquest procés esdevingués una realitat, molt particularment Mn. Joaquim Monasterio i Mn. Jordi Cussó.

«Considero que avui dia el diaca pot ser molt al costat de totes les persones i en aquest sentit pot servir-les en les seves necessitats i possibilitats, especialment en l'assistència als malalts, als pobres i a la caritat.»

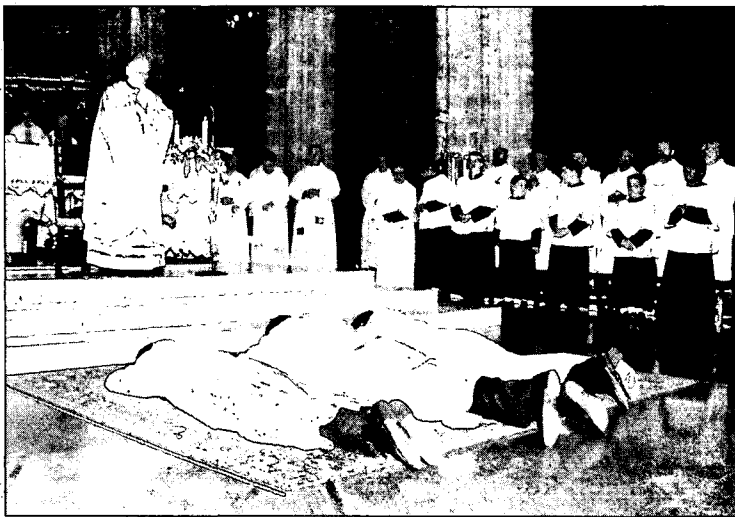
diòcesis

Tres nous diaques per a l'Església

■ El cardenal Carles va destacar que podria tractar-se de la seva darrera ordenació de diaques permanents a la diòcesi

BARCELONA.— Tot just una setmana després de l'ordenació de quatre preveres per a la diòcesi, la comunitat cristiana de Barcelona va viure de nou la joia d'una ordenació, aquesta vegada de diaques permanents. Mn. Carles Cos-

culluela, Mn. Rafael Sánchez i Mn. Miquel Tuneu van rebre de mans del cardenal Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona, l'ordenació diaconal. Era el diumenge 12 d'octubre i la catedral recuperava de nou la fesomia de les grans celebracions.

Els tres ordenands, prostrats.

Rafael Sánchez, Carles Cosculluela i Miquel Tuneu, d'esquerra a dreta.

Aquesta ordenació tenia per al cardenal Ricard M. Carles un significat ben especial, ja que, com ell mateix va reconèixer durant l'homilia, «poden ser els darrers que faig a la diòcesi com a diaques permanents». Per això, va insistir: «El fet que avui ordenem tres nous diaques permanents és un gran motiu de joia per a tota la diòcesi i també per a mi. És una bona ocasió per agrair tots els serveis que el cos dels diaques fa a la nostra diòcesi, una de les del nostre país que ja té una més sòlida tradició i experiència de la fecunditat del ministeri diaconal, al servei del poble de Déu i del bisbe i els seus preveres.»

Mn. Carles Cosculluela i Llort, Mn. Rafael Sánchez i Núñez, i Mn. Miquel Tuneu i Lloveras són els nous diaques permanents de la diòcesi. «Us demano, com a bisbe vostre, que sigueu educadors de la fe del nostre poble», els va dir el cardenal Carles. I també va tenir un record per les famílies dels nous diaques i, sobretot, per les seves esposes (dos d'ells són casats), així com per les comunitats cristianes «on ja heu fet el vostre servei i on heu madurat la vostra vida cristiana i la vostra vocació al diaconat». Són les de la parròquia de la Verge de Gràcia i Sant Josep, per a Carles Cosculluela; la de Santa Maria de Sants, per a Rafael Sánchez, i la de Sant Josep de Mataró, per a Miquel Tuneu.

Carme Munté

Fotos: Agustí Codinach

CASA GAY

SERVEI DE LLOGUER
Des del 1860

C/ Puigcerdà, 100-102
08019 Barcelona

Tel. 933 080 104 - Fax 933 087 193

Lloguer de: cadires, taules, tarimes, passarel·les, tanques metàl·liques, parament de taula, estovalles, peanyes per a protocol, penja-robes...

Muntatge de: festes, concerts, reunions, exàmens, congressos, conferències, desfilades de modes, banquets i tota classe d'actes a petita o gran escala.

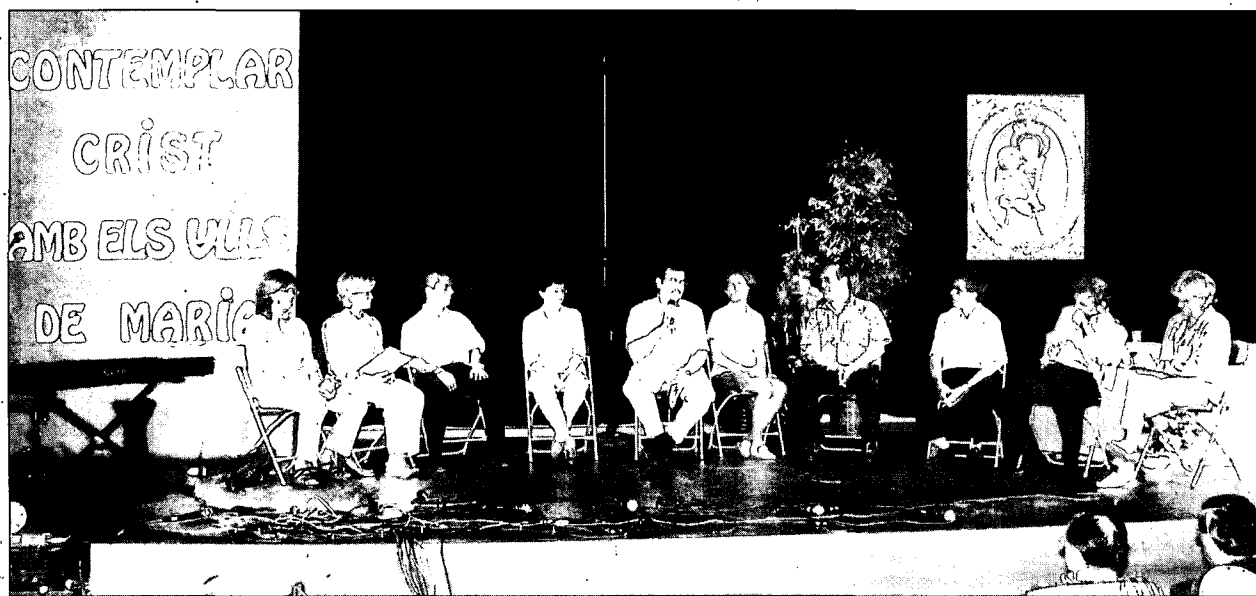
CASA GAY Vendes Hostaleria: c/ Roger de Llúria, 12-14 - 08010 Barcelona - Tel. 933 181 495
Servei de lloguer: c/ Puigcerdà, 100-102 - 08019 Barcelona - Tel. 933 080 104

Barcelona

Maria, model d'humanitat realitzada

■ Èxit de la jornada mariana organitzada pel moviment dels Focolars

La jornada va acollir membres de diferents moviments i comunitats eclesials.

BARCELONA.— El dissabte 20 de setembre va tenir lloc al saló d'actes del col·legi Mare de Déu del Roser, de Barcelona, una jornada mariana organitzada pel Moviment dels Focolars amb motiu de l'Any del Rosari, clausurat recentment per Joan Pau II.

Un grup molt heterogeni d'unès 450 persones entre joves, adults, laics, religiosos, sacerdots i simpatitzants de diferents moviments eclesials es van donar cita en una jornada que, sota el títol *Contemplar Crist amb els ulls de Maria*, va oferir una visió de Maria, no tant a nivell devocional, sinó presentant qui és Maria i què pot aportar a l'home d'avui.

Va obrir la sessió el bisbe auxiliar de Barcelona Mons. Josep Àngel Sáiz, el qual va aprofundir en el contingut de la carta apostòlica *Rosarium Virginis Mariae* amb gran atenció dels presents. També va ser molt apreciada la intervenció de l'abat de Montserrat, Josep M. Soler, que sota el títol explícit de *Presència i significat de Maria a Catalunya* va fer un recorregut interessant que, sens dubte, va traslladar els assistents,

a través de Maria, a les arrels cristianes de Catalunya.

Es va comptar també amb l'aportació del P. Jesús Castellano, professor de la Pontificia Universitat Teresianum de Roma. Castellano va presentar una breu història del Rosari i va posar en relleu el do que representa avui aquesta pregària per a la comunitat cristiana i per a tota la humanitat, desvetllant especialment el significat profund dels nous misteris de la llum.

A través d'un vídeo, Chiara Lubich, fundadora i presidenta del Moviment dels Focolars, el nom original del qual és Obra de Maria, va presentar el tema *Maria en el Moviment dels Focolars i el Rosari*. Lubich va recórrer les etapes del camí de Maria com l'itinerari de la vida de cada home.

La Mare de Déu i els nous moviments

Un moment significatiu que es va obrir com un ventall de gran bellesa, mostrant el que Maria representa per als diferents moviments i comunitats eclesials, va ser la taula rodona en què van ser presents la Renovació Carismàtica Catòlica, Camí Neocatecumenal, Regnum Christi, Christifideles Laici, Moviment Apostòlic Schönstatt, Comunió i Alliberament i Sant Egidí. Ha estat una evidència de l'acostament entre els diferents carismes que sorgeixen en l'Església en resposta a les exigències dels nostres dies.

No hi van faltar les experiències i testimonis de vida de persones de diferents edats i condicions, que van mostrar als assistents la possibilitat d'encarnar l'Evangeli en la vida quotidiana, a exemple de Maria.

Tot això, intercalat amb cançons i moments artístics i musicals, va contribuir a atorgar a la jornada un aire festiu, harmoniós i profund que va suscitar en els participants el desig de viure, en la mesura que es pugui, com Maria. (C.C.)

Pelegrinatge confrare a Montserrat

MONTSERRAT.— El dissabte 11 d'octubre, el Consell General de Germandats i Confraries de l'arxidiòcesi de Barcelona, va convocar totes les germandats de la diòcesi en un pelegrinatge a Montserrat, per celebrar així l'Exaltació anual de les Glòries de Maria.

Enguany la jornada ha servit per tancar amb brillantor l'Any del Rosari per part de les germandats barcelonines. També ha estat el darrer acte de l'anterior Junta de Consell, que va ser renovada el dia 18 passat.

Cap a les 9.00 del matí van començar a arribar a l'esplanada del monestir les diferents germandats, que es van adreçar al peu del funicular que porta a la Santa Cova. Allà van començar, tocades les deu del matí, el rés del Rosari, que va transcórrer pel recorregut habitual. Es van resar els sants misteris davant de les monumentals escultures distribuïdes per aquest singular viarany muntanyós. El rés del Rosari va acabar a la Santa Cova.

Més tard es va celebrar un dinar de germanor i a les quatre de la tarda va tenir lloc a la basílica la Santa Missa, oficiada pel cardenal Ricard M. Carles. Els més de mil confreres van omplir a vessar la basílica en el moment que van fer entrada en processó els diferents estendards, banderes i *simpecados* de les diferents confraries.

En finalitzar l'acte, el cardenal es va retirar momentàniament a la sagristia, per després tornar a sortir al presbiteri i de manera informal adreçar-se a les germandats. Així va tancar l'Any del Rosari, i es va acomiadar de l'actual Junta del Consell, i d'alguna manera de les confraries.

Últimament s'ha obert una adreça electrònica per posar-se en contacte amb el Consell General de les germandats (consegene@yahoo.es) i facilitar així la interactivitat amb els membres i simpatitzants de les confraries barcelonines. (Manuel Zamora)

Nou rector a Sant Jeroni de Montbau

BARCELONA.— Mn. Esteban Arrese Beltrán, que acaba de tornar d'una llarga estada a les missions d'Amèrica Llatina, ha estat nomenat nou rector de l'església de Sant Jeroni, a Barcelona. Substitueix, per jubilació, Mn. Joan Bernades. Va oficiar la cerimònia de benvinguda Mons. Pere Tena, durant la missa de les 20.00 de l'11 d'octubre a la moderna església parroquial. Mn. Esteban, en la salutació a la comunitat, va recordar les paraules de sant Pau: «En venir a vosaltres no em presento amb paraules i discursos elevats per anunciar-vos el missatge de Déu. Em vaig proposar no saber cap altra cosa que Crist Jesús, i a aquest crucificat.» Després de la celebració eucarística, la coral Sant Jeroni va oferir un petit concert. (Manuel Velilla)

El Centre d'Estudis Pastorals inaugura el curs 2003-2004

BARCELONA.— El 13 d'octubre passat va tenir lloc la inauguració del curs 2003-2004 al Centre d'Estudis Pastorals de les diòcesis catalanes (CEP). L'acte va ser presidit per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Lluís Martínez Sistach, president de la Conferència Episcopal Tarraconense i del CEP, que estava acompanyat pel bisbe d'Urgell, Mons. Joan-Enric Vives, i pels bisbes auxiliars de Barcelona, Mons. Joan Carrera i Mons. Pere Tena. S'hi van adherir també a l'acte, absents físicament, el cardenal Ricard M. Carles i els altres bisbes de la Tarraconense.

El director del Centre, Mn. Francesc Pardo, va pronunciar el primer parlament, i va ressaltar la importància de la formació, objectiu prioritari en el camp pastoral. Per això,

el CEP ha procurat estendre la seva acció — va dir Mn. Pardo — a diversos arxipresbiterats, a fi d'apropar-se als alumnes potencials que hi ha arreu de les diòcesis catalanes.

Tot seguit, el P. Antoni Serramón, secretari del CEP, va llegir la memòria del curs 2002-2003, i va detallar la diversitat de cursos realitzats pel CEP, des del curs bàsic de pastoral i el d'aprofundiment fins als cursos especialitzats. Els departaments de pastoral urbana, de joventut i d'evangelització, de pastoral bíblica i de sociologia aplicada a la pastoral han prosseguit la seva tasca d'estudi i de reflexió i la revista del CEP, *Quaderns de Pastoral*, ha publicat els números 186 a 191. Finalitzada la lectura de la memòria, Mons. Martínez Sistach va lliurar els diplomes als alumnes que han com-

pletat els estudis.

La lliçó inaugural del curs la va pronunciar Mons. Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona i prestigiós liturgista, sobre *El valor de la «Sacrosanctum Concilium» als 40 anys de la seva promulgació*. Mons. Tena va exposar com el primer document aprovat pels pares del Concili Vaticà II, la constitució sobre la sagrada litúrgia, entén l'acció pastoral de l'Església i com, a partir d'ella, la renovació litúrgica ha estat el fruit més visible del Concili.

Mons. Martínez Sistach va agrair a Mons. Tena la seva sòlida i sistemàtica lliçó, va lloar la constant tasca de formació duta a terme pel Centre i va declarar inaugurat el curs 2003-2004, el trenta-setè de la vida del CEP. (C.C.)

Solsona

Trobada general de catequistes

■ Uns setanta participants es van aplegar sota el lema «Captar l'ona»

SOLSONA.— Solsona va acollir recentment la trobada general de catequistes per començar el nou curs i posar a punt les propostes, els projectes i les noves activitats. La trobada, que duia per títol «Captar l'ona», va aplegar uns setanta catequistes de tots els arxiprestats. Va ser tota una diada catequètica plena de propostes noves amb vista a iniciar la catequesi a les parròquies de la diòcesi.

Els actes van començar amb la visualització d'un vídeo de les activitats que desplega la Delegació diocesana de Catequesi, juntament amb una xerrada de justificació de la jornada. Seguidament, els assistents, repartits en sis grups, es van distribuir en torns de tallers rotatius que tenien per objectiu ajudar-los en dues coses bàsiques (d'aquí ve el títol de la trobada): recollir els anhels dels catequistes del bisbat a fi de respondre-hi des de la delegació, i oferir propostes obertes, pràctiques i possibles, per tal d'impulsar les respectives catequesis i motivar els catequizants.

Tal com va explicar Mn. Xavier Romero, delegat de Catequesi del bisbat de

Solsona, el primer taller era un diàleg entre catequistes i delegació. En el segon, la delegació exposava les tres seccions que té: informació, creació de materials i acompanyament de persones i la formació de catequistes. El tercer taller explicava com completar la formació en els dies no ordinaris, ajudant els infants i adolescents a participar en l'eucaristia tot fent tallers catequètics previs.

El quart taller explicava com es pot enriquir la sessió de catequesi, amb pistes clares de com moure'ns en una sessió mitjançant les pregàries i algunes tècniques. En el cinquè taller, les delegacions de Joventut van exposar el que estan fent

Imatge de grup dels catequistes.

perquè aquests infants, un cop han acabat la catequesi d'iniciació, puguin continuar amb la formació i connectar amb la Confirmació. El darrer taller era molt més específic, destinat als animadors, laics, capellans i religiosos que s'encarreguen de fer les catequesis baptismals i ajuden a centrar

el sentit i la finalitat del baptisme.

Acabats aquests tallers, per festejar el dia, els assistents van dinar plegats i van acabar la trobada a l'església parroquial de Solsona amb una Eucaristia d'enviament de tots els catequistes.

Ramon Estany

El Sant Pare rep els joves de Solsona

Mn. Vilaseca, delegat de Vocacions, és presentat al Papa pel bisbe de Solsona.

SOLSONA.— El Sant Pare va rebre en audiència un grup de joves del bisbat de Solsona que van viatjar a Roma acompanyats pel bisbe Jaume Traserra i tres dels seus capellans. La visita s'emmarcava en la peregrinació que, organitzada per les delegacions diocesanes de Joventut i de Vocacions, aquest grup va fer pel camí que va seguir sant Francesc per viatjar des de Roma fins a Assís. Per això van peregrinar a les tombes de sant Francesc i de santa Clara tot descobrint en aquests sants un exemple de vida a l'estil de l'Evangeli, exemple que encara avui continua impactant i esperona a viure amb força la fe cristiana.

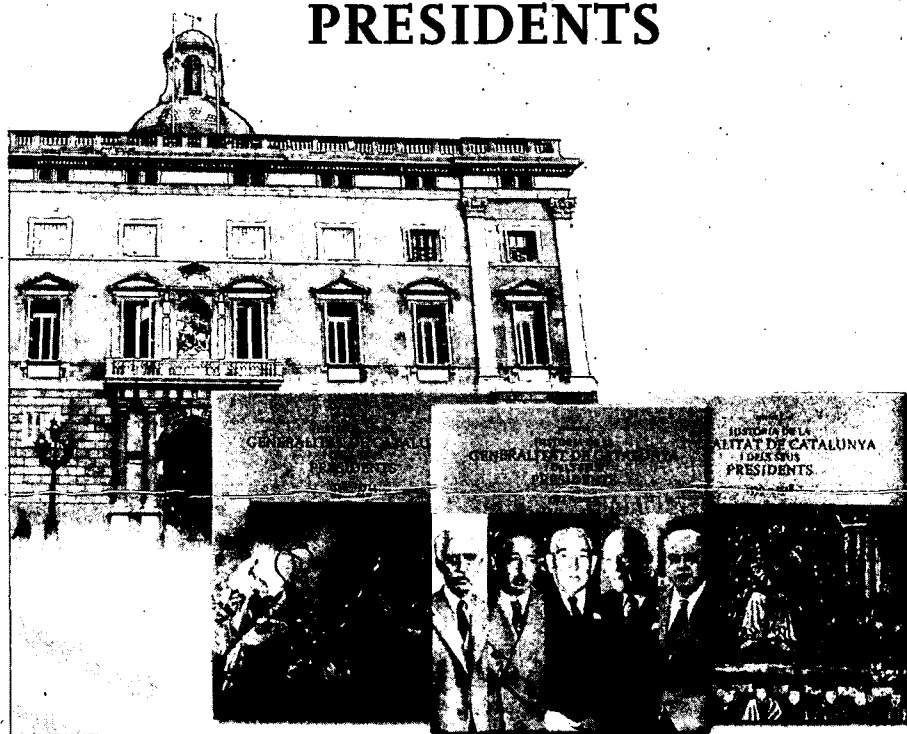
El Sant Pare els va adreçar paraules d'ànim i d'encoratjament en el seguiment de Crist i els va beneir pel pelegrinatge que tot just començava. El moment més emocionant va ser quan —presentats pel bisbe

Jaume Traserra— els joves van anar passant un per un per saludar personalment el Sant Pare. *L'Osservatore Romano*, el diari oficial del Vaticà, va reproduir en la seva edició les paraules que el Papa va adreçar als joves solsonins.

A Roma, acompanyats també del bisbe, van visitar la necròpoli vaticana, van fer el pelegrinatge per les set grans basíliques i van endinsar-se en les catacumbes de Sant Calixt. També van poder celebrar eucaristies a l'habitació on sant Francesc va residir durant la seva estada a Roma i a la tomba de sant Pere.

Després de dos dies d'estada en aquesta bonica ciutat, el pelegrinatge adoptaria ja el definitiu to franciscà: cuinar-se el menjar, dormir a voltes a terra, carregar amb la pesada motxilla i fer quilòmetres a peu i altres amb tren o autocar, tot vivint l'autèntic esperit del pelegrinatge. (R.E.)

HISTÒRIA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA I DELS SEUS PRESIDENTS

Enciclopèdia Catalana i la Generalitat de Catalunya es complauen en presentar-vos la nova col·lecció Història de la Generalitat de Catalunya i dels seus presidents, l'obra capital per al coneixement en profunditat de la història de la primera institució catalana i d'aquelles persones que l'han dirigida.

CARACTERÍSTIQUES:

- 224 mm d'amplada
- 270 mm d'alçada
- Enquadernació en tela marró i estampació d'or
- Sobrecoberta il·lustrada
- 900 pàgines
- 750 il·lustracions, mapes, quadres, arbres genealògics i fotos
- 3 volums:
 - VOLUM I 1359 - 1518
 - VOLUM II 1518 - 1714
 - VOLUM III 1714 - 2003

Obra coeditada per:
Generalitat de Catalunya

Enciclopèdia Catalana

Més informació:
Jordi Romaguera, telèfon 93 338 17 36

El 19 d'octubre va ser un dia d'aquests que difícilment s'obliden. La mare Teresa de Calcuta, la «petita dona enamorada de Déu», com va anomenar-la Joan Pau II, va ser beatificada en una cerimònia que va aplegar a Roma tres-centes mil persones, entre les quals hi havia 2.000 pobres que ocupaven la primera fila. Resulta complicat descriure

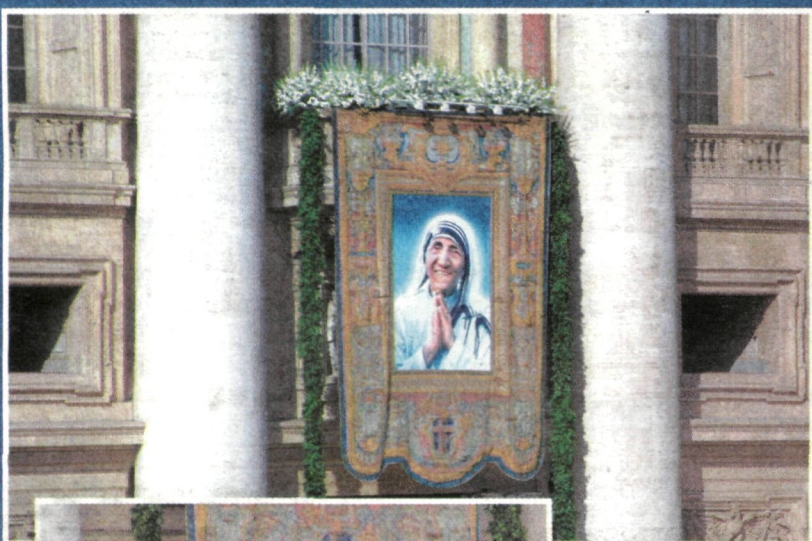
l'emoció d'aquells moments: els sentiments que omplien la plaça de Sant Pere, les llàgrimes que lliscaven pels rostres, els aplaudiments de milers de mans, la il·lusió de veure beatificada la mare Teresa... El rostre del Papa reflectia cansament i esgotament, però també deixava traslluir la seva emoció en veure enlairada als altars la mare Teresa. Els milers de pelegrins van

viure intensament aquest moment i s'unien a Joan Pau II en aquesta jornada tan especial per a tota l'Església. Les imatges que ens queden gravades a la retina ens ajuden a fer-nos una idea del que es va viure aquell 19 d'octubre. Avui recordem de nou aquella atmosfera amb una selecció de fotografies de la beatificació de la mare Teresa de Calcuta.

Imatges d'un dia memorable

La beatificació de la mare Teresa ens deixa fotografies inoblidables

Foto: Lluís Serra

La plaça de Sant Pere va irrompre en aplaudiments en descobrir-se el tapís amb la imatge de la mare Teresa. La mare dels pobres, sempre amb el somriure a punt.

Foto: Lluís Serra

No va faltar el ritu litúrgic «Arati», amb cants en llengua tàmil, espelmes, encens i flors. Va ser un dels moments més coloristes de tota la cerimònia.

Foto: Lluís Serra

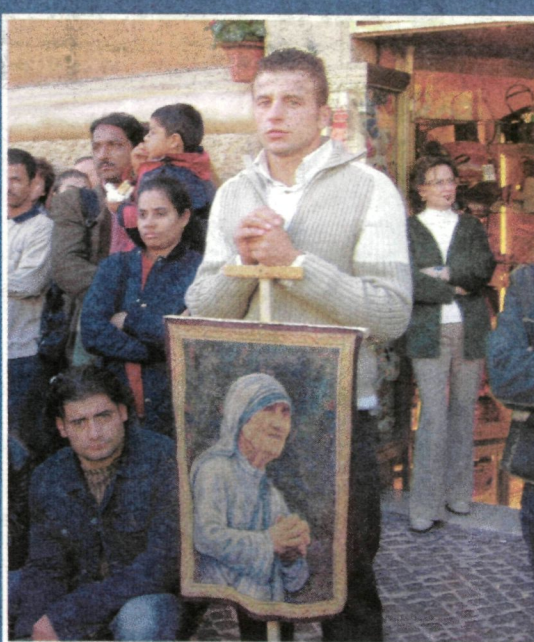
Visiblement cansat, Joan Pau II va viure aquesta jornada llargament esperada amb especial emoció. Per al Pontífex, la nova beata és «icona del bon samarità».

Foto: Miriam Díez i Bosch

Les imatges de la mare Teresa eren presents a tot arreu.

Foto: Miriam Díez i Bosch

La plaça de Sant Pere va acollir milers de pelegrins procedents dels cinc continents. La mare Teresa, nobel de la Pau, va saber guanyar-se el cor de les persones.

Foto: Lluís Serra

Sor Nirmala Joshi, superiora general de les Missioneres de la Caritat, mostra la seva alegria per la beatificació de la mare Teresa. Unes mil Missioneres de la Caritat van ser presents a Roma per a l'ocasió.

Foto: Lluís Serra

La beatificació de la mare Teresa va ser una de les més multitudinàries de la història. Tres-centes mil persones omplien la plaça portant banderes, pancartes i fotografies de la nova beata.

Foto: Lluís Serra

El bon temps va acompanyar la beatificació i la cerimònia va ser viscuda intensament per tots els participants. En la imatge, els capellans es dispersen per la plaça per repartir la comunió.

A TU, QUE HO VOLS TOT

A ADESLAS hem canviat el concepte d'assegurances de salut amb un nou estil, més eficient, més modern. Amb pòlisses adaptades al teu estil, a qualsevol estil de vida. Amb gestions més ràpides i una resposta eficaç i immediata per a totes les teves necessitats. Les d'avui i les que vinguin.

ADESLAS COMPLETA

- DES DE LA MEDICINA GENERAL FINS A LES ESPECIALITATS MÉS AVANÇADES
- MÉS DE 29.000 METGES O ESPECIALISTES
- 290 CLÍNQUES I HOSPITALS, AMB HABITACIÓ INDIVIDUAL

ADESLAS EXTRA

- LLIURE ELECCIÓ DE METGE O D'ESPECIALISTA DINS DEL NOSTRE QUADRE MÈDIC O FORA D'ELL
- REEMBORSAMENT DEL 80% EN HOSPITALS O METGES NO CONCERTATS
- SENSE LÍMIT DE DESPESES NI DESEMBORSAMENT EN EL NOSTRE QUADRE MÈDIC

ADESLAS DENTAL

- SENSE PERÍODES DE CARÈNCIA
- SERVEIS ESPECIALITZATS PER UN MÍNIM COST
- URGÈNCIES DENTALS

SERVEI D'ATENCIÓ
DIRECTA - 24 h

☎ 902 200 200

@ www.adeslas.es

FAX 902 205 205

Consultes, gestions i solucions

adeslas

Lleida

La Universitat de Lleida acull la inauguració del curs acadèmic de l'Irel

■ Mons. Ciuraneta va lliurar les beques a la primera promoció de llicenciats

LLEIDA.— La sala d'actes de la Universitat de Lleida (UdL) va acollir la tarda del 16 d'octubre l'acte d'inauguració del curs acadèmic 2003-2004 de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Lleida (Irel). L'acte va ser presidit pel bisbe de Lleida, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, i pel rector de la Universitat de Lleida, el Dr. Joan Viñas, acompanyats en la taula presidencial pel director de l'Irel, el teòleg Ramon Prat; per la directora de l'Institut d'Estudis Ilerdencs (IEI), Carme Vidal, i pel president d'Òmnium Cultural de Lleida, Josep M. Forné, com a representants d'institucions que donen suport a les activitats de l'Institut.

Moment del lliurament de beques.

La lliçó inaugural, sota el títol *Què vol dir creure?*, va ser impartida pel sociòleg Jordi Porta, president d'Òmnium Cultural i exsindic de Greuges de la Universitat de Barcelona. En la seva intervenció, Porta va assenyalar que la cultura del nostre temps interpel·la la fe i ens presenta un cristianisme que ha de donar sentit a la vida per viure-la en plenitud. «El cristianisme no és un discurs intel·lectual, és vivència», va asseverar.

Després de la lliçó inaugural, es va procedir a l'acte solemne de lliurament dels diplomes als alumnes de la cinquena promoció de diplomats i als dotze llicenciats en Teologia que conformen la primera promoció de l'Institut. Els va ser imposada la beca de color blanc amb l'anagrama de l'Irel.

Tot seguit va prendre la paraula el bisbe de Lleida, que es va referir a l'Irel com un instrument al servei de l'Església i de la societat, «per oferir una formació humana i cristiana integral. L'Irel ha de ser un àmbit privilegiat en què, en realitzar-se la síntesi de la cultura i de la fe i de la fe amb la vida, s'ajudi a la formació integral de les persones i, entre elles, les que se senten cridades a exercir alguna acció pastoral en el si de l'Església».

El bisbe Ciuraneta va agrair a l'Institut

la seva oferta de col·laboració amb les altres institucions culturals i acadèmiques de la ciutat de Lleida, sobretot amb la Universitat i amb l'IEI, «ja que pot ajudar a integrar altres sabers més professionals i tècnics amb una visió humanista i més plena de la persona, en contemplar-la oberta a la transcendència».

El rector de la UdL es va afegir a les paraules del bisbe Ciuraneta per fer notar com la Universitat de Lleida no té actualment estudis filosòfics. Viñas va dir que tota universitat no solament ha de formar tècnics, sinó persones: «Per això l'oferta de l'Irel omple un buit a la nostra universitat».

D'altra banda, l'11 d'octubre passat, els llicenciats de la primera promoció de l'Irel es van aplegar en una trobada al monestir de Santa Maria de Bellpuig de les Avellanes, dels Germans Maristes. La trobada tenia com a finalitat oferir un espai de reflexió i alhora compartir i trobar-se amb els familiars més propers, «que tant ens han ajudat que poguéssim fer la carrera i amb els quals vam compartir l'Eucaristia», explica Francesca Agustí, una de les llicenciades. Agustí, valorant molt positivament la jornada, afirma que va ser un dia d'allò més aprofitat i joiós.

Jordi Curcó

Mons. Ciuraneta, durant la benedicció.

El bisbe Ciuraneta beneeix les noves estacions del viacrucis de Vilaller

VILALLER.— El poble de Vilaller, a la comarca de l'Alta Ribagorça, va viure recentment una jornada històrica amb la recuperació i inauguració de les noves estacions del viacrucis tan estimat pels seus vilatans. El viacrucis de Vilaller té els seus orígens l'any 1932, quan es va fer el primer intent, i es van ubicar les estacions al mateix recorregut que l'actual. La seva tradició, però, es remunta ja al segle XVII.

La primera de les estacions es troba situada a la plaça de Massaners, a la vora del riu. Travessant-lo pel pont nou, condueix seguint el Camí de la Creu fins a arribar al Seminari d'Estiu i a l'ermita de la Verge de Riupedrós, de tanta devoció a Vilaller i a tota la comarca.

Aquell antic viacrucis va desaparèixer durant la guerra civil. Ha estat ara que s'ha pogut recuperar i col·locar de nou amb la col·laboració de diverses institucions, encapçalades per la mateixa parròquia, l'Ajuntament de Vilaller i el Col·legi Episcopal, que té cura de la colònia d'estiu de Riupedrós.

El conjunt el formen les estacions noves, de caire modern i molt artístiques, dissenyades per l'artista i pintor lleidatà Víctor P. Pallarès. Cal destacar que s'ha afegit la 15a estació, la de la Resurrecció del Senyor, la qual s'ha col·locat al rosetó de la mateixa ermita de la Mare de Déu de Riupedrós. Al costat de la primera estació, s'ha instal·lat un panell orientatiu, on figura tot el recorregut i les explicacions oportunes sobre la ubicació de cada estació.

Víctor P. Pallarès, que té la seva residència d'estiu a Vilaller, és també autor

d'altres obres presents a la comarca, com el mural que guarnex l'ermita de Riupedrós i la pintura del baptisme de Jesús de l'església de Santa Maria del Pont de Suert, recentment col·locada al baptisteri d'aquest temple.

La jornada inaugural va ser presidida pel bisbe de la diòcesi, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, acompanyat pel rector, Mn. Daniel Gómez, i per Mn. Manel Mercadé, en representació del Col·legi Episcopal. Va actuar en funció del seu ministeri el diaca Josep M. Cebrià.

A les dotze del migdia, el bisbe de Lleida va procedir a la benedicció solemne de les estacions del viacrucis, davant de més de 200 persones que van assistir a l'acte, entre elles l'alcalde de Vilaller, Jaume Monsó. Els presents van participar en la pregària i els cants propis i originals d'aquest viacrucis de Vilaller, recuperats per a l'ocasió. Tot seguit, a l'esplanada davant de l'ermita de Riupedrós, es va celebrar una Eucaristia d'acció de gràcies. Finalitzada la celebració va tenir lloc un dinar de germanor que va aplegar els vilatans a l'entorn de la taula.

El rector de Vilaller ha manifestat la seva satisfacció per la jornada celebrada i pel fet d'haver pogut recuperar aquest tradicional i tan enyorat viacrucis de Vilaller: «Tots els fills del poble recordaran aquest dia. La seva recuperació ens serà alhora de gran ajuda perquè a partir d'ara, cada Divendres Sant, es podrà fer amb gran solemnitat el viacrucis, tot i que mai no s'ha deixat de fer en aquest recorregut, encara que s'haguessin perdut els pilars de les estacions.» (J.C.)

Mn. Joan Esquerda, nou consultor de la Congregació per a l'Evangelització dels Pobles

LLEIDA.— El prevere lleidatà Joan Esquerda Bifet acaba de ser nomenat pel Sant Pare consultor de la Congregació per a l'Evangelització dels Pobles. Mn. Esquerda Bifet viu a Roma, on és canonge de la basílica de Santa Maria la Major i on va ser durant molts anys director del Centre Internacional d'Animació Missionera. Mn. Joan Esquerda, de 74 anys i doctor en Teologia i Dret Canònic, es autor de nombrosos llibres, entre els quals destaca *Teologia de l'espiritualitat sacerdotal*. Ha fet moltes conferències i exercicis espirituals arreu del món. L'any 1999 va fer la lliçó inaugural del curs a l'Irel sota el títol *Els grans reptes del segle XXI*. Va ser publicada posteriorment per l'Institut d'Estudis Ilerdencs. (J.C.)

Tortosa

Festa del Roser al barri de Ferreries

■ Una solemne eucaristia i la processó pel passeig de l'Ebre, moments més destacats de la celebració

TORTOSA.— El 7 d'octubre el barri de Ferreries de Tortosa va celebrar la festivitat de la Mare de Déu del Roser, titular de la parròquia. Al migdia, quan els fidels tornen a casa per descansar i dinar, un volteig de les quatre campanes del solemne i alt campanar, que ressona per tot Tortosa i rodalia, anunciava la festivitat de la seva mare i patrona, la Verge Maria.

A la tarda, com ja és costum, també el so majestuós de les campanes anunciava el començament dels actes dedicats a la seva titular, actes plens d'afecte, d'amor i de seriositat. Primer de tot va tenir lloc la celebració solemne de l'Eucaristia en honor de la Mare de Déu del Roser, presidida pel rector, Mn. Manuel Querol, juntament amb el diaca de la parròquia. També hi eren els sacerdots d'arreu de l'arxiprestat que van poder participar-hi, així com un diaca permanent de la diòcesi. Durant la celebració va cantar la coral de la gent gran del barri tortosí.

En l'homília el rector va destacar totes les advocacions que la ciutat de Tortosa té en les seves parròquies i ermites com a signe de l'amor que els tortosins tenen a Maria. També en aquest any del Rosari i com a conclusió, va parlar de la importància d'aquesta pregària, com una pregària cristològica, on Maria ens porta cap al

Crist. Pregària que va desgranant en cadascun dels seus misteris aspectes de la vida de Crist i de Maria. Mn. Querol va parlar dels misteris de dolor, que ens ajuden també en els moments dolorosos de la vida; dels misteris de goig, que ens recorden la vinguda del nostre Salvador i la seva infància; dels misteris de glòria, que ens recorden la salvació de Crist i ens ajuden en els bons moments de la vida, i dels misteris de llum, proposats últimament pel Sant Pare, que ens recorden el ministeri de Crist. També va parlar de Maria com a model de la nostra vida, com a mare i fidel seguidora de Crist, i va instar a imitar-la i invocar-la.

Un cop finalitzada la solemne eucaristia, la coral va interpretar l'*Himne a la Mare de Déu del Roser* mentre es repartien els fanalets per a la processó pel passeig de l'Ebre cantant i resant el Rosa-

L'Eucaristia va ser el moment central de la festa.

ri. Tots els fidels i devots amb el fanalet encès van recitar i cantar amb ordre i silenci el Rosari, mentre cadaçun demanava en el seu interior a la nostra mare per les seves necessitats i pregàries. Els que passaven pel pont del riu quedaven admirats observant la llum dels fanalets i els cants dels fidels.

En arribar a l'església i acabar el Rosari els presents van entonar la *Salve* i, per

acabar, després de les paraules d'agraïment sincer del rector i d'invitació per al pròxim any, tots els fidels amb la coral van cantar l'himne a la nostra mare i amb il·lusió i emoció van repetir de cor i de llavis la tornada: «Beneïu la nostra casa, Verge Santa del Roser.»

Mn. Joan Guerola
Diaca

Trobada de responsables dels EMD a Madrid

El grup de Tortosa, davant del Palau de Congressos de Madrid.

TORTOSA.— Cinc matrimonis, en representació dels tres sectors dels Equips de la Mare de Déu (EMD) de la diòcesi de Tortosa, i un consiliari van emprendre el viatge a Madrid, com cada any, per iniciar el curs dels EMD. El Palau de Congressos de Madrid va reunir el 26 de setembre 1.221 persones d'arreu de l'Estat. «Enviats per servir» va ser el lema d'enguany, i aquesta edició era oberta a tots els responsables d'equip.

Després de la pregària inicial, va tenir lloc una xerrada a càrrec de Mn. Ramon Prats: *Identitat del matrimoni cristià; profecia per a la societat actual*. La segona conferència van impartir-la Álvaro i Mercedes Gómez-Ferrés sobre *Mitjans que proposa els EMD per realitzar el projecte de matrimoni cristià*.

El diumenge, després de la pregària en

parella, els participants van tornar al Palau de Congressos, on van veure un audiovisual dels EMD preparat per la Regió de Catalunya. Els presents, que es van quedar bocabadats, van esclatar en un gran aplaudiment. Finalment, va tenir lloc una taula rodona on el matrimoni España-Masip va explicar la seva experiència.

La jornada va acabar amb la celebració de l'Eucaristia, presidida pel cardenal Antonio M. Rouco, arquebisbe de Madrid, i concelebrada pels consiliaris del moviment. El cardenal va animar els presents a servir amb alegria. Després de la missa, els assistents van tornar a les seves diòcesis amb les ganes que aquest curs el lema «Enviats per servir» no sigui només una paraula sinó sobretot un compromís. (Mn. Jordi Centelles Llop, consiliari diocesà dels EMD)

Amiga i amic,

Em permeto de dir-te un acudit del qual no n'has de fer cap cas, llevat que et vegis amb cor de participar en el «negoci espiritual» que et proposo:

M'agradaria que al voltant dels Voluntaris La Salle-Finestra Oberta es donés origen a un grupet de nois que volguessin preparar-se per arribar a ser germans de La Salle.

Potser en una parròquia, en un grup de voluntaris... o entre gent coneguda, trobaríem aquell adolescent o jove ben entenimentat, devot i sa que circumstàncies poc favorables o una preparació acadèmica incompleta l'han privat, a desgrat, fins ara, d'optar per la vida religiosa o sacerdotal. Si aquest jove imaginari estima més la vida religiosa que altres estats pot aconseguir, comptant amb la pròpia aptitud i amb el nostre ajut, de fer-se germà de La Salle (si hom li ho proposa, serà normal que digui d'entrada: «jo no serveixo, no m'hi voldrien pas», però són aquests els que cridem).

Actualment, com que no són gaires els joves que demanen de ser germans, se'ls pot preparar individualment. Així, doncs, el jove que estima la vida consagrada aconseguirà la preparació espiritual per ser germà de La Salle i, també, els coneixements per excel·lir com a educador, amb el grau i diplomes corresponents; encara que sigui enllà dels seus vint-i-cinc anys.

Amiga o amic nostre, ja t'he explicat el meu acudit. Si es donés una feliç oportunitat al teu voltant, caldria fer un decidit pas endavant.

Ha estat un somni meu això que Voluntaris La Salle-Finestra Oberta pugui mostrar el camí de la vida religiosa a algun jove ben cristià i que no prefereixi de fer una família. Però, serà, sens dubte, realitat si vosaltres, les persones més generoses, us ho proposeu de debò.

Gràcies.

Referència: Gmà. Morató o Gmà. Sitjar o Sra. Ana
La Salle, Pg. Bonanova, 8 - 08022 Barcelona. Tel. 932 540 950 -
Fax 934 175 668
A/e: jsitjar@pie.xtec.es

Girona

Una visita a l'exposició «Germinabit»

Mostra la vitalitat de l'Església catalana del nostre segle

GIRONA.— El bisbe de Girona, Mons. Carles Soler Perdigó, afirma que *Germinabit* aporta una visió més àmplia i completa de la contribució catalana i gironina a la cultura religiosa cristiana i catòlica a les nostres terres.

El Centre Cultural La Fontana d'Or exposa fins al dia 2 de novembre els diferents àmbits d'aquesta exposició que passa de ser merament bibliogràfica a esdevenir ambaixadora cultural catalana a Roma, ciutat vinculada per la història a les nostres terres. El seu caràcter itinerant, després d'haver passat per les arxidiòcesis de Barcelona i Tarragona, i les diòcesis de Solsona, Tortosa, Urgell i Vic, l'enriqueix mostrant no només la vitalitat de l'Església catalana del nostre segle sinó també la seva riquesa en el camp bibliogràfic, artístic i musical.

Visitant aquesta exposició podem destacar no només la seva presentació didàctica sinó també l'acurada selecció de llibres i objectes d'art que la fan ser una mostra representativa de la nostra cultura. Els llibres exposats són 135, reflex de la producció impresa en llengua catalana feta a Girona sobre temàtica religiosa o d'autors gironins del segle xx.

El coordinador delegat del bisbat de Girona, Narcís Figueras Capdevila, ha elaborat un catàleg dels llibres exposats, als quals s'agrega una separata amb un llistat de 735 títols més, buscats en la base de dades del Catàleg Col·lectiu d'Universitats de Catalunya, el Catàleg Col·lectiu de Lectura Pública, a més d'haver buidat els *Impresos gironins de la Biblioteca del Seminari Diocesà (1502-1936)*, de Mn. Josep M. Marqués, i el catàleg físic de la Biblioteca del Seminari Diocesà de Girona.

Per a això ha comptat amb l'assessorament de Mn. Pere Bellert, de la Biblioteca del Seminari de Girona; de Mn. Josep M. Marqués, arxiver diocesà i membre corresponent de la Reial Acadèmia de la Història de Madrid; de Mn. Joan Naspleda, provicari general del bisbat de Girona, i de Teresa García, directora de la Biblioteca Pública de Girona.

L'exposició es divideix en diferents àmbits. La mostra bibliogràfica és l'àmbit central de l'exposició. Abasta unes 700 obres classificades en 24 temes: biografies i hagiografies, art i arquitectura religiosa, la Bíblia, l'Església i la cultura catalana, el Concili Vaticà II, cristologia i mariologia, literatura catalana religiosa, literatura religiosa-traduccions, litúrgia, magisteri episcopal, magisteri papal-dret canònic, música, ordes religiosos-vida monàstica, pastoral-catequesi i homilètica, patristica, religiositat popular, assaig religiós, espiritualitat i mística, història de l'Església, teologia, col·leccions, llibres de bibliòfil, facsímils i llibres especials.

En un espai destacat de l'exposició, malgrat no correspondre a l'època crono-

lògica, s'exposa el primer ritual conservat a la diòcesi (segle xv), que conté fragments en llengua calana i, en contrast, el disc compacte del *Repertori general* de l'Arxiu Diocesà de Girona, a càrrec de Mn. Marqués i de Pere Trijueque.

La mostra hemerogràfica és un apèndix de l'anterior, seguint els mateixos criteris d'autor, tema i cronologia. En destaca una selecció d'una trentena de publicacions que donen testimoni de l'activitat divulgativa i comunicativa de l'Església a Catalunya. Destaquen revistes i diaris com *Serra d'Or*, *Qüestions de Vida Cristiana*, *Documents d'Església*, *Foc Nou* i *Catalunya Cristiana*.

Bàcul del bisbe Torras i Bages.

Història i Art

En l'espai Història i Art, es dona una visió dels esdeveniments de la història de l'Església catalana presentant paral·lelament l'evolució artística. S'hi inclouen les peces següents: *Sant Jordi*, de Josep Martí-Sabé (1915); sarcòfeg cristià estrigilat del Boñ Pastor (310 dC); capítell romànic de Romanyà d'Empordà (segona meitat del segle xii); creu processional de Perelada (1400); *Sant Abdó i sant Senén davant Deci*, de Pere Serafi «lo Grec», oli sobre fusta (1543-1546); *Sant Francesc d'Assís i l'àngel del sacerdot*, d'Antoni Viladomat, oli sobre tela (1740-1745); *Sagrat Cor*, de Joaquim Vayreda, oli sobre tela ovalada, 1868; *Custòdia*, d'Emília Xargay, 1965; *Mare de Déu del Carme*, escul-

tura de Domènec Fita, 1963, i bandera de la Congregació mariana del Seminari de Girona, de Rafael Masó, 1904.

Les diòcesis es representen en el marc geogràfic amb les dades bàsiques de les vuit diòcesis catalanes. La idea de la unitat la simbolitza el bàcul del bisbe de Vic Torras i Bages (reproducció de l'obra de J. Llimona), figura que representa el compromís eclesial amb el renaixement lingüístic, jurídic, cultural i espiritual de Catalunya.

En l'àmbit titulat Els Artistes, s'exposen la maqueta del mòdul central dels arcs de la nau lateral del temple de la Sagrada Família; una creu d'altar i parella de canelobres provinents de la Casa Batlló; un esbós de pintura mural de Josep M. Sert; *Mare de Déu de Montserrat*, de Josep Llimona, i *El calze de sant Jordi*, de Ramon Sunyer.

A Les Tradicions, es mostra la importància i l'ús en els nostres dies de tradicions religioses seculars, en especial les de caràcter dramaturg. I en l'àmbit dedicat a Les Institucions, apareix una llista completa de les associacions eclesials catalanes que s'han desenvolupat al llarg del segle xx amb l'objectiu de propagar i difondre el missatge cristià. La llista està ordenada alfabèticament i exposada en plafons didàctics de visualització fàcil.

Per visitar l'exposició cal disposar d'una mica de temps (en una hora es pot fer una profitosa visita). També cal que el visitant es deixi portar pels records de la infància, de la joventut, en definitiva per les seves pròpies vivències.

Merche Ginés

Nou curs de l'Institut Superior de Ciències Religioses

GIRONA.— El 2 d'octubre passat va tenir lloc l'acte oficial d'inàuguració del curs 2003-2004 de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Girona. L'acte va començar amb la celebració de l'Eucaristia, presidida per Mons. Carles Soler. La lliçó inaugural va ser pronunciada pel professor de Filosofia Mn. Joaquim Giol sobre *Thomas Mann: «Josep i els seus germans»*, a la sala Sant Martí de Girona. Després de la dissertació de Giol, es van lliurar els títols als nous llicenciats i diplomats en Ciències Religioses. El nou director de l'ISCRG (Institut de Ciències Religioses de Girona), Mn. Jaume Julià, va ser l'encarregat de lliurar-los. (M.G.)

En record del sacerdot Joan Alsina

GIRONA.— Recentment va tenir lloc a l'Aula Magna de la Casa de la Cultura de Girona una taula rodona sobre el tema *Joan Alsina, 30 anys: memòria i compromís*. Va comptar amb la participació de Maria Alsina, germana de Mn. Joan Alsina; Tomàs Nadal i Joaquim Lloret, companys de missions del sacerdot assassinat, i representants del Fòrum Alsina i de Xarxa Cristiana de Girona. Totes les intervencions van destacar el compromís evangèlic de Mn. Joan Alsina cap als més pobres i desfavorits. A Castelló d'Empúries, la seva localitat natal, es va fer una ofrena floral al monument que presideix la plaça que porta el seu nom. Així mateix, el professor Modest Prats va pronunciar una conferència amb el títol *Joan Alsina i Hurtos, passats 30 anys*, on va fer un recorregut per la seva trajectòria vital i va remarcar la importància del seu testimoni de vida. (M.G.)

VIC

Festa de Santa Teresa de Jesús

VIC.— Com cada any, el monestir de Santa Teresa, de les carmelites descalces de Vic, va celebrar amb nombrosa assistència de fidels la festa de la seva mare i fundadora: primeres i segones vespres cantades, misses a les vuit i a les onze del matí, rosari, novena... i com a colofó la solemne concelebració de l'Eucaristia, presidida pel bisbe de Vic, Mons. Romà Casanova.

El nou bisbe, acompanyat per tretze concelebrants, es va dirigir a l'altar mentre la Schola Cantorum Salicus, de Sant Joan de les Abadesses, interpretava el text dedicat als doctors de l'Església: *In medio ecclesiae*. En l'homilia, el bisbe va parlar amb entusiasme de la figura de santa Teresa de Jesús, com a mare dels espirituals i mestra de pregària. Va glossar diferents textos de la reformadora del Carmel, i va recordar: «La pregària és l'encontre amb Jesucrist, el qui ens manifesta el veritable rostre de Déu. L'oració teresiana és diàleg d'amor i d'amistat... Santa Teresa de Jesús sempre va voler viure en el si de l'Església i en comunió amb l'Església.» I va acabar exhortant a ser dels «amics forts de Déu».

Els assistents, que omplien l'església de gom a gom, van seguir amb un impressionant silenci la celebració

Mons. Casanova va presidir l'eucaristia.

i van escoltar complaguts els cants de la Schola Cantorum, que amb molta competència va interpretar la missa gregoriana *Cum Jubilo* i alguns salms en català. Es va acabar la festa besant la relíquia de la santa, mentre es cantaven els tradicionals goigs que per a aquesta festa va musicar el vigatà Mn. Lluís Romeu. Un any més, Vic ha mostrat la seva estimació i agraïment a aquesta santa, tan divina i humana, que avui, després de quatre segles, continua causant una atracció tan gran.

La comunitat es prepara ara amb molta il·lusió per rebre els dies 17 i 18 de desembre l'urna amb les relíquies de santa Teresina, una de les filles més eminents de la santa d'Àvila. (A.G.)

Menorca

Càritas incentiva el treball sociocultural amb els ancians

■ El curs va estar dirigit per Andrés Fernández, de Càritas Madrid

CIUTADELLA.— Un curs organitzat al santuari de la Mare de Déu del Toro per Càritas, dirigit per Andrés Fernández Manrique als tècnics insulars, estimula a incrementar la qualitat de vida dels ancians de les residències geriàtriques i dels veïns de les parròquies de la diòcesi.

Cal rompre el concepte que l'animació sociocultural són trobades festives. L'animació cultural i social, especialment la dels majors, «té per objectiu donar-los vida, perquè allà on hi ha un animador

tasca d'un animador sociocultural, fins i tot, entre el personal directiu dels establiments que sol·liciten aquesta demanda. Actualment, l'animació sociocultural és un requisit per a les residències geriàtriques que es posen en funcionament. Per a Fernández, el protagonista de l'animació sociocultural no és l'animador, sinó la persona animada, en aquest cas, la persona major, que es veu estimulada a través de diversos objectius que persegueixen provocar-li millores culturals, cognitives i de contacte amb la realitat.

Per als majors, segons el membre de Càritas

Madrid, la dimensió cultural, la promoció de la memòria i la presa de contacte amb el carrer, a través de sortides i excursions que l'afecten en l'àmbit personal, són molt importants per a la qualitat de vida dels avis de la societat.

El més important és la tasca del l'animador, el seu testimoni, intentant cercar els centres d'interès a fi de provocar memòria, sentiments, il·lusió per continuar vivint. «No es tracta d'entretenir els majors —afirma Andrés Fernández— sinó de donar-los vida i acompanyar-los.» L'animació sociocultural dels majors no està dirigida únicament i exclusivament a les persones majors de les residències geriàtriques, sinó també als ancians que viuen en domicilis particulars.

Guillem Ferrer Monjo

El curs va ser força participat.

disposat a entrar en relació i a estimular els majors, la vida per a ells incrementa en qualitat i valor». Així defineix la tasca dels animadors socioculturals Andrés Fernández Manrique (Madrid, 1969), animador sociocultural de la residència geriàtrica Sant Camil de Madrid i coordinador dels cursos de gent major de l'Escola de Formació de Càritas Madrid.

Fernández va dirigir els dies 3 i 4 d'octubre un curs per a animadors de gent gran organitzat per Càritas diocesana de Menorca i que es va dur a terme al santuari de la Mare de Déu del Toro. Hi prengueren part uns quaranta animadors. Els participants provenien dels serveis socials dels ajuntaments, residències geriàtriques i parròquies.

Fernández Manrique va exposar que hi ha molt desconeixement sobre la veritable

Per la formació permanent dels professors de Religió

CIUTADELLA.— Els professors i mestres de Religió, i docents catòlics compromesos amb la seva fe en el món escolar, es van reunir el 3 d'octubre al santuari de la Mare de Déu del Toro per inaugurar el curs del Secretariat Diocesà d'Ensenyament. Entre els objectius més fonamentals que es marquen aquest 2003-2004 els mestres catòlics, cal destacar la formació permanent i l'acompanyament dels companys cristians que treballen en el camp educatiu de Menorca.

El bisbe Joan Piris va entregar la missió canònica als professors i mestres de Religió i Moral Catòlica dels centres públics i concertats de l'Illa. El prelat va estimular

els docents a donar testimoni de la fe en Jesús en el món escolar, un món plural i en el qual també hi ha persones que posen en qüestió la presència de l'Església als centres escolars. Mons. Piris va empenyer els mestres a sentir-se «enviats a fer present l'Església en els vostres centres escolars».

El seu director, Diego Dubón, va afirmar que el secretariat troba en la darrera fase de treball del currículum de l'àrea de Religió i Moral Catòlica per als cursos de Primària. I té previst iniciar el treball per al bloc de Secundària. D'altra banda, Dubón considera que la Religió i Moral Catòlica ha d'incrementar en qualitat, des de la formació permanent del professorat. (G.F.M.)

Els nous objectius diocesans

CIUTADELLA.— L'Església de Menorca ha renovat els seus objectius diocesans de cara als dos pròxims cursos 2003-2005 i ha centrat les seves prioritats en els sectors de la família, la joventut, l'ensenyament i la pastoral vocacional, tot posant l'èmfasi pastoral en l'atenció religiosa als allunyats de la fe cristiana. El bisbe Joan Piris Frígola, que va presentar els objectius pastorals als tres arxiprestats de la diòcesi, va demanar més constància i coordinació entre tots els organismes diocesans, arxiprestats i parroquials a fi que la societat insular sigui més sensible a Déu.

L'objectiu no és altre, segons Mons. Piris, que «ajudar a despertar interrogants als menorquins a fi que descobreixin que sense Jesucrist no es pot absolutament res». Per al prelat menorquí, el més essencial «és donar prioritat a l'experiència de Déu en totes les accions i planificacions pastorals que promogui la diòcesi de Menorca en tots els seus àmbits». Per aquest motiu va sol·licitar més unitat interna entre les parròquies «per treballar tots en la mateixa direcció des de la diversitat dels carismes, sense protagonismes individualistes i treballant en equip». Mons. Piris va exhortar les parròquies, els secretariats, els arxiprestats i els moviments diocesans a programar el curs seguint els

critèris pastorals diocesans com a signe de comunió diocesana.

El bisbe de Menorca va advocar, en la seva presentació als membres dels consells pastorals parroquials, per incentivar una lectura creient de la realitat que fomenti la pedagogia de la trobada personal, amb la intenció que Jesucrist sigui «tan present com sigui possible en la vida de la gent i no quedar-nos estancats preferentment en accions intraeclesials». Per a Mons. Piris, «la parròquia és insubstituïble, però insuficient», i va instar a no quedar-se tancats en la carcassa de les comunitats parroquials i a obrir una estreta relació entre les parròquies i les entitats ciutadanes. El bisbe va estar acompanyat pel vicari general, Mn. Rafel Portella, i pels tres arxiprestos, Mn. Joan Miquel Sastre (Maó), Mn. Pere Comella (Centre) i Mn. Joan Bosco Martí (Ciutadella) en cadascuna de les tres presentacions que van tenir lloc els dies 17, 18 i 19 de setembre, respectivament.

El bisbe Joan enceta així el seu tercer curs pastoral a la diòcesi, des de la seva ordenació episcopal l'abril del 2001. El prelat menorquí continuarà la seva primera visita pastoral, que va iniciar per les parròquies de l'Illa en el darrer trimestre del curs passat. (G.F.M.)

Claret

Roger de Llúria, 5 • 08010 Barcelona
Tel. 933 010 887 • Fax 933 174 830 • A/e: editorial@claret.es
www.claret.es

Carlo M. Martini Vers Jerusalem

Després de més de vint anys de servei a la diòcesi de Milà, el cardenal Martini es retira a Jerusalem. Aquest llibre aplega alguns dels seus escrits reals a la ciutat santa, que sempre ha estat un tema cabdal en la reflexió de Carlo Maria Martini: Jerusalem com a símbol universal, com a ciutat històrica, com a ciutat ferida, com a «meta definitiva d'un camí». En aquest llibre, el promotor de la «Càtedra dels no-creients» refa el complex itinerari espiritual, cultural i existencial que ha marcat el seu camí «vers Jerusalem», deixant emergir sempre —com a neguit o com a objectiu— la construcció de la pau entre els pobles i la convivència entre credos diferents.

El Daus, 27. 221 p. 17,50 €

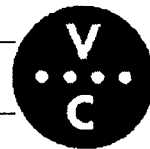
Raïssa Maritain Les grans amistats (1)

Tres civilitzacions convergiren en l'esperit humaníssim de Raïssa Maritain: la jueva, a la qual va pertànyer per raça; la de la vella Rússia, dins les fronteres de la qual va néixer; i la França moderna, on ha forjat la seva poderosa personalitat. Quan arribà al cristianisme, amb tota aquesta càrrega espiritual heretada, transcendí finalment els valors de la seva herència, amb profunditat i amb gràcia, però sense perdre'n mai els trets. El text portarà al lector tota l'emoció de la seva gran aventura. L'aventura de la recerca i el descobriment del sentit de la vida, acabada i coronada amb la descoberta del Déu vivent.

Torsimany, 6. 220 p. PVP: 11,50 €

Vida Creixent

El consiliari diu...

Fets de vida

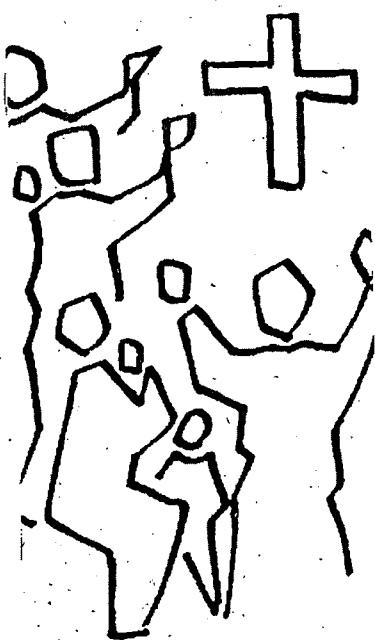
El nostre temari de Vida Creixent es titula *Mirada cristiana als fets de vida*. Amb quin esperit hem de seguir aquest temari, tan ben desenvolupat i ben pensat?

Jo demanaria als grups de Vida Creixent i especialment als seus animadors que tinguessin un esperit evangelitzador.

No ens podem tancar. Si l'Església es tanca i no camina pel món, perdent el pelegrinatge, perd la força. La comunicació de la fe viscuda és la manera més apta per evangelitzar.

Jesús ens parla al Sermó de la Muntanya i ens diu, que hem de restar oberts, essent la sal de la terra i la llum del món. La sal si perd el gust no serveix per a res. La llum no la podem amagar sota el llit o posar-la sota el mesuró. S'ha de posar ben alta perquè il·lumini tota l'habitació.

Els fets que analitzarem seguint el temari ens han de portar a seguir més de prop Jesús. De fet, ens

fan reflexionar per ser testimonis d'aquesta vida en sentit positiu? En el més profund de les nostres vides, hi ha una alegria i un goig viu?

I de veritat en els nostres cors hi ha una plenitud d'amor de Crist, que es vessa sobre tothom i que és humanament inexplicable?

Amb la nostra manera senzilla d'obrar hem de fer possible que la nostra Església sigui missionera. L'Església no es pot tancar en un reducte; ha de viure en el món que li pertoca i infondre arreu la presència salvadora del Senyor.

L'Església d'avui a través dels nostres grups i de la nostra existència ha de ser capaç de somiar i pensar que té la vigoria de l'Esperit per penetrar al nostre món i

en els diversos ambients i fer present l'amor de Crist arreu.

Els grups diversos de Vida Creixent ens hem d'acompanyar com Jesús acompanyava els seus deixebles.

I com ho feia Jesús? Ell diu als seus deixebles que han de fer allò que Ell fa i han d'estar allà on Ell està.

Els diu que no ha vingut per ser servit, sinó per servir. Per tant, si volen estar amb Ell han de ser servidors de tots.

Ell ho va deixar tot. El Fill de l'home no té lloc per reclinar el seu cap. D'aquesta manera ens pot demanar a nosaltres que deixem el pare, la mare, el fill, la casa, els camps i tot.

Jesús ha vingut en aquest món sense res; així, ens pot demanar que deixem les riqueses. El Regne dels cels no està d'acord amb els béns d'aquest món.

Jesús accepta la contradicció i ser rebutjat per la majoria del poble; ens pot demanar als seus seguidors que siguem contradits i oposats com ho va ser Jesús.

Depèn de nosaltres tenir un cor disposat a estar on està Ell.

Jesús ens demana que si volem acompanyar de veritat els germans amb els quals ens trobem, hem d'esforçar-nos a estar a on Ell ha estat.

Jaume Serrano i Vidal

Consiliari diocesà de Barcelona i interdiocesà de Catalunya, Andorra i Balears

TORTOSA

Posar vida als anys

Una vegada més el temps inexorable ha posat un altre any a la nostra vida, encara que nosaltres hem de procurar posar vida als nostres anys.

Les coses que hem anat fent durant aquest curs passat no són gaires, però procuraré ressenyar-les.

Vam començar el curs 2002-2003, ara fa un any, cada grup individualment, com sempre s'havia fet. La festa dels nostres sants patrons, sant Simeó i santa Anna, cada grup la va celebrar a les respectives parròquies, ja que era diumenge.

El curs es va anar desenvolupant normalment, i al arribar el dia 5 de juny, vam celebrar la trobada de final de curs d'una manera diferent de com la veníem celebrant fins ara. Ens vam reunir tots els grups a l'aula de la catedral per poder comentar l'últim tema del curs *Els laics* i treure'n una conseqüència general, que va ser: «Hem estat cridats pel Crist, sí, però, hem de sentir-nos veritablement cridats, perquè si no és així, no haurem escoltat la seva crida i seguirem sense fer res.» Seguidament el bisbe Xavier Salinas va presidir l'eucaristia acompanyat pel nostre consiliari Mn. Salvador Balles-

ter i a continuació es va acabar la diada en un dinar compartit amb tots els germans assistents.

Aquest any en la passada festa major de la ciutat de Tortosa, organitzada per l'Ajuntament, vam cooperar amb presència física en la Diada de la Gent Gran bastants membres dels grups de Vida Creixent. Cada any se celebrava la santa missa al parc municipal però, aquest any, a conseqüència del temps que no era segur, ens vam desplaçar a la parròquia de la Mare de Déu dels Dolors i allà vam celebrar-hi l'eucaristia presidida pel nostre consiliari diocesà Mn. Salvador Ballester.

El mes de setembre passat uns quants grups van començar ja els temes del present curs.

És intenció, enguany, de fer una trobada de principi de curs per donar-li una mica més de ressò. Veurem...

Continuem insistint en alguna parròquia per mirar de crear-hi algun grup més però, és dur, encara que amb l'ajuda de Déu tenim l'esperança d'aconseguir-ho.

Joan Josep Gisbert

Coordinador

Joaquim Ruyra (1858-1939)

Fe

Crec que Jesús és Déu, el cor m'ho diu i enamorat segueixo sa doctrina; no vull saber la causa ni el motiu de res que hagi dictat sa veu divina. Vull creure refiat, cluca la nina el cor rendit, l'enteniment passiu. Senyor, sóc un infant, aquí em teniu, sols vostra mà de pare m'encamina. Ja sé on em portareu; mes... vull anar-hi, vull seguir la remor del vostre peu, amunt, amunt, fins al calvari. Em plau morir al llit pairal, la creu i mentre l'agonia m'aclapari, pensaré amb goig que em ressuscitareu.

Joaquim Ruyra

L'any 2003 se celebra l'any Ruyra amb motiu del 145è aniversari del naixement de l'escriptor. Tots sabem el valor de Joaquim Ruyra en la literatura catalana. Els seus relats *Marines i boscatges* (que van ser reeditats amb el títol *Pinya de rosa*), *La parada* i *Entre flames*, són un model narratiu per a les noves generacions; i el conte *El rem de trenta-quatre* conté una descripció de la natura d'una bellesa comparable a les de J. Conrad o R. Stevenson.

Però, potser es desconeix la seva religiositat, que es feia palesa al seu entorn familiar i social. Era normal veure'l participar als actes religiosos de les parròquies de Blanes i Arenys de Mar sempre assegut al mateix banc. Mn. Josep Palomer, antic rector d'Arenys de Mar, on Ruyra hi passava moltes temporades, deia: «Durant les seves estades a la nostra vila, mai no es va negar a col·laborar quan se li demanava. Va participar en les tasques de la Federació de Joves Cristians, i de la Joventut Seràfica... Ruyra no tenia un "no", quan es tractava d'una tasca religiosa o cultural. Es trobava en el seu element...» (*Vida Parroquial*, setembre, 1958).

Volem, doncs, afegir-nos a aquesta commemoració amb aquesta petita semblança i amb una poesia d'aquesta gran figura del món literari i cristià.

Agenda

OCTUBRE 2003

XX ASSEMBLEA DIOCESANA DE VIDA CREIXENT

El dia 25 a Esparreguera, a les 10.30 h., parròquia de Santa Eulàlia (tot el dia, segons programa).

90.1 FM Tortosa, Baix Ebre, Montsià, Terra Alta, Ribera d'Ebre*
93.7 FM Alt Penedès, Baix Penedès, Anoia, Bages, Berguedà
96.8 FM Garraf*
100.6 FM Tarragonès, Baix Camp, Alt Camp, Baix Penedès, Conca de Barberà, Priorat*
103.4 FM Gironès, Selva, Alt Empordà, Baix Empordà, Pla de l'Estany i Garrotxa
106.6 FM Barcelonès, Maresme, Vallès Oriental, Vallès Occidental i Baix Llobregat

* (en període de proves)

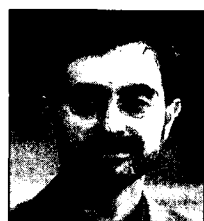
104.4 FM Ràdio Principat: Cerdanya*
105.0 FM Ràdio Principat: Alt Urgell, Noguera, Segarra, Pla d'Urgell i Urgell
107.5 FM Ràdio Principat: Andorra

www.radioestel.com

Els teus programes a la web, per escoltar-los quan vulguis

Xarxanet.org, el portal d'accés al món associatiu i de voluntariat

■ Compta amb espais de coneixement, reflexió, participació i informació

Josep M. Canyelles i Pastó

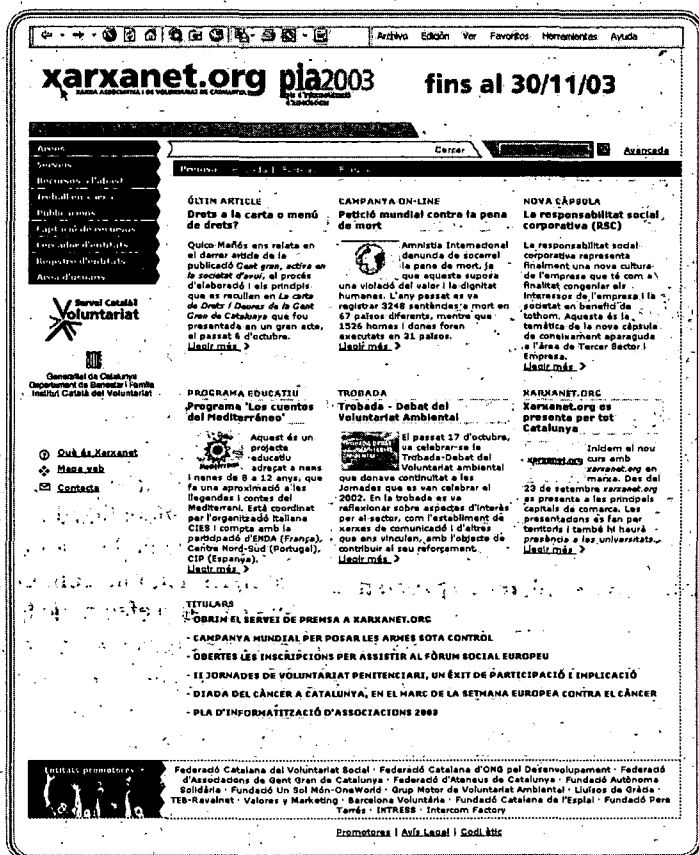
Gerent de l'Institut Català del Voluntariat. Departament de Benestar i Família Generalitat de Catalunya

Fruit d'un llarg procés de treball, en el 2n Congrés Català de l'Associacionisme i el Voluntariat es van tractar diverses conclusions que tenien com a objectiu consolidar el pes del tercer sector a la nostra societat. Algunes d'aquestes s'en-caraven cap a la societat de la informació i altres cap a la necessitat de donar suport i fomentar una cultura del treball en xarxa.

La Xarxa Associativa i de Voluntariat de Catalunya, xarxanet.org (<http://www.xarxanet.org>) és una plataforma tecnològica que dona suport a les organitzacions no lucratives i a les persones que comparteixen l'interès per l'associacionisme i el voluntariat. Constitueix la principal porta d'accés al món associatiu i de voluntariat i és, alhora, un punt de trobada, un espai d'interacció, de treball i

La presència del món associatiu a Internet és cada cop més important, però la xarxa de les xarxes encara no havia obert un espai destinat al món associatiu català en la seva globalitat, més enllà de sectors i territoris. Recentment, l'Institut Català del Voluntariat (Incavol) de la Generalitat de Catalunya, i amb la

participació activa d'entitats representatives del sector associatiu i de voluntariat, ha posat en marxa una plataforma tecnològica a Internet, pionera a Europa, que posa a l'abast dels ciutadans i les ciutadanes, de les entitats i les empreses, la informació i els recursos del món associatiu i de voluntariat.

Portada de xarxanet.org

Dins de xarxanet podem trobar els següents àmbits: social, cooperació i drets humans, ambiental, comunitari, tercer sector i empresa, gent gran, universitari, participació on-line; i els següents serveis: jurídic, informàtic, econòmic, formació, projectes, pàgines web, internacional i qualitat. A més a més podem disposar de càpsules de coneixement en diferents formats per aprofundir sobre àmbits temàtics i les àrees; llegir publicacions digitals temàtiques escrites per experts sobre temes d'actualitat i rebre servei de notícies d'aquelles informacions del nostre interès.

bre dubtes del funcionament de les associacions, contactar amb empreses interessades a patrocinar projectes, accedir a publicacions digitals temàtiques o disposar de càpsules de coneixement en diferents formats per aprofundir sobre diversos temes, entre d'altres.

sada pel Departament de Benestar i Família en la qual el mateix sector associatiu i del voluntariat té el paper de protagonista en el desenvolupament i creació de continguts. El projecte es basa en la corresponsabilitat dels agents participants a través de la co-gestió i la dinamització amb les entitats promotores.

El sector associatiu de Catalunya promou una gran quantitat de projectes que són font de progrés social i nacional. Moltes de les iniciatives del Govern de la Generalitat en els darrers anys respecte del tercer sector han anat precisament en la línia d'activar el gran potencial que suposen i volen facilitar eines que permetin la posada al dia i la seva capacitat d'incidència social, des del respecte a la seva personalitat i guanyant espais de treball compartit. Xarxanet.org és una aposta pel treball en xarxa i per un espai comunicatiu català a Internet també en el sector de la solidaritat. Les entitats fan un gran servei a la societat, són eines de cohesió importantíssimes, i les hem de continuar enfortint, perquè les organitzacions enriqueixin la nostra vida cívica i ens faciliten avançar vers un país encara més obert, ric en valors i en equitat.

«Xarxanet.org és una plataforma tecnològica que dona suport a les organitzacions no lucratives i a les persones que comparteixen l'interès per l'associacionisme i el voluntariat»

d'aprenentatge en xarxa que permetrà generar dinàmiques obertes i espontànies de relació entre els diversos agents socials. Xarxanet.org és, doncs, una de les respostes a aquestes demandes, promoguda des de la Generalitat de Catalunya en col·laboració amb diverses associacions, fundacions i federacions del nostre país. Xarxanet.org està oberta a les associa-

cions i als ciutadans i ciutadanes. Així, una persona interessada a ser voluntari o conèixer una entitat, podrà localitzar-la consultant els directoris i la bases de dades, podrà informar-se d'aquelles organitzacions que demanen voluntaris, consultar l'agenda d'activitats i de formació de les associacions de tot Catalunya, rebre alertes informatives d'àmbits associatius diversos.

Per la seva banda, les entitats podran treballar en xarxa, intercanviar coneixements i experiències, compartir projectes, cercar voluntaris, participar en fòrums de debat, obtenir assessorament gratuït so-

Blocs temàtics

El portal compta amb espais de coneixement, reflexió, participació i informació. Hi haurà diferents àrees responen a grans blocs temàtics: cooperació i drets humans, social, ambiental, universitari, gent gran, comunitari, participació on-line, empreses solidàries. L'espai permetrà també un accés territorialitzat als continguts, i farà possible que entitats d'un territori o comarca estableixin lligams de col·laboració a partir de la xarxa.

Xarxanet.org és una iniciativa impul-

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar i Família
Institut Català del Voluntariat

xarxanet.org

XARXA ASSOCIATIVA I DE VOLUNTARIAT DE CATALUNYA

Espai obert i compartit

Treball en xarxa, punt de trobada

Gran porta d'entrada als àmbits associatius

Informació, coneixements, reflexió...

Persones i entitats

Per a més informació

0126 atenció ciutadana

www.voluntariat.org

societat

III Congrés Internacional Balears 2015 sobre Immigració

■ Ha plantejat la urgència d'una planificació global sobre la inserció dels immigrants

PALMA DE MALLORCA.— Els dies 3 i 4 d'octubre es va celebrar a Palma el III Congrés Internacional Balears 2015 sobre Immigració, organitzat per la Caixa de Balears Sa Nostra, i que va tenir lloc a l'edifici de Serveis Centrals

de l'entitat. L'objectiu va ser reflexionar sobre la incidència social, cultural i econòmica de la immigració a les Balears, la comunitat autònoma amb el percentatge més elevat d'arribada d'estrangers de l'Estat espanyol.

La vicepresidenta del Govern balear, Rosa Estaràs, i el president de Caixa de Balears Sa Nostra, Llorenç Huguet, van ser els encarregats d'obrir les jornades. «La importància de la immigració com a factor de canvi i evolució de la societat ha anat adquirint en les darreres dècades una nova dimensió, de manera que el moviment migratori ha esdevingut una qüestió cabdal per a la societat del segle XXI», va afirmar Huguet en el seu parlament.

Per la seva banda, Estaràs va destacar que «la immigració s'ha de veure sempre com un fenomen positiu per a la societat. La immigració ha d'estar ordenada i regularitzada perquè, moltes vegades, va lligada a la marginació. Per això, és important la coordinació de les polítiques mitjançant l'establiment d'acords i convenis de col·laboració».

El congrés va comptar amb un total de 13 ponències i 19 comunicacions seleccionades pel Comitè científic d'un total de 43 propostes rebudes, tot destacant les intervencions de la jornada inicial. La ponència inaugural va anar a càrrec de Javier de Lucas, catedràtic de Filosofia, sota el títol «Els moviments migratoris al segle XXI». Amb l'objectiu d'examinar els reptes que planteja la immigració, tant des d'un vessant teòric com pràctic, Sa Nostra va organitzar aquest congrés monogràfic perquè aportés una visió global de la realitat de la immigració en l'àmbit internacional, a la conca mediterrània i concretament a les illes Balears.

La immigració ha d'esdevenir una oportunitat, no un problema.

La població estrangera resident a Balears, a finals del 2002, es va situar en 132.303 habitants: 102.000 a Mallorca, 22.000 a Eivissa i més de 8.000 a Menorca. El creixement de la població estrangera s'ha notat en l'augment d'immigrants de diferents procedències: Amèrica Central, Amèrica del Sud i el Carib (en un 58% d'augment); Europa no comunitària (50,7%); Àsia (29,4%); el Magrib (23%); i Àfrica subsahariana (21,4%). L'únic col·lectiu que ha minvat, en un 43%, ha estat el nord-americà. Per nacionalitats, la presència d'estrangers està encapçalada per la comunitat alemanya amb un 18%; Regne Unit (10,6%); el Marroc (10,5%); l'Equador (9,6%); Argentina (7,1%); i Colòmbia (6,9%). El contingent que més ha augmentat ha estat l'equatorià.

Els ducs de Palma, la infanta Cristina i Iñaki Urdangarín, van presidir el comitè d'honor del qual han format part el president del Govern balear, Jaume Matas; el ministre de Treball, Eduardo Zaplana, i altres personalitats polítiques i acadèmiques. El Congrés va realitzar una mirada global sobre els grans debats a l'entorn de la mundialització i la tipologia dels moviments migratoris, amb el propòsit que cal entendre la immigració en la seva dimensió globalitzadora, en la perspectiva de les teories de la complexitat, i no com un fenomen aïllat, a efectes de les decisions i accions institucionals o socials a emprendre. Dos grans blocs van configurar la segona jornada, on es van tractar els aspectes socials i culturals i també els factors econòmics i polítics de la immigració.

Analitzar el fenomen migratori

Els objectius principals que van vehicular el congrés van ser els següents: analitzar els orígens, causes i possibles conseqüències del fenomen migratori, reflexionar al voltant dels plantejaments i les accions que les institucions i entitats duen a terme amb la finalitat d'anticipar les necessitats que afecten el benestar i la qualitat de vida de la població, i planificar qüestions tan fonamentals com l'educació, la cultura, la sanitat, les prestacions socials, els serveis i les infraestructures que afecten els immigrants.

El treball dels ponents i dels comunicants va ajudar a disposar d'una idea més clara del fenomen de la immigració des de les seves diverses vessants: socials, culturals, econòmiques i polítiques. També es va reflexionar sobre el tema de la interculturalitat, amb la finalitat de cercar aquell equilibri que permeti assolir una societat cohesionada i compromesa amb la cultura pròpia i la dels nousvinguts. El congrés internacional organitzat per Sa Nostra va incentivar l'anàlisi sobre un tema recurrent en l'evolució de la humanitat. També es va fer palesa la necessitat que tots els implicats en el fenomen de la immigració, des de qualsevol àmbit professional, treballin perquè aquest repte que planteja la immigració esdevingui una oportunitat i no un problema, difícil de resoldre i cada dia més incòmode per a la societat balear.

Guillem Ferrer

Celebració del Dia Mundial de l'Alimentació

BARCELONA.— El 16 d'octubre passat es va celebrar el Dia Mundial de l'Alimentació. Més de 150 països van celebrar simultàniament aquesta jornada com a mostra de la lluita contra la fam i la malnutrició, que afecta prop de 840 milions de persones arreu del món. A Barcelona més de cent mil persones —bàsicament infants, gent gran, malalts i immigrants— són víctimes de la pobresa extrema o no disposen del mínim indispensable per viure amb dignitat.

Manel Raventós, president del Banc dels Aliments de Barcelona, explicava que «mentre tan a prop hi ha gent que ho passa malament, no podem deixar passar aquest Dia Mundial de l'Alimentació sense proposar i fer una crida a la participació en l'acció social a favor dels més desfavorits de casa nostra». Tres van ser les campanyes que el Banc dels Aliments de Barcelona i l'Associació Internacional del Voluntariat van dur a terme a l'esmentada diada: «Fes que tots els puguem celebrar» (proposta educativa per reflexionar sobre la pobresa i la solidaritat envers aquest problema), «Repte solidari» (adreçada a les empreses del sector agroalimentari) i «Operació quilo» (recollida d'aliments bàsics, com ara arròs, llet, oli o pasta). Més informació: Banc dels Aliments de Barcelona, tel. 933 464 404 i Associació Internacional del Voluntariat, tel. 932 788 024. (C.C.)

Conèixer el món penitenciari

BARCELONA.— El Centre Cultural Can Fabra (c/ Segre, 24-32 - Barcelona) acull fins al 15 de novembre l'exposició *Conèixer el món penitenciari i implicar-se en la reinserció*. Aquesta mostra està organitzada pel Secretariat de Pastoral Penitenciària de Barcelona (Sepap), que dins de la diòcesi forma part de la Delegació General de Pastoral Social. El Sepap coordina i orienta persones i grups que treballen en el món de les presons.

El seu objectiu són les dones i els homes privats de llibertat, sobretot els més abandonats des del punt de vista afectiu, humà i material, i també l'acompanyament de les famílies. El Sepap el formen principalment voluntaris i col·laboradors que, des d'una identitat cristiana, volen donar un cop de mà al món penitenciari. A més de l'exposició, s'han organitzat actes paral·lels com debats o representacions teatrals. Informació: Centre Cultural Can Fabra, tel. 933 600 550. (C.C.)

Mots i ment

E Esperança

• **Esperança:** «Confiança d'aconseguir alguna cosa o la realització d'un desig. Segona virtut teològica per la qual esperem en aquest món la gràcia de Déu i, en l'altre, la vida eterna.»

Potser que em diguin il·lusionat si penso en un destí meravellós i etern, si vull veure el Creador en el misteri de l'univers... Potser em titllaran de visionari si crec en tot això i ho manifesto, i si no puc demostrar-ho científicament als savis materialistes. Però sí que estic segur, com a mínim, d'haver creat en mi un futur sublim en una esperança meravellosa de grandesa, que mai cap altre ésser que no pensa hagi pogut crear. Traspasant així les barreres del món limitat que veiem i vivim. Sóc feliç pensant en una altra vida, feliç i eterna. Aquest pensament ja em genera felicitat.

Manuel Seiguer

La veu del metge

La relació metge-pacient (19)

Les «mitges» males notícies

Des de temps immemorials la vocació mèdica va sorgir com a reacció davant de la presència de malalties. I, amb el temps, també van sorgir recomanacions «mèdiques» que indicaven com prevenir la malaltia. En aquell entorn de «predicció», durant centenars d'anys, el coneixement era mínim i el sentiment màgic i l'afany de protagonisme van ocupar el lloc de la ciència.

Des de fa unes quantes dècades, dues grans estratègies tècniques han permès aportar una mica de ciència en la intenció humana de predir la malaltia, amb la intenció de tractar-la el més aviat possible... fins i tot abans que s'esdevingui.

La primera gran estratègia ha estat l'aliança de la medicina amb la química,

estudis estadístics. Una cosa tan simple com complimentar un qüestionari concret de preguntes mèdiques relacionades amb la salut, hàbits personals o farmacològics, ha permès vincular, amb certa seguretat, unes quantes malalties amb les seves causes probables, tot i que no en coneguem el mecanisme de producció. Els estudis d'aquest tipus realitzats a poblacions grans i repetits a les mateixes persones durant diversos anys, permet comprovar amb gran probabilitat els efectes nocius i beneficis de productes, hàbits o riscos que d'una altra manera mai no coneixeríem.

Un altre desenvolupament de l'estadística en medicina ha estat conèixer la probabilitat que el resultat d'una exploració mèdica que assenyalava malaltia sigui en realitat un error —fals positiu— o que no detecti en realitat una situació patològica real —fals negatiu.

La realitat és que totes les exploracions —des de les anàlisis fins a les ecografies—, estudiades en conjunt, tenen un grau estadístic d'«encert» o «error». En el procés diagnòstic, el metge pot comptar amb el fet que les informacions que rep de les màquines i dels aparells clínics no són mai 100% certes. Totes tenen la seva proporció de «falsos positius» i de «falsos negatius».

Dos punts de vista: el metge i el pacient

Des de la banda del metge —en el seu quefer diari—, l'experiència clínica permet fer servir aquestes incerteses i el facultatiu —a través de la integració de

forta que, en molts casos, el cervell lúcid d'una persona es torna limitat. El pacient —sense dolor, sense lesions o sense limitacions— escolta un dictamen, documentat en forma de probabilitat o risc. Des del seu rol, les coses les percep blanques o negres, sense grisos. Li costa decidir amb les probabilitats, atès que també vol dir que pot «no passar».

La gestió de la pròpia vida, si es pren en compte la incertesa dels «avisos mèdics estadístics», és difícil quan es fa de pacient i les reaccions personals són molt diferents.

Des d'aquests punts de vista és important que en una consulta mèdica, tots dos —metges i pacients— sàpiguin que les dades mèdiques d'un cas són el més probablement certes de què disposem. El pacient

ha de saber que el metge mira d'arribar a la conclusió més segura sobre una situació, però que les dades sobre les quals se sosté tenen cert risc de ser «falsos positius» i «falsos negatius». L'habilitat del facultatiu a vincular totes les informacions —la història clínica, l'exploració manual, les diferents anàlisis i tècniques i la manera d'evolucionar el cos del pacient davant de la malaltia— li faran «veure» el que és més probable que estigui passant. Però tan sols el més probable.

Dr. Ferran L. Tognetta

(22324fa@comb.es)

Membre del Consell Consultiu de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears

En nombroses patologies l'avís del risc pot ser efectuat molts anys abans que la persona tingui el primer símptoma.

totes les dades— selecciona la conclusió més fiable a cada pas del procés diagnòstic del seu pacient. El procés mental és complex i considera inconscientment moltes variables simultàniament de cada acte i exploració mèdica. El metge veu la situació en «matisos de grisos», amb conclusions col·legiades aplicables a la comunitat i avança en la valoració del seu pacient com qui travessa un riu saltant sobre les pedres... algunes de més fermes que d'altres.

Des de la banda del pacient, la percepció del fenomen és completament diferent. La vinculació inconscient de malaltia amb mort, dolor o discapacitat és tan

la física i la informàtica. A través de tècniques molt sensibles, podem mesurar —a un cost reduït— quantitats infinitesimals de substàncies químiques a la sang i als teixits i relacionar-les com a predictors de malaltia. És tal la precisió que en nombroses patologies l'avís del risc pot ser efectuat molts anys abans que la persona tingui el primer símptoma.

La segona gran estratègia han estat els

Memòria 2002 de l'associació Juan Ciudad

MADRID.—L'organització no governamental per a la salut Juan Ciudad, una iniciativa dels Germans de Sant Joan de Déu, ha donat a conèixer recentment la Memòria 2002 de les seves activitats. Durant l'any passat es van enviar 27 contenidors amb 243 tones d'ajuda humanitària a hospitals i centres dels Germans de Sant Joan de Déu a països empobrits d'Àfrica i Amèrica Llatina o en zones que per circumstàncies especials (guerres, desastres naturals, etc.) necessiten un suport urgent.

A l'Estat espanyol el voluntariat de Juan Ciudad duu a terme les activitats següents: selec-

Portada de la Memòria 2002.

ció i empaquetatge de materials, classificació de productes sanitaris, suport informàtic, recollida de donacions, campanyes de sensibilització i elaboració de fullets i revista. Dins del programa de voluntariat internacional desenvolupat des d'aquesta associació humanitària, un total de 28 homes i dones espanyols han col·laborat l'any 2002 en diversos centres sanitaris i socials d'Àfrica (Ghana) i Amèrica (Bolívia, Cuba i el Perú). Més informació: Juan Ciudad, c/ Herreros de Tejada, 3 - 28016 Madrid, tel. 913 874 483 i 914 575 604, fax: 913 459 076, a/e: juanciudad@mixmail.com, web: www.juanciudad.org (C.C.)

Bon dia!

Compren materials d'enderroc (teules, radiadors, fàbriques en desús, reixes, portals, etc.) i material antic (llibres, biblioteques, botigues velles, etc.).

Truqueu a en Raimon o en Pau al
972 645 262

RESIDÈNCIA GERIÀTRICA BON VIURE

Som a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, ascensor, sala d'estar, seguiment mèdic i sanitari, animació, caliu humà. Estades temporals i indefinides. Poques places. Campoamor, 56 - Barcelona.

Tel. 934 274 453

PUJOLS JOIERS, els artesans de l'or

TANQUEM PER
JUBILACIÓ

Liquidació total

joieria, rellotgeria i
argenteria

Visiti'ns al carrer Hospital, 29,
de Barcelona, al costat de les
Ramblas. Tel. 933 182 284

COSM PRIMERA AGÈNCIA MATRIMONIAL DE CATALUNYA

La cerca de parella requereix les màximes garanties.

Més de 25 anys d'experiència.

Dirigida per Psicòloga col·legiada.

Garantia JAC Generalitat de Catalunya. Informi-se'n gratuïtament i sense compromís, el nostre equip de psicòlegs li dirà si pot ajudar-lo/a.

COSM, c/ Balmes, 64, 3r 2a (xamfrà c/ Aragó)
08007 Barcelona

Tel. 934 877 180 - Fax 934 877 148
<http://www.agenciamatrimonial.com>

cultura

Conferència sobre Jacques Maritain

■ El P. Jean Michel Garrigues va evocar el filòsof francès a Tarrés

TARRÉS.— Recentment va tenir lloc a Tarrés (les Garrigues) una conferència sobre «Maritain i l'espiritualitat de l'amistat», a càrrec del P. Jean Michel Garrigues, sacerdot dominic espanyol resident a Bordeus (França). La ponència es va emmarcar dins dels actes programats per l'Istituto Internazionale Jacques Maritain, en col·laboració amb diferents institucions culturals, religioses i universitàries de Catalunya, com a homenatge a l'il·lustre filòsof francès amb ocasió del trentè aniversari de la seva mort.

El conferenciant, de la nissaga dels juristes i diplomàtics Garrigues, va desenvolupar el tema partint de la seva amistat personal amb Maritain, i va descobrir trets i facetes del filòsof francès, considerat

serció profunda i apassionada en el descobriment personal de Crist, les empremtes evangèliques del qual va seguir amb realisme i fidelitat immers en les vivències derivades de l'espiritualitat de Charles de

Foucauld. En aquesta etapa des del racó de l'escepticisme religiós fins a la plenitud i fertilitat del pensament filosòfic adherit a Crist, el va acompanyar la seva esposa Raïssa, de gran influència positiva en la personalitat de Maritain.

A propòsit d'aquest trentè aniversari de la mort de Jacques Maritain, els actes del qual es perllongaran fins al 30 de novembre, es va inaugurar recentment a Barcelona, a la Facultat

de Filosofia de Catalunya, una exposició relacionada amb la figura i l'obra del filòsof francès i la seva incidència en la cultura catalana. Diverses conferències a Barcelona i Tarragona completaran el cicle d'homenatge a Maritain, considerat en els nivells de la intel·lectualitat mundial com un dels filòsofs de més arrel catòlica del nostre temps.

Melani d'Urgell

P. Jean Michel Garrigues i Jordi Giró.

com una de les figures més rellevants entre els pensadors i els analistes del segle xx. La presentació del ponent va anar a càrrec de Jordi Giró, de la Comunitat de Jesús, institució seglar de vida eremítica que té a Tarrés un dels seus centres d'espiritualitat.

La trajectòria filosòfica de Jacques Maritain constitueix una evolució des de l'indiferentisme religiós fins a la seva in-

Felicitations nadalenques de Càritas diocesana

BARCELONA.— En les properes festes nadalenques qui vulgui felicitar el Nadal i l'Any Nou als seus éssers estimats i, a la vegada, ajudar el proïsme més desfavorit té l'oportunitat de fer-ho realitat. Càritas diocesana de Barcelona ha posat a la venda cinc targetes nadalenques, obra de la il·lustradora Maria Rius, impreses en paper de qualitat i de mides 171 x 119 mm. Cada targeta té un cost (sobre inclòs) de 0,80 euros. L'import de les targetes anirà destinat íntegrament a les accions socials de Càritas.

Per a més informació: Càritas diocesana

Els cinc models de targetes.

de Barcelona, Àrea de Comunicació, Via Laietana, 5, 1r 2a - 08003 Barcelona, tel. 932 687 910, fax: 933 151 882, a/e: comunica@caritasbcn.org. Persona de contacte: Jaume López. (C.C.)

Lliurament dels premis ¡Bravo!

MADRID.— El 17 d'octubre passat, a les 12.30, va tenir lloc a la seu de la Conferència Episcopal Espanyola el lliurament dels premis ¡Bravo! corresponents a aquest any 2003. L'esdeveniment va estar presidit per Mons. José Sánchez, bisbe de Sigüenza-Guadalajara i president de la Comissió de MCS de la Conferència Episcopal Espanyola.

Els premiats van ser els següents: Manuel Unciti Ayerdi (premi ¡Bravo! especial), Juan Manuel de Prada (premsa), Cristina López Schlichting (ràdio), Ens Públic RTVE (televisió), Alfredo Landa (cinema), Ignacio Yepes (música), Xarxa Informàtica de l'Església a l'Amèrica Llatina (noves tecnologies) i Félix García Olano (feina diocesana a MCS). (C.C.)

LES RECEPTES DE

JOAN VILLARÓ

Un peix de pobres

En Lluís portava al palmell de la mà una excel·lent peça de bacallà d'uns 14 quilos de pes. El segon de la cuina, en Carles, la va agafar i la va col·locar damunt del marbre de la cuina. «Guarda'n un parell de trossos per a la Maria, perquè avui m'ha dit que té l'estómac delicat i aquest peix té una digestió molt fàcil», li vaig dir. «Gràcies, Joan», vaig sentir que deia la Maria. I ara penso que, antigament, es considerava un peix de pobres i, avui dia, en canvi, no en poden menjar.

ESCOLA DE CUINA JOAN VILLARÓ

c/ Emili Botey, 5, local 2 - 08400 Granollers

Tots els interessats a adquirir el seu llibre *Aprèn amb mi* truqueu al tel. 938 793 402.

La llavor del saber

Hola, amics! El curs escolar ja està en marxa. Aquesta vegada m'agradaria dirigir-me als mestres. Escolteu els alumnes quan us vulguin explicar els seus problemes i ajudeu-los en tot el que puguin. Lliureu-vos en l'ensenyament dels infants i dels joves, procureu comprendre el caràcter de cada alumne. A més de les assignatures, els heu d'educar en el bon parlar i inculcar-los bones idees i sentiments nobles. No és millor qui en sap més, sinó qui té millors sentiments. Ells són el futur del planeta.

Des d'aquí vull enviar un record afectuós a tots els mestres ja retirats. Ells han anat sembrant la llavor del saber, amb voluntat i paciència, en la ment dels més petits. Cada dia han desgranat la seva vida a favor dels altres. El Grup Avant de Terrassa, de la Federació de Cristians de Catalunya, i Mestres Catòlics han organitzat una festa per a tots els mestres. Tindrà lloc el 29 de novembre proper a la parròquia de Sant Pere, a Terrassa. Posteriorment hi haurà una taula rodona i un berenar al col·legi de les Germanes Missioneres de Santa Teresa, a Terrassa.

Cecília Aranés Mallol

Coses de la vida

Coses de la vida

Programació del centenari de l'Observatori de l'Ebre

ROQUETES.— El 17 d'octubre es va presentar al pavelló Landerer de l'Observatori de l'Ebre la programació dels actes que celebren els cent anys de la fundació. Tindran lloc des del març del 2004 fins a l'agost del 2005. Andreu Mas-Colell, conseller d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, va presidir l'acte.

L'actual director de l'Observatori de l'Ebre, Joan Miquel Torta, és laic i va ser l'encarregat d'encetar els parlaments. Va dir que l'any del centenari és una mirada agraïda i admirada, però també d'esperança de futur d'aquest centre fundat per la Companyia de Jesús. Encara avui continuen treballant-hi quatre jesuïtes. El centre està vinculat acadèmicament a la Universitat Ramon Llull (URL).

El programa presentat a la premsa, autoritats i persones interessades comprèn simposis, congressos d'àmbit internacional, exposicions, conferències i activitats escolars als col·legis de la comarca de l'Ebre. La rectora de la URL, Esther Giménez-Salinas, va afirmar que, un cop superada la crisi econòmica de l'any 1990,

El conseller Mas-Colell va presidir l'acte.

avui ja es pot parlar del ressò científic que arreu del món té aquest centre, especialment en l'estudi del geomagnetisme, l'aeronòmia i la sismologia. Seguidament, es va donar a conèixer el nou logotip de l'Observatori de l'Ebre, dissenyat pel roquetenc Ignasi Blanch.

En la cloenda de l'acte, el conseller

Mas-Colell va explicar que «l'Observatori és un actiu del sistema de recerca de Catalunya, un actiu que no està sol a les Terres de l'Ebre». Volia dir que, a més de l'ajut que es donarà als actes del centenari, també Tortosa i la comarca es beneficiaran d'altres novetats, com ara el campus universitari de la URV, en el termini de dos anys, i el centre d'aqüicultura de Sant Carles de la Ràpita. A més, el Comitè executiu de la programació ja ha fet públic el Comitè d'honor, que preveu convidar el Rei perquè en sigui president i el president de la Generalitat, vicepresident.

El març del 2004 es farà la presentació d'Acció COST 271, un projecte en què participaran investigadors de tot

Europa. El 8 de setembre del 2004 tindrà lloc l'acte inaugural i el lliurament de la medalla d'or al P. Ricard Cirera. S'inaugurarà l'exposició itinerant *De la Terra al Sol (100 anys de ciència)*. Del 20 de setembre a l'1 d'octubre se celebrarà un simposi en què es tractaran les principals línies de recerca de l'Observatori: geomagnetisme,

aeronòmia i sismologia. A l'octubre s'organitzarà un homenatge a Oriol Cardús. Al novembre es farà un concurs d'auques sobre la història de l'Observatori de l'Ebre i es presentarà un segell commemoratiu.

El desembre del 2004 tindrà lloc la presentació del llibre de la història de l'Observatori i del volum *L'arc de Sant Martí*. Del gener al maig del 2005 hi haurà un cicle de conferències. El maig del 2005 se celebrarà un congrés internacional que tindrà com objectiu construir un model de

El 8 de setembre del 1904 l'Observatori de l'Ebre va ser beneït i inaugurat solemnement pel bisbe Pere Rocamora, amb l'assistència d'un miler de persones. Els directors, els pares jesuïtes Ricard Cirera, Lluís Rodés, Ignasi Puig, Eduard Vitòria, Jaume Piujiula, Antoni Romanà i Josep Cardús, juntament amb els seus equips anònims van concebre l'embrió de l'Institut Químic de Sarrià, van fundar la revista *Ibèrica*, van preparar ponències per a congressos científics internacionals, van redactar articles per a la naixent *Enciclopedia Espasa*, etc.

ionosfera. A l'abril hi haurà una trobada de radioaficionats. Al juny s'organitzarà la festa del Sol. Al juliol tindrà lloc una trobada d'aficionats a l'astronomia. I, finalment, el 30 d'agost del 2005 es farà l'acte de cloenda.

J. Blanc i Bahima

Conèixer la història de la Generalitat de Catalunya

BARCELONA.— Enciclopèdia Catalana i la Generalitat de Catalunya han presentat *Història de la Generalitat de Catalunya i dels seus presidents*, una nova col·lecció constituïda per tres volums, que esdevé una obra cabdal per al coneixement en profunditat de la història de la primera institució catalana i d'aquelles persones que l'han dirigida.

En tres volums —que abasten els períodes 1359-1518, 1518-1714 i 1714-2003— l'obra aborda amb rigor els aspectes quotidians, socials, polítics, econòmics i geogràfics que han

Portada del tercer volum de l'obra.

regit la Generalitat de Catalunya i que han marcat la política dels seus presidents. A més, ofereix com a primícia el nombre exacte de presidents que l'han regida (126) amb una relació biogràfica i històrica documentada. N'ha estat el director el prestigiós historiador Josep Maria Solé i Sabaté. L'actual president de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol i Soley, felicita en el

pròleg de l'obra l'equip d'historiadors que ha fet realitat aquesta iniciativa i afirma que «hem d'agrair aquest treball històric tan rigorós». (C.C.)

Bacallà diferent

INGREDIENTS:

4 trossos de bacallà
farina
400 g de mongetes
blanques
llet
3 grans d'all

PREPARACIÓ:

Fregiu quatre trossos de bacallà després d'haver-los enfarinat. Col·loqueu el peix, ja fregit i ben escorregut, als plats de presentació resistents al forn.

A continuació, poseu en un bol 400 grams de mongetes blanques ja bullides, un rajolí de llet i tres grans d'all fregits i tritureu-ho tot ben fi. Cobriu el bacallà amb aquesta salsa i gratineu-lo al forn.

Si teniu algun dubte d'aquesta recepta Joan Villaró us atindrà al tel. 938 793 402.

FILATÈLIA

per Enric Graupera

G. Frescobaldi, músic

El 1983 Itàlia va dedicar aquest segell al compositor i músic Girolamo Frescobaldi (1583-1643) en commemoració del quart centenari del seu naixement. Nascut a Itàlia, va estudiar a Luzzaschi. Va ser organista de l'Acadèmia de Santa Cecília de Roma el 1604. Després de viatjar a Brussel·les (1607-1608), va ser nomenat organista de Sant Pere de Roma, on hi va restar fins a la seva mort. Va compondre nombroses peces per a clavicordi i orgue.

LLIBRES

José Luis González-Balado,
Madre Teresa. Recuerdo y mensaje. Editorial San Pablo, Col·lecció Semblanzas, Madrid 2003, 462 pàg.

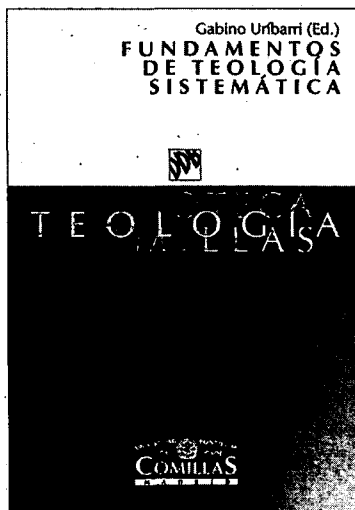
La mare dels pobres

«Veig Déu en cada ésser humà. Quan rento les ferides d'un leprós, estic convençuda que rento nostre Senyor. No és una experiència bonica rentar les ferides del mateix Jesús?» Són paraules de la mare Teresa de Calcuta. El 19 d'octubre passat va ser beatificada per Joan Pau II a la plaça de Sant Pere. En les pàgines d'aquest llibre apareix en acció, a través de l'obra de les Missioneres de la Caritat i dels seus col·laboradors, l'esperit d'una mare Teresa que roman viva malgrat els anys transcorreguts des d'aquell 5 de setembre del 1997 en què, arran de la seva mort, es va estendre sobre el món una sensació d'orfanat. Amb estil àgil i brillant, l'escriptor José Luis González-Balado contrasta allò observat per ell mateix en un periple per diferents centres de les Missioneres de la Caritat (Madrid, París, Viena, Roma, Vaticà...) amb impressions de testimonis de la tasca que duen a terme les religioses d'aquesta congregació en altres ciutats (Hamburg, Bucarest, Tànger, Calcuta...). El mosaic resultant és d'allò més suggestiu. (C.C.)

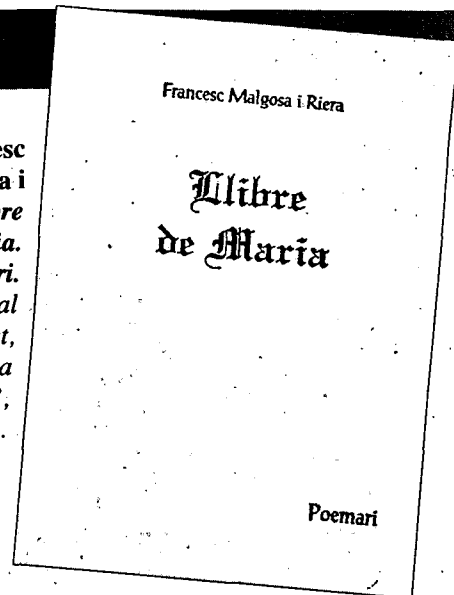
Compromís amb la comunitat eclesial

Aquest volum és fruit d'un seminari intern dels professors del Departament de Teologia Dogmàtica i Fonamental de la Facultat de Teologia de la Universitat Pontifícia Comillas (Madrid), que va tenir lloc entre el febrer del 2001 i el gener del 2002. Es tracta d'un lloc de debat, de trobada, d'intercanvi d'idees, d'una font d'iniciatives acadèmiques. «Aquí es recullen les ponències, per a la reelaboració de les quals els diferents autors s'han beneficiat del diàleg que cadascuna d'elles va suscitar», escriu en la presentació Gabino Urbarri, s.j., director del Departament de Teologia Dogmàtica i Fonamental. El lector trobarà en aquestes pàgines un esforç per aprofundir en la fe des de la inspiració en l'Escriptura, en diàleg amb la tradició, atenent el magisteri, i auscultant des d'un punt de vista crític els moviments en el si de la cultura i del pensament, sempre des d'una inserció compromesa en la comunitat eclesial. (C.C.)

Fundamentos de teología sistemática. Universitat Pontifícia Comillas-Editorial Desclée De Brouwer, Col·lecció Biblioteca de Teologia Comillas, Bilbao 2003, 281 pàg.

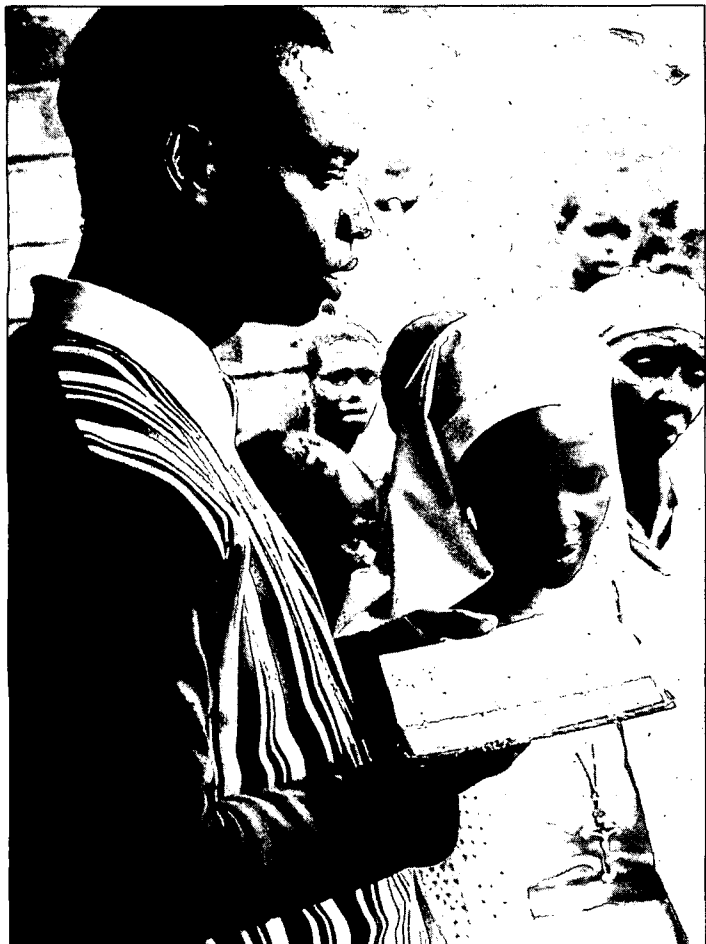
Francesc Malgosa i Riera, *Llibre de Maria. Poemari. Editorial Claret, Barcelona 2003, 115 pàg.*

Poemes sobre Maria

Llibre de Maria no és una biografia ni un estudi teològic sobre la Mare de Déu, sinó un recull de bonics poemes, caracteritzats pel lirisme i pregària, sobre la Mare de Déu. En ells el seu autor, Mn. Francesc Malgosa, «harmonitza, amb bellesa poètica i profunditat teològica aquesta meravella que és Maria, Mare del Fill de Déu, fet home per obra de l'Esperit Sant, i que és, també, la filla esperada amb il·lusió pels seus pares, la noia del poble, l'esposa del fuster, la mare del noi Jesús; la que porta el càntir ple d'aigua tornant de la font de Natzaret, com totes les dones del seu temps», escriu Mons. Ramon Daumal i Serra, bisbe auxiliar emèrit de Barcelona. És un poemari escrit amb amor teològic, profund; però confiat i filial a la Mare de Déu. De la poesia de Mn. Malgosa es desprèn una infinitat de sentiments: alegria, dolor, pau, esperança, etc. El llibre acaba amb una magnífica pregària adreçada a Maria. (C.C.)

EL CLERGAT NADIU PROMOU LA IMPLANTACIÓ DE L'ESGLÉSIA ALS PAÏSOS DE MISSIÓ

AJUDEM ELS SEMINARISTES NADIS I DIGUEM BEN ALT QUE...

...la llavor ha arrelat i el clergat nadiu és el fruit d'unes terres que necessiten l'ajut de l'Església.

...els missioners passen el testimoni a mans de bisbes i sacerdots nadius.

...el clergat nadiu és el futur de la nostra Església i ara més que mai aconseguirem que les vocacions no es perdin per manca de mitjans.

...100.000 seminaristes joves es preparen per servir els seus pobles ajudats per les OBRES MISSIONALS PONTIFÍCIES. També ajudem els noviciats femenins i masculins de Missions.

Enguany aquests quatre Seminaris majors depenen especialment de la nostra col·laboració per garantir el futur de l'Església en aquests països.

St. Joseph's Seminary Aboke	Lira (Uganda)	180 alumnes
Seminario Mayor Cristo Sacerdote	La Ceja (Colòmbia)	170 alumnes
Seminari Major Morning Star	Calcuta (Índia)	186 alumnes
Queen of Apostles College Seminary	Tagum (Filipines)	113 alumnes

Constatem que l'ajuda als Seminaris és la millor inversió en favor de les Esglésies joves de Missions

☐ UNA BECA de 2.000 € facilita 6 anys d'estudi

☐ MITJA BECA de 1.000 € facilita 3 anys d'estudi

☐ UN CURS SENCER per 350 €

PER A INFORMACIÓ i DONATIUS adreceu-vos a les Delegacions Diocesanes de Missions de Catalunya:

08002 BARCELONA
C/ Bisbe, 5
Tel. 932 701 014

43003 TARRAGONA
Pla de Palau, 2
Tel. 977 233 412

25003 LLEIDA
C/ Canonge Brugulat, 11
Tel. 973 267 639

17004 GIRONA
C/ Albareda, 15
Tel. 972 203 297

25700 SEU D'URGELL
Bisbat
Tel. 973 350 054

25280 SOLSONA
Bisbat
Tel. 973 480 619

43500 TORTOSA
C/ Cruera, 5
Tel. 977 440 700

08500 VIC
C/ Santa Maria, 1
Tel. 938 832 655

La crítica literària d'aquesta setmana

Educar: art i ofici

La tasca d'educar té molt d'art, però sobretot d'ofici. D'art, perquè sempre hi ha darrere de l'esforç educatiu una vocació de paternitat o de maternitat, i al mateix temps una exigència d'observació i de metodologia, que no pot ser fruit de la improvisació. I d'una manera especial en el món en què estem tots immersos avui.

Zattoni i Gillini han escrit en col·laboració un llibre aparentment simple, però que té grans dosis de ciència pedagògica. Potser les oculta una estructura en la qual es repeteix, com un conte infantil, la presència d'una fada que es qüestiona en cada capítol el procés de l'educació: des de la creació o concepció de la criatura fins a la problemàtica que pot crear quan s'apropa a l'adolescència.

La seva visió inicial no és precisament optimista. Segurament experiències personals, o l'observació de l'estat real de la joventut als nostres països occidentals, els condiciona, potser més del compte. Encara que, la veritat, la situació no és per llançar les campanes al vol...

Acceptar el nou amb l'horitzó de la seva pròpia vida, desconegut per ell, però

María Teresa ZATTONI / Gilberto GILLINI,
Los senderos de la vida.
Sal Terrae, Santander 2003, 111 pàg.

que es donarà d'una manera o una altra segons sigui l'aplicació a la tasca educativa dels que en siguin els responsables, no és una cosa anodina. En l'ésser que entra a formar part en la societat humana hi ha una sèrie de possibilitats en perspectiva, que no pot deixar de tenir en compte qui es farà càrrec de la gran responsabilitat de fer-lo un home o una dona a mig fer. Aquest és el gran desafiament, que no podem obviar de cap manera, i als que els toca per la força de la sang o per l'exigència de la societat, cal ajudar-los a tenir en compte la complexitat de la tasca. I això és el que es proposen María Teresa Zattoni i

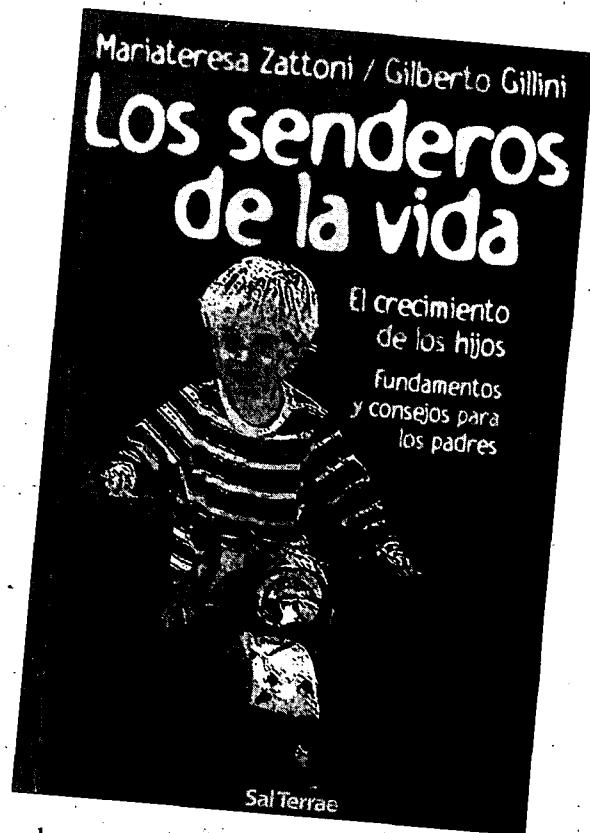
Gilberto Gillini davant del fet real del creixement dels fills, mitjançant una sèrie precisa —encara que no exhaustiva— de fonaments i consells per als pares a *Los senderos de la vida*.

Un llibre breu, que recomanem a parelles joves, i que els ha de ser molt profitós, tant si s'estudia en particular, com si es fa en grups de reflexió i d'estudi. I encara que només fos per adonar-se que no n'hi ha prou amb l'instint, o els records i la memòria personals. L'experiència simple o la veu del sentit comú no són prou per als autors, amb raó, perquè donada la complexitat del món actual, i la influència de tants elements dispers —i cada vegada més nous i diferents— en

la formació de la personalitat naixent, cal molt de tacte i molta reflexió per no deixar-se endur pel pendent fàcil del que es creu ja sabut.

I a vegades les sorpreses resulten desagradables. Els exemples que aporta l'obra són una confirmació d'aquest fet.

Cristóbal Sàrrias

**Catalunya
Cristiana**
Una xarxa per a
l'evangelització

Subscribiu-vos-hi ara
només per 80,60€ l'any

**Desitjo subscriure'm al
setmanari CATALUNYA CRISTIANA
durant un any (52 números)**

Edició en català ☐ Edició en castellà ☐

Nom Cognoms

Adreça Població

D.P. Tel. N.I.F.

FORMA DE PAGAMENT

☐ Amb un únic pagament de 80,60€ per any

☐ Amb dos pagaments semestral de 40,30€

☐ Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació)

☐ Xec nominatiu que adjunto

Senyors,
Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".

Titular Data

Entitat Oficina DC Compte

Signatura del titular del compte

Envieu aquesta butlleta a nom de:
CATALUNYA CRISTIANA
(Departament de Subscripcions).
Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona
Tel. 934 092 810 - Fax 934 092 820

La sardana i la dansa

Federació Sardanista de Catalunya
web: <http://fed.sardanista.com>

Dades sardanistes de cada població a Internet

Més de 22.000 referències sobre el fet sardanista (títols i autors de sardanes, estrenes, cobles, ciutats pubilla, discografia, estrena de noves composicions musicals, etc.) configuren una de les bases de dades més interessants i completes que existeixen en aquest àmbit. Es tracta d'un treball constant i pacient de Francesc Manaut, que està a l'abast de tothom i que es pot consultar dins l'apartat de bases de dades de la web *Sardamania*, de la Federació Sardanista de Catalunya ([http://](http://fed.sardanista.com)

fed.sardanista.com) i que enguany ha estat guardonat per l'Obra del Ballet Popular. Ara, aquesta base de dades és notícia atès que acaba d'incorporar la possibilitat de recopilar totes les referències que relacionen la sardana amb una població determinada, conèixer les cobles que hi ha o hi ha hagut, les sardanes dedicades, els autors que hi han nascut, etc. D'aquesta manera s'agilita i s'afavoreix la consulta i el coneixement de la presència sardanista arreu de Catalunya i arreu del món.

Nova convocatòria de la campanya «La sardana a l'escola»

L'Àrea d'Ensenyament i Cultura de la Diputació de Girona i els Serveis Territorials del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya a Girona, amb el vistiplau de la Delegació d'Ensenyament de la mateixa institució, han obert la vuitena convocatòria de la campanya «La sardana a l'escola», que es preveu desenvolupar durant el segon trimestre del curs escolar 2003-2004. Aquesta campanya consisteix en un curset de cultura popular basat especialment en la sardana i en els seus diversos valors (musical, coreogràfic, lúdic, social), dissenyat per als diferents nivells escolars, amb el suport didàctic de materials cada vegada més perfeccionats i impartit per un col·lectiu de monitors de la Federació Sardanista de Catalunya. En la darrera edició del curs hi van participar 104 escoles, amb un total de 8.017 alumnes. (C.C.)

Podria tornar el flagell de la verola?

Un dels reptes de la ciència mèdica plantejat modernament és el de l'eradicació de totes les malalties infeccioses. Ja fa uns trenta anys que es va plantejar la possibilitat d'aconseguir-ho, però fins ara només una d'aquestes plagues ha estat eliminada: la verola. Ho ha estat del tot? Així ho va declarar l'OMS (Organització Mundial de la Salut) el 8 de maig del 1980. De debò havia estat un èxit. Ara la sida, la tuberculosi, la malària... esperen el seu torn, i, per desgràcia, no es veu pas que s'hi arribi aviat. L'èxit obtingut amb la verola, que a l'Europa del segle XVIII originava brots epidèmics que arribaven a matar unes 400.000 persones cada any i que probablement va ser la causa de l'aniquilació dels imperis inca i asteca d'Amèrica, ha fet tenir esperances que es pugui aconseguir també fer desaparèixer les altres malalties infeccioses. Però, si bé no s'ha perdut l'esperança, la cosa no és tan senzilla.

La verola es va poder vèncer amb la col·laboració de molts països. Gràcies a la vacuna es pogué eliminar dels països europeus i americans cap als anys trenta, llevat d'Espanya, que no ho aconseguí del tot fins al 1948 i Portugal el

litzaren fins a la dècada dels setanta. El 2002 l'OMS preveia destruir aquestes dues soques víriques, però se'n desdigué. Per què? Per poder fabricar vacunes en cas de bioterrorisme amb virus d'aquesta mena, cosa que, diuen, no és pas una pura imaginació. I per això a Israel s'ha iniciat, fa poc, una campanya de vacunació contra la verola per por d'aquesta amenaça... Déu faci que sigui infundada!

1953. I el 1966 l'OMS va assignar un pressupost anual de 2,4 milions de dòlars per extirpar-la de la resta del planeta. El 1967 encara era endèmica en trenta-un països i se'n van enregistrar 131.789 casos. Però el 1970 ja es podia notificar que s'havia eradicat de vint països africans, el 1971 del Brasil, el 1972 d'Indonèsia, el 1976 d'Etiòpia i el 1977 de Somàlia. Els dos casos enregistrats el 1978 foren per contaminacions al laboratori.

Però aquesta victòria ara es considera no segura del tot. Actualment només es conserven reserves controlades del virus variòlic en dos centres, un als Estats Units i l'altre a Rússia. Sota el control de l'OMS es continua estudiant aquest virus per trobar vacunes menys agressives que les que s'uti-

Per Francesc Nicolau, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

Actualitats científiques

Teories evolucionistes i ciència de l'evolució

59 Va ser un australopitec l'avantpassat de l'«Homo habilis»?

L'esquema proposat per Eudald Carbonell i els seus col·laboradors fa referència als successors de l'*Homo habilis* fins a l'home actual, però no diu res dels possibles avantpassats del primer representant del gènere *Homo*, i la qüestió de quins van ser també és de les que tenen plantejades seriosament els paleontòlegs. Quan L. Leakey féu la troballa del primer *H. habilis* es digué que els australopitecs no podien ser ancestres seus perquè li eren contemporanis. Però és evident que no s'excloïa que pogués haver-hi un australopitec més antic que fos alhora antecessor de l'*habilis* i dels altres australopitecs de la mateixa època que ell. Això és el que pensaren alguns paleontòlegs. I efectivament no es trigà gaire a trobar que hi havia representació anterior del gènere *Australopithecus*.

La troballa de «Lucy»

Va ser a l'any 1974. Aquesta vegada també a l'Àfrica però no a Kenya, sinó a Etiòpia. Les recerques en aquest país començaren amb dificultats el 1959. L'antropòleg americà Clark Howell se les enginyà per poder fer prospeccions geològiques; malgrat l'oposició del govern etiop, a la vall del riu Omo. No va aconseguir gran cosa però en va tornar afirmant, com ell ja havia suposat, que aquells sediments eren prometedors. Comunicà el resultat a Richard Leakey però fins al 1965 no es ressuscità l'interès per portar a cap una exploració en regla. S'hagué d'aconseguir el permís del negus Haile Helassie a petició del president de Kenya, Jomo Kenyatta. A Clark Howell s'afegiren els francesos Camille Arambourg i Yves Coppens. Tot planificat des de Nairobi es feren vuit campanyes, del 1967 fins al 1974. S'acon-

seguien 86 fragments de restes d'homínids, la majoria dents. Poca cosa en total, però Clark ja en va fer una classificació el 1976: eren, segons ell, d'australopitecs gràcils primitius, dels *robustus*, de l'*Homo habilis* i de l'*Homo erectus*. Però no podia pas afirmar-ho amb rotunditat.

El 1973 havia arribat a Addis Abeba un jove professor americà, Donald Johanson, nascut a Chicago (Illinois) el 1943, amb més ganes de participar que amb recursos econòmics per fer-ho. Però, vençudes les dificultats, ell i el francès Maurice Taieb amb altres col·laboradors poden fer, pel seu compte, una primera campanya a Hadar, a la zona dels Afars, i hi trobaren dos ossos, un fragment de fèmur i la part superior d'una tibia, que encaixaven fent l'articulació del genoll no pas com si fossin de ximpanzé sinó com d'animal bípede. Es tractava d'un homínid! L'antiguitat, d'uns tres milions d'anys. Era desconcertant.

La segona campanya de recerca la féu Johanson l'any següent. Es trobà amb més dificultats encara que a la primera. Havia arribat al govern etiop la denúncia que ell era científicament un incompetent. A més la cosa política era turbulenta. Haile Helassie estava en arrest domiciliari després del cop d'estat. Aconseguiren desfer els equívocs i Donald Johanson, amb Tom Gray i els altres col·laboradors, pogueren tornar al lloc de les excavacions. Un dels ajudants del país, Alamayehu Asfaw, hi trobà un tros de mandíbula i dos queixals d'homínid i pocs dies després dues mandíbules més. La cosa promet, però passen els dies i de moment res més.

Arribem al 30 de novembre. Tom Gray invita Johanson a pujar al Land Rover que tenen per anar a explorar la «localitat 162» (els llocs de recerca estaven numerats) i hi

van. Més de dues hores de mirar i remoure el terreny a 43°C. No aguanten més aquella calor sufocant i decideixen tornar, però abans fan una última ullada en un barranc. Aquí hi ha l'os del braç d'un homínid! Gray diu que és massa petit, ha de ser de simi. Però segueixen furgant i van trobant més ossos que són, és clar, del mateix individu, costelles, fèmur dits, mandíbula, tros de crani... el 40% de l'esquelet complet! Allò no és de simi, és d'un bípede, és d'homínid. Aquella tarda tots els del campament anaren a gratar aquell lloc per veure si hi trobaven res més. Al vespre gran excitació al campament. No van dormir. Un magnetòfon entonava la cançó dels Beatles *Lucy in the sky with diamonds*. I s'acordà posar el nom de «Lucy» a aquell fòssil, que, per la pelvis, es veié que era de sexe femení. El seu nom de fitxa és més prosaic: AL 288-1.

Interpretació del fòssil

De moment no se'l classificà amb el nom i cognom que científicament li podia correspondre. Cal consultar, comparar i acceptar el que s'acordi. No es trigà gaire per arribar a un acord. L'antiguitat dels ossos, determinada pel mètode de potassi-argó era de 3,18 milions d'anys. No podia dir-se que ja fos *Homo*. L'alçada era poc més d'un metre. El seu aspecte devia ser encara força simiesc, amb les cames proporcionalment més curtes que les nostres i els braços més llargs, amb un tors bastant robust i que devia caminar amb el cos un xic inclinat cap endavant. Però podria posar-se dins del gènere dels australopitecs, amb característiques primitives. Era clar que no era de cap de les espècies conegudes, i com a espècie nova Donald Johanson

i Tim White acordaren posar-li el nom d'*Australopithecus afarensis*, per haver-se trobat als Afars. La notícia de la troballa amb tota l'anàlisi que se'n féu es publicà el 1976.

Johanson va escriure el 1981 un llibre, en col·laboració amb Maitland A. Edey, que explica amb tot detall les seves aventures fins a trobar la Lucy i les circumstàncies i conseqüències científiques, *Lucy. The beginnings of humankind* (1ª ed. Planeta el traduí amb el títol: «El primer antepassat del home»).

No hi havia cap mena de dubte sobre el bipedisme de la Lucy, però rebé una confirmació amb la troballa que Mary Leakey va fer el 1976 a Laetoli (Kenya) de les petjades d'un bípede que havia caminat sobre unes cendres volcàniques que després se solidificaren. Les cendres tenien aproximadament la mateixa antiguitat que la Lucy, fetes amb un peu de la mateixa mida que el del fòssil. La interpretació, òbvia: eren d'un individu de la mateixa espècie.

Johanson encara va fer dues campanyes més als Afars. A la del 1975 al jaciment 333 trobà molt esmicolats una gran quantitat d'ossos que reuní amb el nom de Primera Família. Corresponien a uns tretze individus, nou adults i quatre infantils. Confirmaven el que s'havia dit de la Lucy.

I encara s'han fet més troballes a Hadar de fragments de crani i de l'esquelet postcranial de la mateixa espècie. Els més interessants han estat els que tenen per fitxa AL 444-2 i AL 417-1, descoberts el 1994 per l'equip de Kimbel. El primer és un crani gairebé complet, amb caràcters molt primitius, com prognatisme acusat, canins grossos amb mandíbula poc robusta. I el segon la porció de la cara gairebé intacta d'un espècimen femení.

L'espècie, doncs, *Australopithecus afarensis* fou considerada per la majoria dels paleoantropòlegs com un avantpassat comú tant de les altres espècies d'australopitecs com del gènere *Homo*, potser immediatament anterior a l'*Homo habilis*. Pocs van ser els que no ho veieren així. Però més tard, el 1994, alguns començaren a posar-ho en dubte. Ja en parlarem.

TAC

Novetats cinematogràfiques

Qualificacions: * Dolenta ** Regular *** Bona **** Molt bona

Open range ***

Director: Kevin Costner.

Guió: Craig Storper.

Intèrprets: Annette Bening, Diego Luna, Kevin Costner, Robert Duvall.

Western, EUA, 145 minuts, color, 2003.

Públic: joves.

Charley Waite, Boss Spearman, «Button» i Mose Harrison són tots ells homes que intenten escapar del seu passat, i quin millor lloc perquè un home sigui lliure que els grans prats, guiant el ramat en una terra on les úniques lleis les marca la natura.

Kevin Costner i Robert Duvall.

cinematogràfics més americans: el western. Per la seva part, el to, el ritme i la realització, totalment crepusculars, comparteixen aquest caire amb les interpretacions dels actors. És a dir, tots els personatges caminen en directe cap al final d'una etapa sense llei i l'inici d'una de nova —com passava en l'obra mestra de John Ford *L'home que va matar Liberty Valance*— en què ja no tenen cabuda certs tipus de vida.

Cal destacar les interpretacions dels protagonistes, tant la d'un mesurat i misteriós Costner, com la d'un esplèndid Robert Duvall, a més d'una fotografia impressionant acompanyada d'una gran banda sonora, tot i que el tempo dels esdeveniments de la primera part del film sigui un xic parsimoniós.

També cal dir que s'allunya de la comercialitat habitual dels films de Hollywood o, concretant més, de la ja clàssica *Sense perdó*, de Clint Eastwood, que encara que bona, no deixava de tenir un toc força comercial. Per a amants del gènere.

Humor: 0; acció: 2; violència: 2; sexe: 0; llenguatge: col·loquial (qualificacions de 0 a 3).

Estretament units pel «codi de l'Oest llunyà» —defensar la justícia, ser fidel i lleial al qui tens al costat—, els vaquers eviten per tots els mitjans fer ús de la violència. Però la seva visita a una ciutat de la frontera, regida per la corrupció i la tirania, canviarà les seves vides i els obligarà a passar a l'acció.

Kevin Costner —que produeix, dirigeix i protagonitza la pel·lícula— sempre ha confessat el seu amor i passió per un dels gèneres

Días de fútbol ***

Director i guionista: David Serrano.

Intèrprets: Alberto San Juan, Ernesto Alterio, Natalia Verbeke, Pilar Castro.

Comèdia, Espanya, 180 minuts, color, 2003.

Públic: adults.

Jorge té trenta anys i pensa que la seva vida no pot empitjorar. La feina el depri-meix i la seva xicota el deixa quan ell li demana en matrimoni. Però, tot i que sembli mentida, les coses sempre poden anar pitjor i, com a mostra, només cal donar un cop d'ull als seus amics.

Ramón no sap què el treu més de polleguera, si les ocurrences de la seva dona, o la seva més que perduda lluita contra l'alopecà; Gonzalo fa tant de temps que estudia Dret com que busca xicota, i a aquest pas no sembla que aconseguixi cap de les dues coses; Carlos aspira a ser un gran actor, però no ha passat de ser secundari a la *teletienda*, i Miguel és policia i pare de família però el seu somni és ser cantautor, cosa que enerva la seva dona. L'únic que sembla portar controlades les regnes de la seva vida és Antonio. Però això no vol dir gaire cosa tenint en compte que acaba de sortir de la presó. Creuen que ha arribat el moment de canviar les seves vides i la brillant solució que troben és tornar a muntar l'equip de futbol que tenien de joves i, per fi, guanyar alguna cosa en la seva vida, encara que només sigui un trofeu de futbol.

En clau de comèdia se'ns presenta aquesta història real, amb personatges reals d'avui dia i dels quals (en realitat) no estem gaire distants. El drama que viuen aquestes persones ve camuflat per innumbrables gags i escenes divertides, on el director ha sabut triar bé uns actors que mostren el seu costat més còmic, però també el costat humà, necessari per entendre el moment que viuen els personatges. Al contrari, cal destacar el llenguatge emprat, tan groller com innecessari, així com alguna escena de sexe, també innecessària.

Humor: 2; acció: 1; violència: 1; sexe: 2; llenguatge: vulgar-groller.

Imatge del film.

Estrena en vídeo i DVD

Amor con preaviso ***

Director i guionista: Marc Lawrence.

Intèrprets: Sandra Bullock, Hugh Grant, Alicia Witt.

Comèdia romàntica, EUA, color, 2002, 100 minuts.

Públic: joves.

El milionari George Wade (Hugh Grant) necessita un nou assessor legal. El «rostre públic» de la Wade Corporation, una de les principals promotores immobiliàries de Nova York, té el mal costum de contractar advocades atractives, amb dubtoses credencials, que acaben sent acomiadades pel seu avorrit germà

Hugh Grant i Sandra Bullock.

Howard, el cervell del negoci. Pressionat pel seu germà, George convergeix un inesperat enfrontament amb l'apassionada defensora ecologista Lucy Kelson (Sandra Bullock) en una espontània entrevista de feina i l'acaba contractant. Les seves diferències de caràcters els farà fondre's en un mar de contradiccions, ja que, d'una banda, es compenetraran en la feina, però, de l'altra, la forma de portar les seves vides els donarà més d'una sorpresa.

Marc Lawrence, guionista de *Miss agente especial* i *Las fuerzas de la naturaleza*, es col·loca per primera vegada rere les càmeres per dirigir aquest film. El resultat és una comèdia romàntica que compta amb un guió subtil i intel·ligent. Els seus protagonistes, Hugh Grant i Sandra Bullock, ja ens tenen acostumats a aquesta mena de pel·lícules, tot i que és la primera vegada que els podem veure plegats interpretant uns personatges que recorden els clàssics del cinema. La seva trama, bàsicament ingènua, distreu l'espectador, que busca passar una estona entretinguda i despreocupada, tot i que potser que s'espera més d'una pel·lícula amb tants mitjans i actors de renom. Violència: 0; acció: 0; humor: 1 i 1/2; sexe: 0; llenguatge: col·loquial.

El món de la televisió

► Les estadístiques parlen per elles mateixes: els infants veuen una mitjana diària de 41 minuts de televisió en horari de *prime-time* i el 96% continua davant del televisor tocadetes les 22.00. El debat social i les peticions de les associacions de telespectadors, dels pares i dels educadors han arribat finalment a orelles de les cadenes de televisió. S'inicia una nova etapa per als més petits. El primer canvi significatiu es va produir a TVE quan va anunciar l'emissió d'un espai infantil en horari de tarda —la franja natural en què els més petits miren la televisió—, del qual ja vam parlar en el número anterior.

Ara arriba el clàssic espai televisiu en què s'envia els infants al llit i ho fa per partida doble: *A la cama con los Lunnis*, a TVE (La Primera i La 2 simultàniament) i *Comienza la aventura* a Telecinco i les autonòmiques (tret de TVG). L'objectiu és crear bons hàbits en els més petits.

Les tres bessones i los Lunnis prenen el relleu el 2003 a la família Telerín: Cleo, Teté, Maripí, Pelusín, Coletas i Cuquín, que convidaven els nens a anar a dormir als anys seixanta i començament dels setanta. Als setanta van ser Don Pepino y el Loro; als anys vuitanta van aparèixer nous personatges: Telén, Telín, Telón, Mamicama i el gat O'Clock. Tots ells, al seu ritme i estil, convidaven els petits a anar a dormir. El darrer *Nos vamos a la cama* va arribar a TVE cantat pel popular Casimiro.

TVE ha utilitzat els recursos dels seus estudis de Sant Cugat i ha realitzat un producte propi amb els protagonistes de la seva programació infantil: *Los Lunnis*. Mentrestant, Telecinco i les autonòmiques ofereixen un espai diferent, elaborat per Danone i protagonitzat per les tres bessones, un clàssic de l'animació espanyola que ha donat la volta al món i ha sortit traduït a més de cinquanta idiomes diferents.

Les tres bessones.

TAC

RÀDIO

Des de les 02.00 a les 7.00 hores, selecció de música instrumental.
El tren de les set (reflexió matinal), 07.00 hores.
Sant Rosari, a les 7.03 hores.
Comentari de l'Evangeli, a les 7.30, 15.30 i 02.10 hores.
Pregària de Laudes, a les 7.35 hores.
Santorat, a les 7.54 hores.
Espurna d'Alba, a les 07.15 i 02.00 hores.
Pensament humà i cristià, cada hora.
Comentari creient sobre l'actualitat, 9.30 hores.
Angelus cantat, a les 12.00 hores.

Dilluns

08.00-09.00 *El Primer Cafè* (informatiu i tertúlia)
09.00-14.00 *Radiofórmula*
14.00-14.30 *Catalunya actualitat* (informatiu)
14.30-18.00 *Radiofórmula*
18.00-19.00 *La Tribuna* (magazin)
19.00-20.00 *Sessió continua*
20.00-21.00 *Joc net* (esports)
21.00-21.30 *Artilleria*
21.30-22.00 *Qui tingui oïdes* (informatiu)
22.00-23.00 *Qui tingui oïdes* (actualitat en clau cristiana)
23.00-00.00 *Planeta Blau* (medi ambient)
00.00-00.07 *Pregària de Completes*
00.07-01.00 *La gran diferència* (selecció musical)
01.00-02.00 *Ressons* (música en català)

Dimarts

08.00-09.00 *El Primer Cafè*
09.00-14.00 *Radiofórmula*
14.00-14.30 *Catalunya actualitat*
14.30-18.00 *Radiofórmula*
18.00-19.00 *La Tribuna*
19.00-20.00 Programa sobre l'adopció
20.00-21.00 *Joc net*
21.00-21.30 *Vist i no vist*
21.30-22.00 *Qui tingui oïdes*
22.00-23.00 *Qui tingui oïdes*
23.00-00.00 *Paraules d'amor* (família)
00.00-00.07 *Pregària de Completes*
00.07-01.00 *La gran diferència*
01.00-02.00 *Ressons*

Dimecres

08.00-09.00 *El Primer Cafè*
09.00-14.00 *Radiofórmula*

14.00-14.30 *Catalunya actualitat*
14.30-18.00 *Radiofórmula*
18.00-19.00 *La Tribuna*
19.00-20.00 Programa de medicina
20.00-21.00 *Joc net*
21.00-21.30 *Vist i no vist*
21.30-22.00 *Qui tingui oïdes*
22.00-23.00 *Qui tingui oïdes*
23.00-00.00 *Anem per feina*
00.00-00.07 *Pregària de Completes*
00.07-01.00 *La gran diferència*
01.00-02.00 *Ressons*

Dijous

08.00-09.00 *El Primer Cafè*
09.00-14.00 *Radiofórmula*
14.00-14.30 *Catalunya actualitat*
14.30-18.00 *Radiofórmula*
18.00-19.00 *La Tribuna*
19.00-20.00 *Temps d'oci* (lleure)
20.00-21.00 *Joc net*
21.00-21.30 *Vist i no vist*
21.30-22.00 *Qui tingui oïdes*
22.00-23.00 *Qui tingui oïdes*
23.00-00.00 *Superàvit* (economia)
00.00-00.07 *Pregària de Completes*
00.07-01.00 *La gran diferència*
01.00-02.00 *Ressons*

Divendres

08.00-09.00 *El Primer Cafè*
09.00-14.00 *Radiofórmula*
14.00-14.30 *Catalunya actualitat*
14.30-18.00 *Radiofórmula*
18.00-19.00 *La Tribuna*
19.00-20.00 *Catalunya sense barreres* (atenció a discapacitats)
20.00-21.00 *Joc net*
21.00-21.30 *Vist i no vist*

21.30-22.00 *Qui tingui oïdes*
22.00-23.00 *Qui tingui oïdes*
23.00-00.00 *Amb llum pròpia* (personatges famosos)
00.00-00.07 *Pregària de Completes*
00.07-01.00 *La gran diferència*
01.00-02.00 *Ressons*

Dissabte

08.00-08.30 *Radiofórmula*
08.30-09.00 *Contes de la Fada Vetakika*
09.00-10.00 *Radiofórmula*
10.00-11.00 *A tota costa* (submarinisme)
11.00-13.00 *Trotamundos* (turisme rural)
13.00-13.30 *Radiomotor*
13.30-18.00 *Radiofórmula*
18.00-19.00 *Espectacle*
19.00-20.00 *El temps de la música*
20.00-00.00 *Radiofórmula*
00.00-00.07 *Pregària de Completes*
00.07-01.00 *La gran diferència*
01.00-02.00 *Ressons*

Diumenge

08.00-08.30 *Radiofórmula*
08.30-09.00 *Contes de la Fada Vetakika*
09.00-10.00 *Tot sardana*
10.00-12.00 *Rutes per Catalunya* (excursions)
12.00-18.00 *Radiofórmula*
18.00-18.30 *La Taula de l'Evangeli* (comentari de les lectures dominicals)
18.30-20.00 *Avui és el dia del Senyor* (prèvia i Eucaristia des de la catedral de Barcelona)
20.00-21.00 *Melodies de fe* (música cristiana)
21.00-23.00 *Música cristiana*
23.00-23.30 *Missatge en una ampolla* (reflexions)
23.30-00.00 *Moments a mitjanit* (reflexió cristiana)
00.00-00.30 *La cova del Country*
00.30-01.00 *Cova de Jazz*
01.00-01.07 *Pregària de Completes*
01.07-02.00 *La gran diferència*

Desconnexions de Ràdio Estel

De dilluns a divendres:

09.00-09.15 *Informatiu matí + el temps + agenda*
10.30 *Agenda*
11.00 *Butlletí informatiu*
13.00-13.15 *Informatiu migdia + el temps + agenda*
15.00 *Butlletí informatiu*
17.00 *Butlletí informatiu*
17.30 *Agenda*
20.00-20.30 *Informatiu vespre + el temps + agenda*

Dilluns

20.30-21.00 *El que més ens agrada* (selecció musical).

Dimarts

20.30-21.00 *El que més ens agrada* (selecció musical).

Dimecres

20.30-21.00 *Els Tresors de la Història*

Dijous

20.30-21.00 *La Taula de l'Evangeli*

Divendres

20.30-21.00 *Església d'Urgell*

Dissabte

08.00 *Agenda*
13.00-14.00 *In Corpore Sano*
15.00 *Agenda*
17.00 *Agenda*

Diumenge

08.00 *Agenda*
15.00 *Agenda*
17.00 *Agenda*

RÀDIO BARCELONA (OM 666)

Diumenge - De 22.05 a 23.00h, *Objectiu, l'home*
Programa de valors humans: fets, el cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles (edita i presenta: J.M. Alimbau).

CADENA ESTEL

90.1 FM Tortosa, Baix Ebre, Montsià, Terra Alta, Ribera d'Ebre*
93.7 FM Alt Penedès, Baix Penedès, Anoia, Bages, Berguedà
96.8 FM Garraf*
100.6 FM Tarragonès, Baix Camp, Alt Camp, Baix Penedès, Conca de Barberà, Priorat*
103.4 FM Gironès, Selva, Alt Empordà, Baix Empordà, Pla de l'Estany i Garrotxa
106.6 FM Barcelonès, Maresme, Vallès Oriental, Vallès Occidental i Baix Llobregat

104.4 FM Ràdio Principat: Cerdanya*
105.0 FM Ràdio Principat: Alt Urgell, Noguera, Segarra, Pla d'Urgell i Urgell
107.5 FM Ràdio Principat: Andorra

* (en període de proves)

TELEVISIÓ

2

Dissabte 1

10.30 *Santa Missa*.
Amb la participació de la coral Lorelei de Santa Maria del Corcò l'Esquirol (Osona), sota la direcció d'Eulàlia Carbonell.
(Director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Víctor Subirana.)

Diumenge 2

08.30 *Buenas noticias TV*
Programa de la comunitat evangèlica.
08.40 *Shalom*
Programa de la comunitat jueva.
08.50 *Islam hoy*
Programa de la comunitat islàmica.
09.30 *Pueblo de Dios* (repetició del dilluns 27)
«La otra Alemania.»
10.00 *Últimas preguntas*
Programa religiós catòlic per a gent que té dubtes.
10.25 *Testimonio*
Reportatges el denominador comú dels quals és ser el relat de vides «viscudes en cristià» explicades en primera persona.
10.30 *Santa Missa*
Amb la participació de la capella de música Santa Maria de Mollet (Vallès Oriental), sota la direcció de Pelegrí

Bernial.

(Director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Víctor Subirana.)

Dilluns 3

19.00 *Pueblo de Dios*

Diumenge 2

10.00 *Signes dels Temps*

«Tai-txi cristià.»

Peter Yang és un sacerdot catòlic d'origen xinès que combina la fe cristiana i el taoisme. Un home de 82 anys que fa classes de tai-txi a persones que volen viure millor. El programa emet un reportatge sobre aquest capellà i la seva escola «El Rincón del Silencio».

Altres temes:

—Entrevista a Marcel·lí Carreras, coordinador del Secretariat Interdiocesà de Pastoral de la Salut (SIPS); —Nou espai mensual sobre la vida i l'obra de pensadors cristians, amb la col·laboració de la Fundació Joan Maragall; —Secció d'història de l'Església, amb Josep M. Ballarín; —Espai de cinema; —Agenda d'activitats; —Comentari de l'Evangeli de diumenge.

(Dirigit per Francesc Rosaura i presentat per Teresa Pou.)

Signes dels Temps repeteix l'emissió el diumenge a les 12.20 hores pel Canal TVC Internacional.

11.00 *Missa conventual de Montserrat*

Cada primer diumenge de mes, TV3 retransmet la missa conventual de Montserrat amb els cants finals a càrrec de l'Escolania.

Cada divendres

20.30 *Creure avui*

Programa de notícies, reportatges culturals i entrevistes des del vessant religiós. Cada setmana també s'ofereix l'agenda d'activitats de l'arxiprestat de Mataró i el temps de reflexió (comentari de l'Evangeli).

Programa presentat per Stefi Leonardi i coordinat per Ramon Safont-Tria.

El programa repeteix l'emissió el dilluns a les 13.30 h.

Cada diumenge

14.15 *Paraula i vida*

Espai que escriu i presenta Mons. Lluís Martínez Sistach. També s'emet pel Canal Reus TV a partir de les 11.55 (es repeteix cada quatre hores).

Canal Berguedà de Televisió

Bona notícia, programa quinzenal que s'emet els dimecres a les 20.15h, el dissabte (migdia) i el diumenge (nit).

www.radioestel.com

Els teus programes a la web, per escoltar-los quan vulguis

OCTUBRE ÉS EL MES CONSAGRAT A LA MARE DE DÉU DEL ROSER

Altres bisbats

• **TURBALLOS.**— La comunitat de Turballos organitza el **15 i 16 de novembre** un taller de constel·lacions familiars des de la perspectiva primal, a càrrec d'Àngel Álvarez. Cal confirmar l'assistència. Per a més informació: tel. 966 516 710 i 966 660 726.

• **EXERCICIS ESPIRITUALS PER A SACERDOTS.**— Del **23 al 28 de novembre**, dirigits per Jesús Sanz Montes, a la urbanització Monte Alina (Madrid). Més informació: tel. 917 157 762.

Barcelona

• **ATENEU BARCELONÈS.**— El **30 d'octubre**, a les 19.30, Joan Costa (consiliari de la Federació de Cristians de Catalunya) parlarà sobre *La guerra de l'Iraq: la cloenda d'un plantejament del bé i del mal*, al carrer Canuda, 6 - Barcelona.

• **GRUP DE PREGÀRIA MARIA REINA DE LA PAU.**— El **2 de novembre**, a les 17.00, pregària segons les indicacions de Maria a Medjugorje. Hi haurà Rosari, possibilitat de confessar-se, adoració al Santíssim i eucaristia. Parròquia Santa Maria de Gràcia, c/ de Gràcia, 5 - Barcelona.

• **HORA SANTA.**— El **2 de novembre**, a les 17.45, hora santa predicada pel P. Gui-

llermo Martínez Pasterizo, responsable de Lumen Dei a Catalunya. Serà a l'església de la Colònia Güell (cripta Gaudí). Organitza: Lligues de Perseverança del Baix Llobregat.

• **ASSOCIACIÓ CIC.**— Organitza una aula universitària per a la gent gran, el **3 de novembre**, a les 17.00, sobre *La robòtica al servei de la societat*, a càrrec d'Àlicia Casals (catedràtica de Robòtica de la UPC). Més informació: Via Augusta, 228, baixos - Barcelona, tel. 932 013 701, fax 932 412 577, a/e: associaciocic@terra.es

• **CRISTIANISME I JUSTÍCIA.**— El **3 de novembre**, a les 19.00, Luis de Sebastián (catedràtic d'Economia d'ESADE) parlarà sobre *Razones para la esperanza*, als Dilluns dels Drets Humans; els dies **3, 10, 17 i 24 de novembre**, i **1 i 15 de desembre**, seminari sobre *Utopia i història*, dirigit per Josep Giménez, s.j. (professor de Teologia a la Facultat de Teologia de Catalunya); els dies **4, 11, 18 i 25 de novembre**, i **2 i 9 de desembre**, Jordi Balot (director de programes d'Arrels) dirigeix el seminari *La injustícia entre reixes*. Més informació: c/ Roger de Llúria, 13 - Barcelona.

• **MUSEU GEOLÒGIC DEL SEMINARI DE BARCELONA.**— Dins del cicle «Història de l'astronomia (I)», Mn. Francesc Nicolau (sotsdirector del Museu Geològic del Seminari i professor de Filosofia de la Natura a la Facultat de Filosofia de la URL), parlarà el **4 de novembre**, a les 18.30, sobre *Copèrnic i Galileu*. C/ Diputació, 231 - Barcelona, tel. 934 541 600.

• **MARITAIN.**— El **4, 6, 11 i 13 de novembre**, a les 19.30, curs sobre *Les grans amistats de Jacques i Raïssa Maritain i la cultura europea*, amb A. Cañellas, A. Juncosa i J. Aymar. Lloc: Facultat de Filosofia i Humanitats URL, c/ Diputació, 231 - Barcelona.

• **ASSOCIACIÓ DE SANT ENRIC.**— El **5 de novembre**, a les 20.00, celebració de l'eucaristia de difunts, amb memòria dels Enrics i Enriquetes, a l'església de Maria Auxiliadora (c/Sepúlveda, 68 - Barcelona). Serà cantada per la Schola Cantorum de Barcelona.

Santuari de Montserrat

JORNADES DE REFLEXIÓ PER A JOVES.— Seran el **22 i 23 de novembre** sobre *Viu el present amb esperança*. Més informació: tel. 938 777 766, fax 938 777 762, a/e: ccpastoral@sanuari-montserrat.com

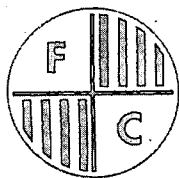
• **CASP ANTICS ALUMNES ASSOCIATS.**— El **5 de novembre**, a les 19.30, homenatge al pare Miquel Batllori, s.j., antic alumne de la promoció 1925. Hi intervindran: Josep M. Ainaud de Lasarte, Josep M. Bricall Masip i Josep M. Benítez Riera, s.j. Sala Torelló; el **7**, a les 18.30, visita al col·legi; a les 19.30, eucaristia concelebra-

da; a les 20.30, sessió commemorativa; a les 21.15, aperitiu-obsequi, i a les 22.00, sopar de companyerisme. Més informació: tel. 933 189 342 (de 17.00 a 20.00) i 933 183 704 (col·legi).

• **VIDA CREIXENT.**— El **6 de novembre**, a les 17.00, reunió d'animadors amb el tema *El fet polític*. C/ Rivadeneyra, 6, 3r - Barcelona.

• **DR. TARRÉS.**— El **6 de novembre**, celebració del 28è aniversari del trasllat del cos del Dr. Pere Tarrés a Sarrià. Tindrà lloc una missa en record d'aquest fet i per demanar la glorificació del gran metge, feiocista i sacerdot. L'acte començarà a les 18.30. El cardenal Ricard M. Carles, abans de la missa, presidirà l'acte d'introducció de la causa de beatificació de 48 joves de la FJC que van patir el martiri en els primers mesos de la guerra civil. Després de la missa el cardenal beneirà i inaugurarà l'espai dedicat a «Memorial del Dr. Tarrés».

• **NIT DE GETSEMANÍ.**— Parròquia de la Bonanova (Sants Gervasi i Protasi, pl. Bonanova, 12 - Barcelona), el dijous, **6 de novembre** per a sacerdots, homes i joves: a les 21.15, punt doctrinal; a les 21.45, cafè i acollida; a les 22.00, hora santa; a les 23.00, eucaristia. Parròquia de Sant Joan d'Àvila (rbla. Prim, 252 - Barcelona): el dijous **6**, participació dels homes a la Bonanova (autocar a les 21.00 per tornar a les 23.30); el **7**, divendres, per a religioses, dones i noies: a les 11.00, hora santa, i a les 12.00, eucaristia. Parròquia de Sant Joan d'Àvila: a les 17.00, hora santa per a religioses, dones i noies, i a les 18.00, eucaristia.

El Senyor Cardenal Arquebisbe de Barcelona i la Federació de Cristians de Catalunya es complauen a convidar-vos a la sessió solemne d'obertura de la causa de beatificació de **Josep Maria Armengol i Serra i companys**, de l'antiga Federació de Joves Cristians de Catalunya, morts martírialment durant la darrera persecució religiosa a casa nostra.

L'acte tindrà lloc, a.D., el proper dijous **dia 6 de novembre**, a les 18.30 hores a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià (Pl. Sarrià) a Barcelona. Tot seguit se celebrarà la tradicional Missa commemorativa de l'aniversari del trasllat de les despulles del Dr. Pere Tarrés a l'esmentada parròquia i es beneirà i inaugurarà el Memorial Pere Tarrés.

Donem-ne gràcies a Déu.

Barcelona, octubre de 2003

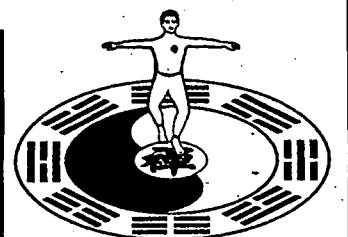
EL PRODIGIÓS ANCIÀ LIANG HAO

若梁灝八十二對大廷魁多士
彼即成衆稱昇爾小生宜立志

De la mateixa manera que Liang Hao, que amb 82 anys va aconseguir el primer lloc entre molts lletrats davant del tribunal imperial. Com que va obtenir tant d'èxit, tots el van considerar algú excepcional. Vosaltres, petits estudiants, heu de prendre una resolució ferma.

TERTÚLIES AMB PETER YANG

Entrada gratuïta el
dissabte 15 de
novembre a les
18.30 hores.

TAI - TXI ZEN CRISTIÀ

«Rincón del Silencio»
c/ Floridablanca, 133, baixos - 08011 Barcelona
Informació, Tel. 934 562 444

太
極

BALMESIANA - SCHOLA CORDIS IESU

Organitzen a la capella de Balmesiana
c/ Duran i Bas, 9, una Hora Santa cada
primer divendres de mes
a les 19.00 hores.

A continuació (19.45 hores) se celebrarà la Santa Missa.

Des del carrer

Félix López va conèixer les Missioneres de la Caritat fa divuit anys i d'aleshores ençà no hi ha hagut manera d'allunyar-se'n. Atret per un cristianisme radical i convincent, lliurat als més pobres d'entre els pobres, aquest pare de família, avi ja, se sent afortunat de poder formar part de la família fundada per la beata mare Teresa de Calcuta. Comparteix amb les germanes els vots de pobresa, d'obediència, de caritat i, en el seu cas, de castedat conjugal; i, com a elles, no li agraden les entrevistes. Tot i això, a causa de la recent beatificació de la seva fundadora, accedeix, no sense certes objeccions, a la nostra petició i fins i tot es deixa fotografiar. Tot sigui per amor a Jesús!

Félix López és Missioner de la Caritat laic

«Semblava que era Déu qui mirava a través dels ulls de la mare Teresa»

—De les seves diverses trobades amb Teresa de Calcuta, què en recorda amb més afecte?

—La vegada que em va imposar les mans al cap i vaig sentir com em deia en un xiuxiueig: «Que Déu et beneeixi.» Recordo la mirada profunda i penetrant dels seus ulls. Semblava que era Déu que mirava a través seu. L'escalf i l'afecte de les seves mans quan estrenyia les meves entre les seves. La seva manera de parlar planera i alhora carregada de fermesa quan afirmava: «No vull sants. Si ja ho ets queda't on estàs... però si vols ser-ho, "vine i veuràs".»

—Tenia, sens dubte, una personalitat irresistible...

—Certament, es manifestava en idees clares, decisives, sense titubeigs. Li costava poc obrir el llibre de la seva experiència i donar la solució més encertada. Però, per damunt d'altres qualitats, la seva actitud de pregària. Es passava hores senceres agenollada, amb les mans juntes, el rostre il·luminat i la mirada perduda en l'espai. Crec que de vegades ni tan sols no devia notar la gravidesa del seu cos.

—Era aquest el secret perquè d'una dona tan petita en sortís una força tan gran?

—El seu secret era l'amor a Déu. L'únic objectiu de la seva vida era saciar la set de Jesús per amor a les ànimes i sentir-se saciada per Ell. Aquest era el seu gran secret i el seu carisma: l'experiència de Déu que vol estimar i ser estimat. La crida de Jesús «Vine, sigues la meva llum» la va portar a lliurar la seva vida, acompanyant, servint i estimant els més pobres d'entre els pobres per amor a Jesús.

—I què el va portar a vostè a fer-se Missioner de la Caritat laic?

—També vaig sentir la crida de Jesús, de forma clara, penetrant: «Vull compartir el temps que passes amb mi en pregària amb els més necessitats. Vés, lliura't totalment a ells per amor a Mi.» Aquell dia, un matí del mes d'agost, en sortir de la pregària, em vaig trobar, sense saber com, en la inauguració de la residència d'Àvies de Sabadell. Allí hi havia, providencialment, la mare Teresa i les germanes de la comunitat. Vaig entrar, vaig saludar i m'hi vaig quedar. D'això ja en fa divuit anys. D'aleshores ençà, primer com a col·laborador i després com a Missioner de la Caritat laic, he format part del nombros grup de persones que al costat de les Missioneres de la Caritat lliuren part de la seva vida al servei dels més pobres d'entre els pobres, amb les mans sempre dis-

posades a acollir i servir, i el cor obert de bat a bat per estimar sense reserves.

—Tothom admira la mare Teresa, però no tothom en segueix l'exemple...

—Jo crec que l'admiració és només el primer esglaió per conèixer i estimar Crist en els més pobres dels més pobres, a través de l'espiritualitat i l'exemple de vida que la beata mare Teresa de Calcuta ha donat al món.

—És tan exigent com aparenta la seva vocació?

—D'exigent res. On hi ha amor tot es fa per amor. L'amor tot ho pot, tot ho supera, tot ho endolceix i suavitza. L'amor és més fort que la mort. Així ho vivia la mare Teresa i així ho intentem viure nosaltres. En certa ocasió, la mare Teresa va rebre la visita d'un senyor important, a la leproseria. Quan aquest senyor va veure l'afecte i la tendresa amb què ella i les germanes atenien els leprosos, es va atansar a la mare Teresa i li va dir: «La feina que fan vostès jo no la faria ni per un milió de dòlars.» La mare Teresa li va respondre: «Doncs jo no la faria ni per deu milions de dòlars.» «Aleshores, per què la fan?», li va preguntar. «Per amor», li va respondre la mare Teresa.

Samuel Gutiérrez

Joan Carrera Planas
Bisbe auxiliar de Barcelona

Recordant
Joaquim Ruyra

Ja som a les acaballes de l'any dedicat al nostre gran escriptor Joaquim Ruyra... i bé ens cal reconèixer que no hem aconseguit aquella difusió de la seva obra ni aquella actualització de la seva memòria que molts havíem desitjat. No podem esperar, evidentment, una repetició del que s'esdevingué l'any passat amb mossèn Cinto Verdaguer, però sí una commemoració una mica més sentida que no ha estat.

La prosa de Ruyra captiva, sobretot, per la riquesa del llenguatge. Això ho notem més ara que totes les llengües tendeixen a un cert empobriment. Aquest és també un efecte de la globalització. La diversitat de formes de vida projecta una diversificació expressiva que enriqueix la parla. En canvi, quan les activitats, els medis socials i les coses que fem servir són les mateixes o molt semblants... tendim a un llenguatge més uniforme, sovint, traduït de les llengües més difoses i, encara, limitat al seu vocabulari mediàtic.

L'època de Joaquim Ruyra (1858-1939) encara permetia als escriptors d'aquest país de guiar-se per la llengua viva del poble. Ruyra explica una conversa seva amb Verdaguer, en la qual aquest li diu: «La bona norma és el poble; la seva boca ho purifica tot. Els qui se'n divorcien no saben per quins mars naveguen.» Aquí i avui, aquest mestratge resulta, generalment, incert. Ruyra, en canvi, va poder captar una gran riquesa de formes dialectals de Blanes i del seu entorn i incorporar-les a la seva obra amb una frescor que captiva. Les narracions aplegades sota l'epígraf *Pinya de rosa* són, per al meu gust, les més atractives.

Joaquim Ruyra va ser un catòlic de conviccions profundes. Tota la seva obra traspuja el seu sentit transcendent de la vida. En el sonet *Fe*, per exemple, expressa vivencialment el seu *credo*. Però és, sobretot, en els assaigs i en els articles on formula el seu discurs creient, referit a l'actualitat del seu temps. Ara acaba de sortir l'obra *Josep M. Capdevila, ideari i poètica*. Capdevila va ser director de *La Paraula Cristiana*, revista de diàleg entre fe i cultura, de 1925 a 1928. Després, el 1929, va fundar el diari catòlic *El Matí*. Gràcies a aquesta obra recent coneixem amb detall la seva amistat amb Ruyra, a qui professava una gran admiració, i com va aconseguir que col·laborés tant en la revista com en el diari esmentats.

Amb tots aquests antecedents, crida l'atenció el fet que Ruyra vagi poder passar els anys de la guerra civil espanyola (1936-1939) a Barcelona. És veritat que durant els primers mesos de la revolta va patir un registre al seu domicili que —segons testimonis— va quedar frustrat per la reacció de la seva esposa, Teresa Llinàs, de caràcter tempestuós, que va acovardir els milicians. Però el novembre del 1938, Ruyra, en complir els vuitanta anys, va rebre un homenatge públic de la Institució de les Lletres Catalanes, al qual assistí el president Lluís Companys. Aquest va ser, de fet, el comiat del gran escriptor. Moriria el maig del 1939.

Ara mateix

Cent anys d'«En Patufet»

L'any que ve, concretament el dia 3 de gener, farà cent anys de l'aparició del primer número de la revista infantil *En Patufet*. La publicació estava escrita íntegrament en català i la tirada va arribar a l'extraordinària xifra de 65.000 exemplars setmanals, tota una proesa per a l'època. En aquesta revista tan popular hi van participar dibuixants com ara Joan Junceda i escriptors com l'inoblidable Josep Maria Folch i Torres, que també en va ser el director durant un temps. Per commemorar aquest aniversari s'ha organitzat l'Any Patufet, en el qual hi col·labora la Fundació Folch i Torres, que difondrà la tasca educadora d'aquesta revista infantil mitjançant exposicions, col·loquis i activitats diverses.

En Patufet tenia la intenció d'educar el nens catalans de començament de segle en una sèrie de valors, que es podrien resumir en catalanitat, civisme i catolicisme. El projecte —íntimament lligat a la figura de Josep Maria Folch i Torres— es va anar guanyant la confiança del públic infantil i familiar de Catalunya, i sobretot als anys vint i trenta es va convertir en la publicació popular per excel·lència. Només la desgràcia de la guerra civil va aconseguir estroncar tota la tasca educativa d'*En Patufet*, una empresa sens dubte agosarada, que va tenir un èxit rotund.

Eduard Brufau

Rauxa